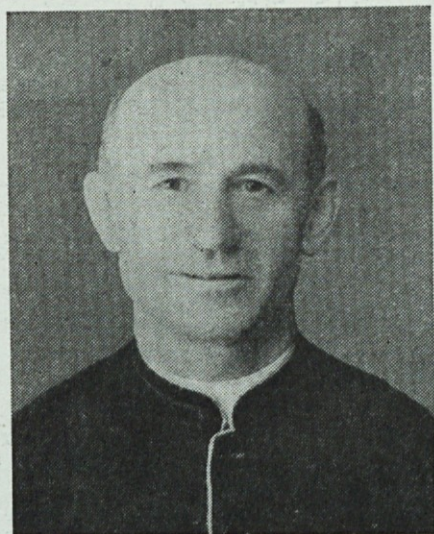

KATOLIŠKI MISIJNI

XXVI Las Misiones Católicas 5-6

IZGNANI ČAOTUNSKI MISIJONARJI

Na strani 196 tega zvezka „Katoliških misijonov“ objavljamo več podrobnosti o dolgotrajnem trpljenju čaotunskih slovenskih misijonarjev mons. Kereca, petih slovenjebistriških šolskih sester in dr. Janeža. Tam sporočamo tudi veselo vest, da se je mons. Kerecu in sestram trpljenje pod rdečim terorjem končalo, ker so jih izgnali iz rdeče Kitajske v Hong Kong, ki je sicer še kitajska zemlja, a angleška kolonija. Na tem mestu pa moremo po kasneje došlih vesteh sporočiti isto o misijonskem zdravniku dr. Janežu, ki je tudi že na varnem v Hong Kongu in nam je od tam dne 15. maja pisal pismo, ki sma ga prejeli deset dni kasneje v B. Airesu. Vidimo, da naše molitve za slovenske misijonarje na Kitajskem niso zaman. Celo najhujši primeri, kot je bil ta dr. Janeža, se iztečejo dobro. Častitamo misijonarjem k srečni rešitvi iz rdečega „raja“, dasi istočasno z njimi obžalujemo, da so morali zapustiti ljubljeni jim delokrog. Z združenimi močmi bomo prosili Vsemogočnega, da se čim prej spet vanj povrnejo.

Slike izgnanih misijonarjev in misijonark so bile posnete v začetku letošnjega maja v Hong Kongu, razen one dr. Janeža, ki ga je slikala rdeča policija v Kuningu en dan pred izgonom. — Zgoraj: mons. Jožef Kerec SDB in misijonski zdravnik dr. Janež Janež. — Spodaj, od leve proti desni: sestra Kerec Jožefa (mons. nečakinja), Rova Mihaela (voditeljica kitajskih novink), Konstantina Sajaš (prednica, ki je v internaciji največ trpela), Drogenik Martina in Jerebič Ksaverija.

UN ANIVERSARIO DE GRAN SIGNIFICADO

En este mes de mayo cúmplense diez años de la desaparición de dos extraordinarias figuras en el panorama de la Acción Misional entre los eslovenos. La Federación Misional Eslovena quiere rendir con estas líneas un sincero homenaje de justicia al recuerdo de las magníficas personas del Dr. LAMBERT EHRlich y del PROF. ERNEST TOMEC, a quienes la historia tendrá un día que llevar al lugar destinado a sus personalidades eminentes.

El Dr. Lambert Ehrlich, profesor en la Facultad de Teología, sacerdote con prestigios de santo, personaje esclarecido en la lucha por la independencia total de Eslovenia, prócer de la retaguardia misional entre los eslovenos, cayó en una mañana de mayo de 1942, luego de celebrar su misa de cada día, en medio de una calle céntrica de Ljubljana (capital de Eslovenia) como mártir del odio comunista. En plena ocupación enemiga sobre la Eslovenia, la bala disparada por la mano comunista cerceó la vida de este hombre ilustre que todo lo diara por su pueblo y por la gloria de Dios. Aunque el fatal atentado contra el Doctor Lambert Ehrlich provocó una honda consternación y una más profunda indignación de todo un pueblo, la gente, sobre todo el mundo del apostolado misional esloveno, tuvo el rápido convencimiento de que el abnegado sacerdote, uno de los líderes de la Juventud Universitaria Eslovena, no habría de cesar jamás en su obra magnífica que ya hasta aquel entonces brindara tan apreciados frutos, sinó que la iba a continuar desde el cielo.

Sin duda alguna, la retaguardia misionera católica eslovena puede dar al Dr. Ehrlich el ilustre título de "prócer"; era justamente él quien durante la primera gran conflagración mundial iniciara la labor organizada del apostolado misional entre los eslovenos.

El Dr. Ehrlich empezó con nada y terminó con mucho! Al principio contaba con sólo algunos sacerdotes, quienes expresaron el deseo de organizar bien la obra misional entre los eslovenos. Este sólo deseo bastó al Doctor Ehrlich para alcanzar el fondo del problema, para dedicarse al estudio de los

tópicos misioneros, para entablar relaciones con los misioneros eslovenos en las lejanas tierras paganas, para comunicarse con las organizaciones de retaguardia misionera en otros países, e interiorizarse de su labor; para animar a los jóvenes seminaristas eslovenos hablándoles frecuentemente sobre la importancia de lucha en pro de la propagación de la fe; para dar innumerables conferencias sobre el mismo tema a los jóvenes universitarios y a los intelectuales católicos. Apenas finalizada la primera guerra, que brindó a Eslovenia una cierta independencia dentro del sistema estatal yugoslavo, el Dr. Ehrlich logró introducir también en el plan de estudios de la Facultad de Teología de la Universidad de Ljubljana, el estudio de la misionología, materia esta sobre la cual dictaba cátedras con fervor apostólico y científico al mismo tiempo. Fundó la Oficina Misional en Ljubljana, que poco después se convertiría en el centro de toda la acción misionera en la Yugoslavia. Organizó las Obras Misionales Pontificias: "Unio Cleri", destinada al clero, y la Obra de la Propagación de la Fe", para el laicado católico. En ocasión del Vº Congreso Católico Esloveno, celebrado en 1923, colaboraba en un Subcomité especial, dedicado a los problemas de las Misiones Católicas. Allí también surgió la idea de fundar el periódico "Las Misiones Católicas", que en el presente año entró en su 26ª primavera y del cual, el Dr. Ehrlich desde el primer momento de su aparición era el más decidido colaborador. Son innumerables las publicaciones que escribió para editarlas luego, hablando todas ellas de un fervor misionero, en forma harto elocuente, como también de su profundo conocer de todos los problemas que afectan a la consolidación del Reino de Cristo en el universo. Destinado exclusivamente al clero, empezó a publicar el periódico "Lux Mundi — La Luz del Mundo" fomentando la publicación de las notables obras biográficas sobre la vida y la labor de los grandes misioneros, entre quienes cuántase especialmente a Federico Baraga, Obispo Esloveno entre los indios de América del Norte, de cuya beatificación fué luego nuestro mártir

el más grande de los propulsores. A pesar de ser el líder de un núcleo selecto de la juventud universitaria, función que exigía una labor continua, un trabajo sin descanso, no omitió ni una sola oportunidad para hablar a los jóvenes universitarios sobre los postulados del mundo misionero y sobre los deberes que el católico — en modo especial el intelectual — tiene con respecto a la propagación de la fe y al engrandecimiento de la Iglesia Católica en todos los países del mundo.

Sin exagerar, puede afirmarse que el Dr. Ehrlich cimentó las bases del actual interés que los católicos eslovenos demuestran por la obra misionera; que también gracias al Dr. Ehrlich, el pueblo esloveno dió al presente tantos misioneros y misioneras a la Iglesia Católica.

El profesor Ernest Tomec, no es tan conocido por su fervor misionero, ya que toda su labor visible se demuestra en la espléndida formación de la élite entre la Juventud Católica Eslovena, de la cual era caudillo espontáneo. Los eslovenos lo conocen como hombre de principios católicos, como pedagogo sin comparación, como el hombre que supo en el momento decisivo trazar el camino recto e inconfundible del catolicismo esloveno durante graves días en vísperas de la segunda gran guerra mundial, cuando también en el cielo esloveno va vislumbrada la amenaza de la estrella roja con la hoz y el martillo... Más que nadie, era el prof. Tomec quien dió la voz de alerta cuando el comunismo internacional, cubierto su rostro satánico con la máscara del nacionalismo, de la resistencia contra el invasor germánico e ítálico, de la liberación de democracia, inició su "noche de San Bartolomé" sobre el pueblo esloveno. Su muerte, acaecida en los últimos días de abril de 1942, significó entonces una pérdida grave para el pueblo esloveno. Mas sus discípulos, los jóvenes estudiantes católicos, la élite de la Acción Católica Eslovena, siguiendo sus altos principios, enfrentaron ya con decisión al comunismo y desenmascaraban sus miserables huestes doquiera apareciesen.

No tanto como caudillo de la Joven Vanguardia Católica eslovena, conocía la masa al profesor Tomec como un propulsor del apostolado misional entre los

estudiantes, entre los centeranes y centeranes de jóvenes intelectuales que desfilaron durante años ante su insuperable dirección en la Acción Católica. Justicia es, entonces, si hoy, a los diez años de la desaparición de tan ilustre conductor, reconócensele al mismo sus verdaderos méritos en cuanto a su entusiasmo, su sincera inclinación y su empeño en propalar las múltiples manifestaciones de la obra misionera en la retaguardia católica eslovena. El profesor Tomec no era un hombre público; oculto casi, llevaba a cabo su obra de educación y enseñanza, y conducía y realizaba grandes obras de formación de caracteres que perduraron ya entonces y todavía siguen perdurando. Al deber del apostolado laico de cristianizar el mundo des-cristianizado siempre agregaba el insignificante deber de cada católico, especialmente de la inteligencia católica, de mostrar sumo interés y de colaborar también, en la forma más eficaz, en la cristianización del mundo no cristiano, de aquellos países que todavía no tienen la dicha de poseer la civilización cristiana, que todavía no conocen la redención. En sus círculos de jóvenes combatientes católicos, que formaba en su carácter de gran conductor, nunca omitió oportunidad alguna para hablar y entusiasmar a los jóvenes interesándose por la gran obra misional de la Iglesia. Es justamente al profesor Tomec a quien debe agradecerse si la Acción Católica Eslovena, siempre con su leal colaboración, con su merecido empeño, ayudaba a la cada día más creciente Acción Misional Eslovena. Daba él mismo conferencias sobre los problemas pendientes en el mundo misionero, e incitaba a los jóvenes dirigentes católicos a que con la mayor seriedad y empeño se interiorizasen de las mismas cuestiones, afirmando que la Acción Católica y la Acción Misional están íntimamente ligadas. El fué, que ordeno la publicación de los artículos y noticias del misional en todos los números del famoso semanario "Mi mladoborci" ("Nosotros los luchadores jóvenes") de la Juventud Estudiantil Católica Eslovena. De tal modo, el profesor Tomec hizo un aporte valioso a la ayuda que los eslovenos damos a la gigantesca labor misionera del universo católico.

Al conmemorar el aniversario de la

desaparición de tan ilustres próceres, la Federación Misional Eslovena fija su mirada serena en el porvenir... En lo íntimo de su alma fulgura más que nunca una estrella divina: es la convicción de que sus dos apóstoles del Reino de Cristo en la retaguardia misional prosiguen desde el más allá su labor bienchora, bendiciendo a sus hermanos de la tierra en el trabajo empeñoso y sin desmayos.

—nj—

* * *

V gornjem uvodnem članku, obvezno pisanem v kasteljansčini, se „Katoliški misijoni“ in „Slovenska misijonska zveza“ klanjata spominu dveh velikih slovenskih katoliških osebnosti, ki sta vsak na svojem poprišču dali novega svežega zagona slovenskemu katolicizmu: DR. LAMBERT EHRLICH JE DVIIGNIL SLOVENCE K ORGANIZIRANEMU DELU ZA RAZŠIRJENJE CERKVE PO SVETU, PROF. ERNEST TOMEC PA JE DAL SVEŽEGA ZAGONA DELU ZA UTRJENJE CERKVE MED NAMI. Svetovno razgledani dr. Ehrlich je živo čutil potrebo, da se katoliški narodi vržemo na delo za osvoboditev še nekatoliških bratskih narodov Kristusu, preden jih osvoji antikrist sebi; zato je hotel in skušal doseči, da tudi in najprej eden najbolj katoliških narodov — slovenski narod v tem misijonskem delu stori svojo dolžnost, še več: da dà svoj vzvišeni vzgled drugim, čeprav večjim, pa manj katoliškim narodom. Prof. Tomec je njč manj kot Ehrlich mislil in čutil katoliško-vesoljno in se je vélikega poslatntva našega naroda jasno zavedal; a videl je njegovo katolištvo spodjedeno in načeto na vseh koncih in krajih od nasprotnih sil in se je zbal, češ, še samega sebe narod ne bo ohranil Cerkvi zvestega, kamoli da bi k Cerkvi druge narode vodil, ako ne bo brž začel z notranjo obnovo lastnih katoliških sil.

Tako smo v desetletju pred izbruhom druge svetovne vojne doživljali mnogo obetajoče RAZCVITANJE DVOJNEGA APOSTOLATA CERKVE MED NAMI: MISIJONSKEGA, ki ga je vodil dr. Ehrlich, in KATOLIŠKOAKCIJSKEGA, ki mu je prof. Tomec podpiral tri vogale. NISTA BILA TA DVA APOSTOLATA DRUG DRUGEMU NASPROTNA; kako neki, ko je jasno, da ni misijonske akcije, kjer ni živenga katolištva, katerega naj

množi Katoliška akcija, in prav tako ni živenga katolištva, ki je cilj Katoliške akcije, brez misijonske miselnosti in dejavnosti, dokler namreč Cerkev ne doseže vrhunca svoje rasti: razširitve po vsem svetu.

Zato je povsem naravno, če smo pri obeh vélikih možeh občudovali, kako sta EDEN KO DRUGI STREMELA ZA SODELOVANJEM; prvi, dr. Ehrlich, pri delu za katoliško obnovo naroda, in drugi, prof. Tomec, pri delu za misijone. Vemo, da je dr. Ehrlich zlasti zadnje čase veliko svojega časa posvečal tudi delu za versko življenje in katoliško usmerjanje ter delovanje slovenske akademske mladine. Na drugi strani pa smo občudovali pri profesorju Tomcu njegovo izredno zavzetost za misijonsko akcijo, o kateri je tolikokrat govoril svojim učencem v apostolatu, o kateri je hotel imeti v vsaki številki vodilnega. Čeprav le dijaškega tednika „Mi mladi borci“ vsaj nekaj pisanega in za katero je hotel med člani KA vzbuditi čimveč misijonskih poklicev, kar je rad povdarjal.

Ta duh vneme za obojni apostolat Cerkve, misijonski in katoliškoakcijski, in duh vzajemnega sodelovanja obeh, je pač najlepša dediščina, ki sta jo pustila oba naša pokojna katoliška velikana nam, svojim učencem in naslednikom. Naj bi ob desetletnici njune smrti slovenski izseljeniški katoliški shod za sedanjost in bodočnost celotnega slovenskega naroda utrdil to dediščino dveh genijev notranje in zunanje akcije slovenskega katolicizma in nam jo dal kot poslanstvo in geslo: NAROD IN SVET KRISTUSU!

L. L. C. M.

MISIJONSKI JUBILEJI LETA 1952

Letošnje leto je bogato na spominskih obletnicah misijonskega pomena. Tu jih samo na kratko navedemo, primerno pa jih bomo označili v posebni publikaciji, ki jo izdajo „Katoliški misijoni“ za letošnjo Misijonsko nedeljo.

1. Apostol narodov, sv. Pavel, je leta 52 po Kristusovem rojstvu prvič stopil na evropska tla in je tako pred 1900 leti prvi prižgal luč Kristusovo celini, na kateri je tudi naša domovina.

2. Za Pavlom največji misijonar vseh časov sv. Frančišek Ksaverij je pred 400 leti, poln neutešenega hrepenenja, ponesti Cerkev tudi na Kitajsko, umrl samoten pred nje vrati, na otoku Sancianu. Cerkev ga je proglasila za nebeškega zavetnika vsega misijonskega dela, zlasti tudi DŠV, katere člani ga v svoji vsakdanji molitvi za pomoč misijonom prosijo...

3. Ta največja, svetovna pomožna misijonska Družba za širjenje vere je bila s pravili ustanovljena pred 130 leti, ko je vodstvo misijonskega dela v Lyonu privzelo misijonsko ustanovo Pavline Jaricot in jo v kratkem razširilo ne le po vsej Franciji, ampak po celem svetu. Pred 30 leti je zato papež Pij XI. to pomembno družbo proglasil za uradno papeško družbo in nje sedež prenesel v Rim ter jo podredil Sveti Kongregaciji za širjenje vere. Nje ustanoviteljica Pavlina Jaricot pa je umrla v sluhu svetosti pred 90 leti.

4. Ob stran velikega misijonarja sv. Frančiška Ksaverija kot zavetnika vse misijonske akcije Cerkve je pred 25 leti papež Pij XI. postavil Malo Cvetko, sv. Terezijo Deteta Jezusa, ki je želela postati misijonarka, pa je potem misijonarila s svojim trpljenjem in žrtvami, izgorevajoč za misijone v Karmelu v Lisieuxu; sveti oče jo je proglasil za nebeško zaščitnico vseh misijonov.

5. Pred desetimi leti je padel kot žrtev borbe za Kristusovo kraljestvo med nami in po svetu „oče slovenskega misijonstva“ univ. prof. dr. Lambert Ehrlich, katerega spominu se slovenska misijonska akcija klanja že v tej številki „Katoliških misijonov“.

6. Pred 100 leti je Misijonska družba sv. Vincencija Pavelskega ustanovila svojo prvo postojanko v Sloveniji pri sv. Jožefu nad Celjem. Nje člani, slovenski lazaristi, so med obema svetovnjima vojnama bistveno sodelovali pri slovenski misijonski akciji zlasti z Misijoniščem v Grobljah in s „Katoliškimi misijoni“.

Jubileji največjih misijonskih osebnosti in ustanov naj ne gredo mimo nas neizrabljeno; ob njih nam Bog ponuja obilno milost misijonskega poglobljenja v mišljenju in dejstvom.

Naj bi zlasti Slovenska misijonska zveza, ki se je v tem jubilejnem letu porodila, in slovenski misijonski list „Katoliški misijoni“, ki se je tudi letos prenovil, pomagala vsem rojakom na svobodi misijonsko zaživeti in s tem življenjsko silo slovenskega katolištva Bogu, Cerkvi in svetu znova dokazati.

L. L. C. M.

BINKOŠTI — MISIJONSKI DAN BOLNIKOV

Morda ste že opazili, da zaglavlje „Misijonsko zaledje“ v našem listu začenja napis, ki je okrašen s simboli sredstev, katerih naj se poslužuje vsako misijonsko zaledje pri svojih akcijah v pomoč misijonskemu polju, misijonarjem. Roka, ki stresa denar, pomeni **gmotno pomoč** misijonom; roke, sklenjene v molitvi, in rožni venec, to pomeni **molitveno** pomoč misijonom; trnje, iz katerega je spleten spodnji rob napisne slike, pa znači **trpljenje za misijone**...

Trpljenje ima sploh **odločilno vlogo** pri odrešilnem delu: Kristus Gospod ni odrešil sveta toliko s svojim naukom in s čudeži, ki jih je delal, ampak pred vsem s trpljenjem, z žrtvijo **na križu**: „Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil...!“

Vrednosti trpljenja za misijone se je živo zavedala **Mala Cvetka**, ki je svoje dušne in telesne stiske s svetim navdušenjem sprejemala kot dragoceno sredstvo za reševanje duš, za pomoč misijonarjem, širiteljem Cerkev. A tudi Cerkev je pokazala, kako ceni trpljenje pri doseganju svojih nadnaravnih ciljev, in sicer prav s tem, da je radi njene trpljenja polne in za duše in misijone darovane žrtve, sv. Terezijo Deteta Jezusa pred 25 leti proglasila za vrhovno **zavetnico** vsega misijonstva, poleg sv. Franciška Ksaverija, kakor da bi hotela povdariti izredno veliko in važno vlogo trpljenja pri misijonskem delu kot **nujno dopolnilo** velikih zunanjih akcij misijonarjev.

Še posebno pa je Cerkev to pomembnost trpljenja naglasila, ko je postavila poseben „**misijonski dan bolnikov**“, proseč vse bolne in betežne ude Kristusovega skrivnostnega telesa, naj vsaj delno darujejo svoje dragoceno trpljenje za misijone, za kar naj bi se ogreli zlasti na Binkoštno nedeljo, ki jo je misijonski papež Pij XI. proglasil za tak misijonski praznik bolnikov.

Na **prve Binkošti** po Kristusovem odrešilnem trpljenju na križu in po Njegovem vnebohodu, pred katerim je dal apostolom svojo misijonsko oporoko, je **Cerkev prvič stopila pred svet** in ga začela osvajati za Kristusa. Tedaj je pa tudi **začela trpeti za misijone**, saj so vsi prvi apostoli-misijonarji z mučeniškim trpljenjem in skoro vsi s trpljenjem do smrti pospešili nje širjenje v poganski svet.

Naj bi torej tudi sedaj po skoro 2000 letih Sveti Duh na Binkošti „napolnjeval srca svojih vernih“ bolnikov in vžigal v njih „ogelj svoje ljubezni“, da se bodo z veseljem oklenili svojega križa-trpljenja in ga darovali za širjenje Cerkve, za misijone. Tako bo **Sveti Duh tudi po naših bolnikih** — misijonskih apostolih-žrtvenikih dosegal svoj veliki cilj: „**prenavljal in prenovil obličje zemlje**“, sveta, osvojenega za Kristusa.

Slovenski bolniki po vsem svetu! Vabljeni ste tudi Vi, da se pridružite svetovni armadi vernih bolnikov in v združenju s Trpinom Kristusom darujete na Binkošti svoje trpljenje za rešenje sveta, za misijone!

L. L. C. M.

KDO NAJ DELA ZA MISIJONE?

VSI SMO POKLICANI

Na to vprašanje je lahko odgovoriti. Že tolikokrat se je nanj odgovorilo, da je skoro odveč odgovarjati še znova. Pa vendar odgovorimo še enkrat. **Vsi moramo delati za misijone, vsi katoličani brez izjeme.** Delo za misijone torej ni le šport nekaterih, tudi ni predpravica določenih izbrancev, marveč je pravica in dolžnost nas vseh. Vsi katoličani moramo delati za misijone. Ali naj to trditev še dokazujemo? Le nekaj dokazov bom omenil.

Udje in vojščaki Kristusovi smo

Vsi smo krščeni v Jezusa Kristusa, ki je prišel odrešit vse ljudi, za vse je na križu umrl, srčno želi, da bi prišli vsi ljudje v zvezo z njegovim odrešenjem, to se pravi, do prave vere in se tako zveličali. Ali nas ta srčna Kristusova želja nič ne gane?

Katoličani smo po krstu žive celice na skrivnostnem Kristusovem telesu, ki mora rasti, dokler ne prerodi vase vseh ljudi. Vsaka živa celica pa prejema in daje. Tako moramo dajati, to se pravi druge pridobivati za Kristusa, vsi katoličani. Ali naj ostanem jaz nerodovitna celica? Da bom ob sodbi kot nerodovitna mladika odrezan in v ogenj vržen?

Birmani smo bili. Postali smo borci za Kristusovo kraljestvo. Borci pa se morajo boriti — od tod njih ime! — pridobivati, osvajati druge za svoje vzore. Kristjani nekristjane. Ali mi to kdaj pride na misel?

V očenašu molimo vsak dan po Kristusovem naročilu „**priidi k nam Tvoje kraljestvo**“. Ali veste, da s tem molimo tudi za Cerkev, da bi se krepila, rastla, pridobivala novih udov, uspevala na misijonskih frontah. Toda Cerkev ne more opravljati teh nalog brez ljudi, brez nas, brez našega misijonskega sodelovanja. Kako v prazno zveni ta očenaševa prošnja, če le z ustnicami prosim za prihod božjega kraljestva, moja volja pa noče ničesar storiti za to kraljestvo.

Ekspanzivnost!

Vsaka vera, ki se zaveda svoje resničnosti, je ekspanzivna. Vsaka hoče ljudi pridobiti zase. Večno srečo, ki jo oznanja, hoče nakloniti vsem ljudem. Ali naj samo naša katoliška vera ne bo taka? Ali katoličani nismo prepričani, da je samo naša vera prava? Ali ne verujemo, da se brez vere ni mogoče zveličati; ne zveličati se pa se pravi pogubiti se za večno. Ali ni v nas prav nič človeškega sočutja, da moremo mirno gledati drvenje nekrščenih ljudi v pogubljenje? Ali ne čutite, da se s tem rogamo Kristusu na križu?

Zapoved

Končno poznamo Kristusovo naročilo: „**Pojdite in učite vse narode; krščajte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal**“ (Mt 28, 19-20). „**Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen**“ (Mk 16, 16). Sv. Pavel dostavlja: „**Kako pa naj verujejo v tistega, o komer niso nič slišali? In kako naj slišijo brez oznanjevalca?**“ (Rim 10, 14). Ali jemljemo to Kristusovo naročilo za res? Ali se kdaj ob njem zamislimo? Ali nas kdaj pretrese?

Vsi katoličani moramo delati za misijone. Vsi smo pri tem delu potrebni. Zlasti pa so potrebni mladi in inteligentni ljudje. Tudi slovenski mladi in inteligentni ljudje.

ZLASTI MLADINA IN IZOBRAŽENSTVO

Za misijonsko delo je potreben idealizem. Tega pač ni potrebno dokazovati. Kdor nima idealizma, ta pač ne razume, čemu misijonsko delo. Tak človek, če je religiozen, pač skuša reševati svojo dušo, reševanje drugih pa mu

ne pride na misel. Manjka mu krščanskega poleta. Je kakor ptica s pristrizhenimi peruti. Če se tudi kdaj poskusi dvigniti, se ne more.

Idealizma je treba!

K idealizmu pa so bolj nagnjeni mladi kot stari. Mlade prej navdušiš kot starejše. Mladi imajo manj pomislekov kot stari. Prej so voljni sprejeti nase žrtve kot starejši ljudje. Zato ni čuda, da si vsa pomembna gibanja skušajo pridobiti tudi in zlasti mladino. Mladino je treba osvojiti, pridobiti za stvar, jo navdušiti in poslati v boj. Gre zlasti za delavsko in inteligenčno mladino. Vsako pomembno gibanje tako dela. Ali misijonsko gibanje ni pomembno. Kdo bi to trdil! Ali je sploh katero pomembnejše? Zato mora misijonsko gibanje zajeti mladino in inteligenco.

Širokega razgleda tudi!

Za misijonsko delo se zahteva neka razgledanost po svetu. Zlasti danes, ko je to delo prešlo že svojo naivno romantično stopnjo in postalo realno po znanstvenih metodah opravljano delovanje. Danes se misijonsko delo v zaledju na primer ne more zadovoljiti s pobiranjem „milih darov za zamorčke in Kitajčke“. Danes se zahteva resen študij geografskih, etniških in historičnih razmer. Potrebno je poznati politično zgodovino narodov, pri katerih naj se opravlja misijonsko delo. To znanje se ne zahteva le od misijonarjev v misijonih samih, marveč tudi od misijonskih sodelavcev v zaledju. Pravega smisla za moderno misijonsko delo ne more biti brez razgledanosti po svetu. Takšno razgledanost pa si izobraženi ljudje laže pridobe kot neizobraženi. Zato je razumljivo, zakaj misijonsko delo računa zlasti z izobraženci. Nikogar seveda ne odbija. Vsak ima mesto v misijonskem gibanju. Toda brez izobražencev se misijonsko delo ne more zadoosti uspešno opravljati.

Akcijsko znanje nepogrešljivo!

Delo za misijone zahteva od misijonskih delavcev iniciativnosti in iznajdljivosti. Tu se ne more vse delo opravljati po enem kopitu, vse po starih šegah in navadah. Treba se je znati prilagoditi. Če je treba, se morajo potrebna sredstva izkupati iz tal. Potrebno je zamišljati nove metode. Razmere se vsak dan spreminjajo. Treba jih je sproti preučevati. Če te iznenadijo, ne smeš stati pred njimi prekrižanih rok, češ, nič se ne da narediti. Vse se je drugače zasukalo, kot sem mislil. Marveč je treba zavihati rokave, živahno se spustiti v boj z nevšečnimi razmerami in jih skušati obvladati ali vsaj izbiti iz njih, kar se največ da. Zato pa je potreben prožen duh. Takšnega pa ima mladina, zlasti inteligenca.

Prav tako organizatorno znanje

Moderno misijonsko delo se ne more uspešno opravljati brez organizatornega znanja. To delo namreč ni preprosto, ampak silno komplicirano. Treba ga je organizirati. Kdor pa hoče uspešno organizirati, mora imeti organizatorno znanje. Veliko plemenitih podvigov je že propadlo, ker ni bilo prave organizacije. Tudi veliko misijonskih podvigov. V 19. stoletju se je začelo pri Slovencih silno živahno misijonsko delovanje. Slovenski misijonarji so odhajali v Ameriko in Afriko, za Baragom in Knobleharjem. Misijonska misel je zajela široke slovenske plasti. Vse je kazalo, da bo postala Slovenija dežela, ki bi glede misijonstva mogla tekmovali z Belgijo in Holandsko. Toda to misijonsko navdušenje ni našlo organizacije; bilo je plod navdušenih poedincev, ki so duše s svojimi zgledi in besedami zamajali. Zato se je navdušenje poleglo in ugasnilo. Po prvi svetovni vojni je bilo treba znova začeti. Kako bi bilo vse drugače, če bi bili začeli s pravilno organizacijo že sredi preteklega stoletja. Veliko misijonskih virov, ki so tekli vsak na svojo stran in se porazgubili, bi se bilo zlilo v mogočno slovensko misijonsko reko, ki bi bila zavzela široko strugo.

Če kdaj, je treba danes znati organizirati misijonsko delo. Zato pa je potrebna pri delu inteligenca. Vodstveno in izvršujoče delo, umsko in ročno se morajo družiti, če hočemo dosežati primerne uspehe.

Mladina in inteligenca moreta danes vstopiti v vrste misijskih delavcev še iz naslednjih razlogov.

TREBA JE DELATI SODOBNIM RAZMERAM IN POTREBAM PRIMERNO!

Odločilna ura!

Misijsko delo Cerkve je stopilo v odločilno fazo. Misijski strokovnjaki, ki poznajo azijske misijone, so si na jasnem, da se je začel biti odločilen boj za nad milijardo azijskih prebivalcev, Indijcev, Japoncev in Kitajcev. Gre za to, ali bodo ti postali katoličani ali ne. Boj se bo odločil v naši in v par prihodnjih generacijah. Ali se zavedamo, v kako velikem času živimo? Zdi se, da ne. Velik čas pa zahteva velikih ljudi. Tudi od mene in tebe, od vsakogar izmed nas je odvisno, kako bo končal velikanski boj med krščanstvom in brezboštvom, ki si skušata osvojiti sto milijone Azijcev. Ali bomo stali vpricho tega velikanskega boja, ki bo odločil večno usodo sto in sto milijonom ljudi, prekrizanih rok? Ali bomo zmigovali z rameni, češ kaj me briga? Komunisti delajo z vsemi silami. Kaj pa mi? Mladina in inteligenca, ki včasih ne vesta, kam bi s svojimi močmi, v vrste misijskih delavcev vstopita! Tu bosta našli dela dovolj! Izpolnili bosta svojo bistveno krščansko dolžnost. Če je v vama vsaj iskra krščanskega idealizma, ne preslišta udarca ure, ki je za krščanstvo azijskih narodov odločilna.

Nov značaj misijskega dela

Katoliško misijonstvo je imelo svoje romantične čase. Posamezni veliki misijonarji so opravljali misijsko delo vsak zase; vsak po svoji metodi. Kot pravljica se berejo danes poročila o njihovih potovanjih iz dežele v deželo, o njihovih doživljajih, trpljenju, pomanjkanju. Mislite le na sv. Franciška Ksaverija! Današnje misijonstvo je drugačno. Dosti bolj je podobno rednemu dušnemu pastirstvu, kot se vrši med nami. Tako misijsko delo pa zahteva sodelavcev, razdelitev dela, sistematično delovanje, zamišljanje novih metod in podobno. Za tako sodelovanje pa sta potrebni inteligenca in mladina. Vrši se v misijskem zaledju. Danes si lahko odlični misijonisti sodelavec, čeprav ne odideš v misijsko ozemlje. Živimo v dobi znanosti in tehnike. Tudi v svetu duhovne kulture moremo in moramo uporabljati rezultate izkustvenih ved. Popravljanje metod, poenostavljanje delovanja, delitev dela in podobno moramo uporabljati tudi pri misijskem delu. Zato pa je potrebno mnogo mladih in inteligentnih glav.

Štiri nujnosti sodobnega vojevanja

Ne hódimo se v organizacijah zaman učit k ustroju modernih vojska. Kaj označuje moderno vojsko? Vsaj štiri stvari. Prvič **tehnično izvežbane čete**. Vedno več je specializiranih čet. Poslati v boj neizvežbanega vojaka, pomeni poslati ga v smrt. Potrebno je torej znanje, čim dalje večje. — Druga stvar je **moderno orožje**. Vojska brez sodobnega orožja ni vredna nič. Vemo tudi, kako se orožje hitro spreminja. V nekaterih vejah zastari že po par letih. Tretja stvar je **organizacija zaledja**. Moderni vojak ne zmore sam svoje naloge v vojni. Potrebne sodelavcev v zaledju. Za enega vojaka na fronti je v zadnji vojski izdelovalo orožje in municijo vsaj deset delavcev. Fronta in zaledje sta torej skupno bila boj. — Četrta stvar, ki je potrebna, pa so **sodobne metode**. Vojska se ne sme ravnati po onih iz Napoleonovih časov; tudi metode iz prve svetovne vojne so že zastarele. Tudi v razdobjih druge svetovne vojne so se spreminjale. Metode morajo biti sodobne. Taka sta moderna vojska in vojna.

Veljajo tudi za misijsko delo

Kaj je misijonstvo drugega kot vojska in vojna za Kristusovo kraljestvo. Misijonarji in njihovi sodelavci so vojska. Njihovo opravilo pa je vojevanje. Bojujejo boj za osvojitve sveta Kristusu. Tiste štiri stvari, ki se zahtevajo za zemeljske vojske in njihove vojne, se zahtevajo tudi za to duhovno vojsko in njeno vojno. Izvežbani misijonarji, moderna sredstva, sodelavci v zaledju in moderne metode. Brez teh stvari ni uspešnega misijskega dela v modernem času. Poudarek je zlasti na misijskih sodelavcih v zaledju. Brez njih dela ne zmorejo misijonarji veliko.

Usahneti jim moralna in gmotna podpora. Zmanjkajo jim sredstva. Čim hujša je vojna, tem močnejše zaledje potrebuje. Misijonska vojna je stopila v odločilno obdobje. Zato ji je treba močnega zaledja. V njem pa mladine in inteligence.

ODGOVORI NA UGOVORE

Toda čemu vse to govorjenje. Saj ne velja za nas Slovence, za našo mladino in inteligenco. Zakaj pa ne bi veljalo, prosim? Ali nismo katoličani? Ali je kateri izmed gornjih razlogov tak, da bi se ne tikal Slovencev? Zakaj bi bili mi izvzeti?

Tudi izseljenci moramo delati za misijone!

Imamo druge potrebe v izseljenstvu. Seveda jih imamo. Ali mislite, da jih drugi narodi nimajo? Če imamo druge potrebe, nismo zaradi tega oproščeni misijonske dolžnosti. Treba je eno storiti in drugo ne opustiti. Ali drugače povedano: treba je oboje storiti.

Misijonsko delo, če ga pravilno opravljamo, nas ne bo prav nič oviralo pri drugem delu. Seveda je treba dogovora z drugimi organizacijami; pametnega dogovora. Misijonsko delo nam bo koristilo tudi pri drugem delu. Ali veste, zakaj? Zato, ker dviga v nas idealizem. Ali veste, zakaj pada naše delo v idealnih organizacijah, zakaj imamo vsak dan manj časa zanje? Zato ker gine naš idealizem, loteva pa se nas materializem. Njemu zapadamo. Denar, lot, hiša, podjetje, boljša služba, to postajajo naši vzori. Zato ni več časa ne za prosveto, ne za apostolske organizacije, ne za misijonsko delo. Nobene skrivnosti vam ne razodenem, če vam napovem, da bo zaradi tega vsak dan manj časa. Udobnost življenja bo postajala vsak dan večji problem. Apetit raste z jedjo. Letos si še zadovoljen s tem, drugo leto boš hotel imeti dvakrat toliko. Zdelo se ti bo samo ob sebi umevno. Tako je. Edina rešitev pred potapljanjem v materializem je dviganje duha k idealizmu. Tudi če se ne zahtevajo žrtve, se moraš posvečati tudi idealnemu delu, drugače se boš izgubil. Misijonsko delo pa zelo dviga v človeku duha.

Toda še važnejši nagib imamo, da se lotimo misijonskega dela: Spolnili bomo z njim **božjo zapoved**, ki nam nalaga, da moramo skrbeti tudi za zveličanje drugih ljudi. Bog to od nas zahteva.

Veliko zmoremo!

Še en ugovor slišim. Kaj pa mi zmoremo? Saj je vse to misijonsko delovanje le igračkanje. Veliki narodi naj sodelujejo, kaj bomo mi, ubogi izseljenci. Tudi ta ugovor ne drži. Če primerjamo sebe z ljudmi iz večjih narodov, sredi katerih živimo, moremo mirne duše reči, da zmoremo vsaj toliko kot oni, navadno pa veliko več. Ali ne vidite, da so oni še bolj v materializmu kot mi. Materializem pa je smrt za idealne duhovne polete. Naše misijonsko sodelovanje, čeprav skromno, ni igračkanje, ali vsaj ni, da bi moralo biti. Na svojem življenjskem odseku moremo napraviti veliko. Saj pri tem delu ne odločajo samo gmotne zmožnosti, marveč pred vsem idealne kvalitete duha. Te pa niso predpravica bogatih. Toliko zmoremo na misijonskem polju kot drugi ali pa še več, zato se ne moremo izgovarjati, da bi bilo naše delo odveč.

Potrebe so silno velike. Za izredno važno stvar gre. Bije odločilna ura. Zato ne držimo rok križem! Spolnujemo tudi svojo misijonsko dolžnost. Slovenska mladina in inteligenca naj se ponudita za misijonsko delo.

Seveda ne sme ostati le pri misijonskem govorjenju, temveč moramo preiti k misijonskemu delu. Študirati moramo misijonske probleme. Resno in sistematično. Živo se moramo zanimati za misijone, njih delo, težave in uspehe. Postati morajo naša stvar. V svoji okolici moramo širiti poznavanje misijonov. Pridobivati moramo druge, da bodo začeli spoznavati in ljubiti misijone. Pri svojih molitvah dostavljajmo očenaš za misijone; zakaj brez blagoslova od zgoraj ne more uspevati misijonsko delo. Pa tudi odprtih rok bodimo za misijonske potrebe. Nič nam zaradi tega ne bo primanjkovalo, zakaj Bog se v velikodušnosti ne da prekositi. Obilo bo vse poplačal.

DR. ALOJZIJ ODAR

OČETOVA BESEDA

MISIJSKA OKROŽNICA PIJA XII. „EVANGELII PRAECONES“

Prevedel in razlago napisal Karel Wolbang C. M. — Nadaljevanje*

2. KRVAVEČA CERKEV V BORBI Z BREZBOŽNIM GOLIJATOM

Ta zveličavni razvoj misijonskega apostolata pa ni terjal samo toliko in tako velikih naporov sejalcov božje besede, marveč tudi mnogo velikodušno prelite mučeniške krvi. V teh letih namreč niso izostala med nekaterimi narodi najbolj krvava preganjanja, ki so besnela zoper porajajočo se Cerkev; pa tudi v naših dneh so na daljnem Vzhodu nekatere pokrajine, ki jih iz tega razloga namaka mučeniška kri. Izvedeli smo v resnici, da so bili številni kristjani, vprav ker so bili in so še vedno močno povezani s svojo vero, kot tudi misijonske sestre, misijonarji, domači duhovniki in celo nekateri škofje, pregnani iz svojega misijonskega delokroga ter oropani svojega imetja, in sedaj bodisi kot izgnanci hirajo v pomanjkanju, bodisi jih zadržujejo v vezeh, ječah, prisilnih taboriščih, ali pa so bili medtem nasilno umorjeni.

Kadar mislimo na trpljenje, bolečine, smrt teh preljubih sinov, tare Našo dušo najgloblja žalost; in ne spremljamo jih samo z očetovsko ljubeznijo, marveč se jih spominjamo tudi s spoštljivim občudovanjem, ker dobro vemo, da njihov vzvišen misijonski poklic vodi včasih k mučeniški časti. Jezus Kristus, prvi mučenec je dejal: „Če so mene preganjali, bodo preganjali tudi vas“;¹⁰ na svetu boste imeli stisko; ali zaupajte, jaz sem svet premagal“;¹¹ „če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi qbilo sadu“.¹²

Oznanjevalci in propagatorji krščanske resnice in kreposti, ki daleč od svoje domovine pri izpolnjevanju svojega vzvišenega poslanstva najdejo smrt, so seme, iz katerega bodo ob svojem času po bdžji volji vzrastle najobilnejši sadovi. Zato je sv. Pavel dejal: „Ponašamo se z nadlogami“;¹³ in sv. Ciprijan, škof in mučenec, je vzpodbujal in tolažil kristjane svojih časov s temi besedami: „Gospod je hotel, da bi se mi ob preganjanjih veselili in radovali, zakaj med preganjanjem se podeljujejo venci vere, tedaj se preizkušajo vojščaki božji, tedaj se mučencem odpirajo nebesa. Zares nismo postali krščanski borci, da bi mislili samo na mir in odklanjali borbo, odkar je v isti vojski prvi stopal Gospod, učitelj ponižnosti, strpnosti in trpljenja, da bi prvi izvrševal, kar je delati učil, in da bi najprej sam za nas trpel, kar vzpodbujaj trpeti“.¹⁴

Oni sejalcji evangelija, ki se danes trudijo v oddaljenih delih sveta, razvijajo dejavnost, ki je slična oni prvi Cerkvi. Kajti kristjani, ki so skupno s prvakom apostolov Petrom in Pavlom, prinesli evangelijsko resnico v trdnjavo rimskega cesarstva, so se nahajali v Rimu skoraj v istih okoliščinah. Kdor koli razmišlja, kako v tistem času Cerkev, ko je nastajala, ni bila deležna nobene človeške opore, marveč izpostavljena stiskam, težavam, preganjanjem, se ne more ubraniti čustva globokega občudovanja, ko zre neoboroženo krdelo kristjanov zmagovito izhajati iz borbe z največjo velesilo, ki je morda kdaj obstojala na svetu. Kar pa se je zgodilo takrat, se bo brez dvoma še večkrat ponovilo. Kakor je namreč David, ki je bolj zaupal v božjo pomoč kot v svojo pračo, premagal velikana Golijata, zavarovanega z železnim oklepom, tako ono božjo družbo, ki jo je ustanovil Kristus, ne bo mogla nikdar premagati nobena zemeljska oblast; z vedrim duhom bo marveč prestala vse napade. Čeprav dobro vemo, da vse to izvira iz nezmotljivih božjih obljub, se ne moremo vzdržati, da ne bi izrazili hvaležnosti Našega duha vsem, ki so izpričali svojo neustrašno in nepremagljivo vero v Kristusa in Cerkev, stebler in temelj resnice,¹⁵ in jih obenem vzpodbudili, da naj vedno z isto vtrajnostjo začeto pot nadaljujejo.

Pričujoče poglavje s komentarjem spada pred poglavje, objavljeno v prejšnjem zvezku.

Zelo pogosto dobivamo o tej nezmagljivi veri in hrabrem junaštvu tolažilna poročila, ki Nas napolnjujejo z veliko tolažbo. In čeprav ni primanjkovalo poizkusov ločiti sinove sv. katoliške Cerkve od edinosti z Rimom, namreč od te Svete stolice, kot da bi bilo to zahteva ljubezni in zvestobe do naroda; so vendar mogli in morajo oni po pravici in zaslužno odgovoriti, da glede domovinske ljubezni niso nič manj kot kateri koli drug državljan; želijo pa z vso iskrenostjo, da bi mogli uživati pravično svobodo.

10 Jan 15. 20. — 11 Jan 16. 33. — 12 Jan 12. 24—25. — 13 Rimlj 5. 3. — 14 Sv. Ciprijan, Pismo LVI; ML; IV. 351 A. — 15 Pr. 1 Tim 3. 15.

MODERNO MUČENIŠTVO

Odkar je Kristus krvavi pot potil in razpet na križ odprl svoje presveto Sreče za odrešenje človeškega rodu, je njegova nevesta sveta Cerkev, edina in nezmotljiva varuhinja Odrešenikovega božjega nauka, delilka vseh za zveličanje potrebnih milosti in izvrševalka Jezusove božje oporoče, izpostavljena vedno novemu preganjanju. Od jeruzalemske Kalvarije, preko rimskih 200 km dolgih Kalistovih katabomb z nešteti mučeniškimi grobovi papežev, duhovnikov in vernikov, mimo žrtev turških in saracenskih vpadov, do nepreglednih množic, darova-

nih po letu 1917 na nenasitni žrtvenik rdečega malika, se vleče nepretrgana vrsta krščanskih mučencev, najbolj prepričevalnih glasnikov resničnosti božjega nauka. A medtem, ko se je Neron zadovoljil s tem, da je kristjane spreminjal v žive baklje, in razni rimski cesarji, da so jih metali za zabavo zverem v žrela, so si preganjalci Cerkve v 20. stoletju zastavili nalogo: svetovno organizirati brezbožno propagando, sistematično uporabiti vsa dostopna sredstva za njen uspeh in s tem strahovitim mednarodnim strojem prevzgojiti sodobno mladino, ki naj bi izvedla s pomočjo svetovne revolucije uničenje Cerkve. Tako stojimo da-

nes pred povsem novim dejstvom. Medtem ko so bila v preteklosti preganjanja več ali manj omejena na gotovo deželo in so trajala omejen čas, se je znašla danes Cerkev po vsem svetu pred enotnim, odlično organiziranim in fanatičnim preganjalcem, ki s svojim laži-propagandnim strojem vceplja vsak dan globlje v duše trpečih in obubožanih človeških množic sovraštvo do vsega božjega. Zlo je torej splošno in grozi okužiti ves svet: katoliške dežele in misijonska ozemlja.

Med 400 milijoni katoličanov, jih ječi danes 67 milijonov pod komunistično strahovlado. Med temi skoraj ves slovenski narod, ki je najbrže eden najmanjših na svetu, izkravljeni Litvanci, Poljaki in ogromna Kitajska, ki kot največja država sveta družijo nad 470 milijonov prebivalcev. Skupno je bilo doslej v državah, zasedenih po komunistih, 11.000 duhovnikov žrtev preganjanja. Med 130 škofijami jih je v teh državah že 64 brez škofa, Na Kitajskem je od 146 škofijskih vikarijatov 21 brez škofa, na Koreji pa 4 od osmih. Manjkajoče škofove so bodisi ubili, odvedli v pregnanstvo ali zaprli, mnogokrat pa tudi ni bilo mogoče dobiti naslednika. Od leta 1948 so rdeči povzročili odhod 3730 inozemskih misijonarjev iz Kitajske, od tega približno polovico duhovnikov. V Rusiji, Litvi, Romuniji in Severni Koreji so zaprli ali izgnali dejansko vse škofove, med katerimi so v zaporu nekateri pomrli. Med begunci, ki so pobegnili iz Vzhodne Nemčije, je danes v Zahodni Nemčiji tudi mnogo katoliških duhovnikov. Od prvotnih 6000 duhovnikov jih le še 2.800 deluje v Vzhodni Nemčiji in njihovo število se stalno manjša. Okrog 80 % vernikov je tako ostalo brez verske oskrbe. Komunisti so zadnje čase razdelili med prebivalstvo več kot 30 milijonov izvodov v Moskvi natisnjenih protikatoliških publikacij.

Komunizem torej tako formira po vsem svetu vsak dan več novih brezbožnikov, ki hitijo na vse predele človeške oble s polnimi žepi denarja in najmodernejšimi propagandnimi sredstvi razpihovati človeške strasti, graditi utopiistični, raj na zemlji" in vcepljati množicam v srce sovraštvo do Cerkve, papeža, duhovščine, KA in do vseh duhovnih vrednot. Za železno zaveso v Evropi in bambusovo na Orijentu je umrla vsa-

ka svoboda: prepričanja, besede, pisanja, združevanja, družinskega življenja in izbire političnega dela. Vera, najbolj intimna zadeva človeške duševnosti, je preganjana celo globoko v dušah in nemirno jo iščejo, razkrivajo in skušajo zamoriti v vsakem posamezniku posebej. Nasproti si stojita tako dva svetova, dva tabora, ki se več ne razumeta in nista več sposobna priti do kakih skupnih pozitivnih podvigov. Med njima je globok, neločljiv prepad. Loči ju najgloblje in največje vprašanje vsake duše: Bog, vera, posmrtnost.

Poglavje misijonske okrožnice, ki v njem sveti oče popisuje svoja čustva in razvija svoje poglede o preganjanju Cerkve, je jasno in ne potrebuje posebne razlage. Pribiti moramo veselo dejstvo, da se kljub preganjanju po vsem misijonskem in preganjanem katoliškem svetu vrši neprestan čudež božje ljubezni vprav v nadaljevanju misijonskega apostolata. Srce trpečega Kristusa neutrudno bije za zveličanje duš v trpečih udih skrivnostnega svojega telesa, raztresenih po vsem svetu. Miroljubna armada misijonarjev in misijonark vztraja na svo-

jih težkih položajih, pripravljena vsak hip na vse. Nad 600 misijonarjev in misijonark pa je bilo v teh mesecih samo iz Kitajske nasilno izgnanih. O teh je dejal na javni proslavi 25. svetovnega misijonskega dneva na rimski Gregorijani kardinal Fum. Biondi: „Neprestano prihajajo v teh mesecih na Propagando spoznavalci vere, katerih utrujena lica in znamenja na telesu pričajo o prestanem trpljenju. Vzdihujejo za izgubljenim delokrogom in zapuščenimi kitajskimi dušami. A niti ena beseda sovražstva jim ne prihaja iz ust. Pripravljeno so marveč vrniti se nazaj in poprijeti spet za delo, čim bo Kitajska svobodna in se bo vihar polegel.“ Izven Kitajske pa je trenutno tudi nad 300 kitajskih domačih duhovnikov.

In na predvečer misijonske nedelje je preko vatikanske radijske postaje spregovoril vsemu katoliškemu svetu tajnik Propagande Fide mons. C. Constantini. Njegov govor, ki gotovo tolmači uradno mnenje najvišje misijonske cerkvene ustanove, je bil vso misijonsko nedeljo prenašan v svet v najrazličnejših jezikih. Ker je bil govor posvečen skoraj v celoti vprašanju svetovnega preganjanja svete Cerkve in posebej v misijonih na Kitajskem, navajam njegove najbolj tolažilne misli: „Svetovni kongres laičnega apostolata je v noči 12. oktobra v Rimu na obronkih Palatina pri Koloseju pripravil slovesni križev pot v združenju s preganjanimi brati. Zastopani so bili narodi vsega sveta. Pogled skozi nočne baklje in močne svetlobne pramene električnih reflektorjev je bil veličasten in pretresljiv. Dolga procesija, v kateri je bilo zelo mnogo beguncev, se je premikala iz trga ob Koloseju, se dvigala po stari Via sacra, mimo Titovega slavoloka in se razporedila med razvalinami starih poganskih templjev na obronkih Palatina ter opravila govore in molitve ob postajah križevega pota. Iz vsake duše se je dvigala k Bogu goreča prošnja za mir, pravičnost, svobodo in za življenje proti vsaki tiraniji.

Na tistih gričih je bila povzeta živo predočena tragedija tega hudobnega sveta in Cerkve, v mnogih deželah zagriženo preganjane. V nočno nebo se je dvigala razsvetljena podoba Koloseja in zdelo se je, da je vzbudila vizijo preganjanja mučencev, ki so se žrtvovali v tisti

okrvavljeni areni. Zdelo se je, kot da se je dvignila iz kolosejskih obokov idealna truma poveljanih duš s palmami in se je pridružila v procesiji katoličanov v izgnanstvu. Tisti mučenci so zmagali. In bližnji Konstantinov slavolok, postavljen po božjem navdihu, je bil spomenik njihovega triumfa in za vse znamenje bodočih zmag Cerkve. Ko smo gledali mimoidoče grupe katoličanov z oznako naroda, ki so jo nosili pred seboj: Albanija, Koreja, Kitajska, Hrvatska... smo mislili, da so bili tako misijonski kot drugi stiskani narodi, potegnjeni v resnični in tragični križev pot. Škofje in misijonarji umorjeni, v ječi ali izgnani; drugi obsojeni na brezdelje; domači duhovniki in kristjani umorjeni zaradi vere, vrženi v zapor ali ogroženi zaradi zvestobe Cerkvi. Med tilikimi misijonarkami, izgnanimi iz Kitajske, je bila tudi 91 letna slepa sestra, ki se je razdajala Kitajcem v delih krščanske ljubezni 60 let. Kako razsežen in strahoviti križev pot! Upravičeno je bilo rečeno na Kongresu laičnih apostolov, da je sedanja doba za kristjane važen zgodovinski trenutek, ki bo odločil o usodi sveta; je trenutek, v katerem nas božja Previdnost kliče na delo, da realiziramo njene načrte bratske ljubezni, miru in kulture. Kongres sam je poudaril, kakšen del je rezerviran v teh načrtih našim misijonom. Bratje moji, moliti moramo za spoznavalce Kristusove in jim pomagati z našimi darovi. Na Kitajskem so škofje in misijonarji prisiljeni vršiti ročna dela, da zaslužijo skodelo riža. Vendar se čudovito zadržijo kljub vsem zanjkam preganjalcev. V imenu naše krščanske solidarnosti jim pošiljam prisrčen pozdrav in izraze naše dejavne simpatije. Pravim dejavne simpatije, zakaj, kot je spomnil sveti oče v novi veliki misijonski okrožnici, če en ud skrivnostnega Kristusovega telesa trpi, trpijo z njim vsi udje. Občutiti moramo v sebi to veliko trpljenje Cerkve in storiti moramo, kolikor nam je mogoče, da olajšamo bolečine daljnjih bratov... Vendar, ko podpiramo misijone, ki se borijo z najhujšimi preizkušnjami, ne smemo pozabiti drugih misijonov, kjer evangelijski delavci redno razvijajo svojo dejavnost in zbirajo tolažilne sadove. Tudi tam je nujno prehiteti in pobijati protikrščansko propagando; zato so potrebne nove šole, nove bolnišnice in nova semenišča.

Bratje moji! Misijonsko delo je božje delo. Bog je potrpečljiv, a neporazen. To dokazuje vsa zgodovina. Mi pa smo poklicani kot drugotni vzrok sodelovati pri zmagah Kristusovih.

Kongres laičnega apostolata v Rimu je v svojih končnih resolucijah poslal vlogo na UNO (Zvezo narodov), v kateri prosi, da se vprašanje svetega mesta Jeruzalema čimprej reši z njegovo internacionalizacijo. Posebna resolucija pa je bila sestavljena pod točko: **preganja na Cerkev**. Glasi se takole: „Udeleženci tega kongresa zrejo z globokim sočustvanjem na svoje preganjane brate. Vedo, da bo Cerkev po Kristusovem vzoru vedno mučena in na poseben način v onih svojih članih, ki trpijo za vero. Solidarni so s tisoči kristjanov, ki so danes žrtve preganjanja, povzročenegega tako nasilno po borbah brezbožnih ideologij, in se združujejo z njimi v skupnem poletu molitve, žrtve in dejavnosti. Z njimi kličejo na njihove preganjalce milost spreobrnjenja. Protestirajo ob tej priliki proti vsem kršitvam, ki na katerem koli kraju in v kateri koli obliki kratijo pravice človeške osebnosti.“

Nočni križev pot na Koloseju, ki ga je tajnik Propagande mons. Constantini vzel za izhodišče svojega radijskega govora za misijonsko nedeljo, je zaključil tik pred polnočjo armenski kardinal Pe-

ter Agagianian, ki je svoj nagovor, posvečen preganjanim bratom, zaključil nekako takole: „Zaupajte! Na svetu boste imeli stisko; ali zaupajte, jaz sem svet premagal! (Jan 16, 33). Prerokba fatimske Marije se bo izpolnila. Saj je zagotovila, da bo končno zmagalo njeno brezmadežno Srce — posebej tudi nad Rusijo.“

Številni slovenski udeleženci, zbrani ob mons. dr. Jagodicu in asistentu p. Prešernu smo kleče prejeli blagoslov z relikvijami svetega križa. V duhu pa smo gledali Gospoda pri 12. postaji križevega pota, ki je nosila napis „Slovenija“, ob njem pa zbran ves mučeni in trdo preizkušani slovenski narod. V imenu vsega naroda smo slovenski katoliški begunci iz Italije, Španije, Avstrije, Holandske in Kitajske z vsemi ostalimi udeleženci ob tej postaji v latinščini molili:

Molimo! Gospod Jezus! V duhu mo-trimo tvojo čudovito ljubezen, ki si v njej, med razbojnikoma križan, med krivične prišteti in sramote nasičen, prosil Očeta za sovražnike, nas z Janezom izročil svoji Materi in mrtev z življenjem obdaril. Ponižno te prosimo, da bi ti zvesto slovensko ljudstvo, ki je s tabo pribito na križ, po sredništvu Matere Marije, moglo v ljubezni čutiti kot ti, in tako tudi brate, ki blodijo, bogatiti s tvojim življenjem. Amen.

CERKEV NA KITAJSKEM

Točno govoriti o Kitajski je zelo težko, kajti Kitajska je ogromna dežela, ter kar velja za sever, dostikrat za jug ne velja; drugače je v obmorskih provincah in drugače zopet v provincah v notranjosti in na zapadno kitajski meji; razlika je med velikimi mesti in podeželjem; za Kitajsko dostikrat velja, da je dežela nasprotij.

Vendar bom skušal podati neko sliko katoliške Cerkve na Kitajskem, kakor sem jo imel priliko opazovati sam, bodisi 11 let na severu v provinci Ho-pé (Peking, Tientsin), bodisi 3 leta na jugu v provinci Kiang-si (Kanchow). Opisal bom to, kar sem sam videl ali slišal ali čital, skratka kakor sem sam opazoval v teh letih, ko sem imel to veliko srečo, biti misijonar na Kitajskem.

ZAČETKI KRŠČANSTVA

Mnogi so mislili, da je zanesel krščanstvo na Kitajsko že sv. apostol Tomaž, ki da je prišel na Kitajsko iz Indije. Vendar, če je za Indijo zelo verjetno in skoro dokazano, namreč da je sv. Tomaž tam oznanjal sv. vero, to za Kitajsko ne velja. Ni nikakih dokazov za to trditev, ampak so le bolj pobožne želje.

Dokazuje nam pa spomenik v Sian-fu iz leta 782, da je prišlo krščanstvo na Kitajsko vsaj že leta 635, a v obliki nestorianizma. Kitajci so ga imenovali „king-kiao“.

Šele za časa mongolske dinastije Yunen v 13. stoletju so prišli prvi katoliški oznanjevalci in sicer franciščani. Iz te dobe so nam znana imena Monte Korvin, bl. Odorik Pordenonski i. dr. Takrat, t. j. v 13. in 14. stoletju se je katolicizem lepo razvijal. V Kanbaliku (sedanji Peking) je bil leta 1307 prvi nadškof Monte Korvin, ki je imel 6 škofov sufraganov. Vse to je trajalo nad 100 let. A ko je nastopila nova dinastija Ming, in v istem času vojna v osrednji Aziji ter ni bila več možna nikaka misijonska pomoč iz Evrope, je krščanstvo skoro brez sledi izginilo.

Pozneje so mnogi katoliški misijonarji poskušali priti na Kitajsko po morju, a so Kitajci vsakega tujca ali usmrtili ali izgnali. Prav pred 400 leti,

t. j. leta 1552, je sv. Francišek Ksaverij poskušal priti v to tujcem prepovedano deželo, a je tik pred vrati Kitajske na otoku Sancianu, od vseh za puščen umrl.

P. MATEJ RICCI D. J.

Malo manj kot 30 let pozneje (leta 1579) je dospel v Macao p. Matej Ricci, jezuit. Njemu se je posrečilo, da je katoliškim misijonarjem odprl vrata na Kitajsko. Bil je prvi misijonar v notranjosti Kitajske. Ni bilo lahko in je imel mnogo težav; a značilno zanj je to: ko mu ni bilo obstati na mestu, kjer je bil, se ni vrnil na svoje izhodišče Macao, češ saj ni mogoče nič napraviti, ampak se je vedno pomaknil bolj proti severu v notranjost dežele in tako leta 1601 dospel do cesarskega mesta Pekinga. Le 10 let je bil v Pekingju, ko ga je nebeški Misijonar poklical k sebi, a omogočil je svojim naslednikom katoliškim misijonarjem, da so se solidno zasidrali v kitajska tla in da do sedaj skozi 370 let (1579—1952) misijonsko delo na Kitajskem ni bilo prekinjeno, kljub številnim in hudim preganjanjem, ki so nastopila kmalu po smrti M. Riccija.

ZADNJE STOLETJE

Zadnjih sto let je imela katoliška Cerkev na Kitajskem več svobode, ko so namreč nastopile zapadne velesile, posebno Francija, in zahtevale, da v pogodbah prizna tudi svobodo vere ter svobodo oznanjevanja. A praktično je nastopila prva svoboda šele po letu 1900, to je po zatriti boksarski vstaji. Takrat je bilo zadnje večje in krvavo preganjanje.

Boksarji so pobili nekaj škofov, še več duhovnikov in 20 do 30 tisoč kristjanov. „Kri mučencev je seme novih kristjanov.“ To se je izkazalo tudi sedaj. Leta 1900 je bilo 740.000 katoličanov; leta 1907 je bil dosežen prvi milijon; 1921 pa že preko dva milijona.

ORGANIZACIJA KITAJSKEGA MISIJONA

Da bi bilo misijonsko delo bolj enotno in uspešnejše, je Apostolska stolica

Kitajci pri mlatvi. Večina Kitajcev je kmetovalcev, zato trd oreh komunizmu

postavila nadškofa Celzija Constantinija 1922/23 za prvega kitajskega apostolskega delegata. On je sklical za leto 1924 v Shanghai prvi kitajski cerkveni zbor, na katerem je bilo 115 članov. Nekaj mesecev potem sta bila imenovana prva dva kitajska apostolska prefekta: frančiškan Odorik Č'en in lazarist Melhior Suen, poznejši škof, ki je letos v januarju umrl v Pekingju.

DOMAČA HIERARHIJA

Že leta 1917 je sv. oče Benedikt XV. v okrožnici „Maximum illud“ podal nove smernice za misijonsko delo. Papež Pij XI. je leta 1925 v okrožnici „Rerum Ecclesiae“ te smernice še bolj podrobno označil in tri mesece pozneje že po teh smernicah tudi imenoval prvih 6 kitajskih škofov (ap. vikarjev) in jih sam v Rimu posvetil.

Res prvi kitajski škof je pa bil Lo-wen-tsoo, posvečen leta 1685. Njegovo portugalsko ime je bilo Gregor Lopez. Toda bil je edini in za njim ni bilo drugih kitajskih škofov. Tako v nekem

smislu res smemo reči, da so bili leta 1926 posvečeni prvi kitajski škofje. Njih število pa se je od leta do leta večalo in leta 1950 je bilo že okoli 30 cerkvenih področij zaupanih kitajskemu kleru (28 kitajskih škofov in apostolskih prefektov), t. j. ena petina vseh cerkvenih področij.

Da bi se sklepi prvega kitajskega cerkvenega koncila lažje in popolneje izvršili, je bila leta 1928 ustanovljena posebna sinodalna komisija, ki je izdajala svoj mesečnik: Collectanea comissionis synodalis.

Leta 1933 je bil prvi kitajski apostolski delegat Celso Constantini imenovan za tajnika kongregacije De Propaganda Fide, in nadomestil ga je drugi kitajski apostolski delegat, nadškof Marij Zanin.

ZLATA DOBA

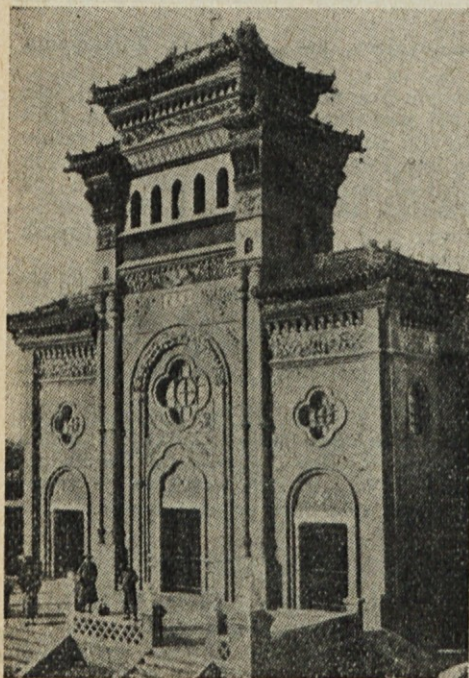
V dobi po letu 1900 in do 1937, ko se začne kitajsko-japonski spor, je vladala svoboda, a pravega miru tudi sedaj ni bilo: leta 1912 se je pričela ki-

tajska revolucija in z njo združeni neredi; leta 1914—18 je vihrala svetovna vojna, mnogi francoski misijonarji so bili internirani; pozneje je izbruhnila kitajska državljanska vojna, kitajski generali so se med seboj borili za nadoblast; leta 1924 se je začel komunizem širiti po mnogih provincah, kar je pomenilo veliko nevarnost in zastoj za mnoge misijone.

Pa kljub temu velja doba od leta 1900 do 1937 za misijonom zelo ugodno dobo. Vsakoletna spreobrnjenja so zadnje leto pred kitajsko-japonsko vojno dosegla višek: sto tisoč. Katoličanov so že šteli okoli 3 milijone. Bile so 3 katoliške univerze: Aurora v Shanghai-u, Fužen v Pekingiu in pozneje imenovana Tsinku v Tientsinu. Mala in velika semenišča so lepo kazala in novoustanovljena Katoliška akcija je budila upanje.

Mnogi misijonarji, ki so bili, tedaj od komunistov pregnani, a ki so delovali na Kitajskem 40—50 let, pravijo, ko z žalostjo gledajo na težaven položaj kato-

Katoliška cerkev v kitajskem slogu

liške Cerkve med japonsko-kitajsko vojno in še bolj na sedanje razdejanje, da je bila v letih od 1900—1937 zlata doba za misijonsko delovanje.

JAPONSKO-KITAJSKA IN DRUGA SVETOVNA VOJNA

Japonsko-kitajski incident in potem druga svetovna vojna sta zavrla misijonsko delo v marsikaterem pogledu in povzročila mnogo škode. Že v prvih tednih so misijoni izgubili 1 škofa in 5 misijonarjev (lazaristov) v apostolskem vikariatu Čen-ting-fu (prov. Hopé) zapadno od Pekinga, kot prve žrtve japonske vojne. V teku 8 let japonske vojne, je še marsikje kak duhovnik Kitajec izgubil življenje radi patriotizma ali radi istovetenja s komunisti, ali pa v ječi pričakal konca vojne.

MATERIALNA ŠKODA

Mnogo je bilo materialne škode: številne kapelice in cerkve požgane ali porušene v bojih in bombardiranju. Misijonski denar za vzdrževanje misijonov in misijonarjev je bil večinoma naložen v stanovanjskih hišah. Te so bile marsikje porušene, ali vsaj poškodovane; mnogi stanovalci so se odselili v varnejše kraje; draginja je radi padanja denarne vrednosti rastla, a dohodki najemnine niso mogli rasti v istem razmerju; in radi vsega tega so bili misijoni in misijonarji prikrajšani.

INTERNIRANI MISIJONARJI

Ko se začne tudi japonsko-ameriška vojna, so bili vsi ameriški, angleški, holandski, belgijski misijonarji in sestre (več sto) internirani v raznih taboriščih. Na kitajski strani pa so omejevali svobodo nemškim in italijanskim misijonarjem. Tako so številni misijoni izgubili svoje pastirje. Da bi to težavo kolikor mogoče ublažil, je apostolski delegat dal nalog onim apostolskim vikarjem, ki so imeli kaj več kitajske duhovščine, da pošljejo kitajske duhovnike, kolikor jih morejo utrpeti, na pomoč onim krajem, ki so ostali brez dušnega pastirja.

V Shangaju je tedaj padel, od morilčeve roke zadet, znani apostol Shanghai Lo-pa-hong.

Katoliška akcija radi japonskega sumničenja ni mogla svobodno delovati in je čakala boljših časov.

Katoliška univerza v Pekingu, imenovana Fužen, tudi zidana v kitajskem slogu. Sedaj je seveda v komunističnih rokah...

GMOTNA STISKA

Materialna stiska misijonov je bila vedno hujša, zlasti ko se je začela nemško-ruska vojna in pozneje japonsko-ameriška vojna in denarna pomoč iz Evrope in Amerike ni bila več možna. Radi tega je nastopila težka skrb, kako bodo ostala mala in velika semenišča, kako bo z duhovskim naraščajem. Zato je apostolski delegat naročil škofom: Če radi ekonomske stiske ne morete več vzdrževati šol, bolnišnic, sirotišč, itd., eno morate na vsak način ohraniti, to je semenišča, če tudi vse drugo izgubite; ker brez semenišč ne bomo imeli duhovnikov, brez semenišč pa je preobčutno prizadeta bodočnost kitajskih misijonov.

OVIRE MISIJONSKEMU DELOVANJU

Mnogokje je bila svoboda misijonskega dela ovirana že radi bojev samih in radi fronte ali meje, ki je dostikrat šla prav preko srede misijona in tako polovica misijona ni mogla biti obiskana. Sumničenja nasproti misijonarjem z

obeh sovražnih strani, šikane in sekiranje, itd., vse to je oteževalo misijonsko delo in razumljivo je, da je število vsakoletnih spreobrnjenj občutno padlo. Tudi poročila o stanju misijonov niso bila več popolna.

SONČNE STRANI

A ta doba kitajsko-japonske vojne ima tudi sončne strani: Več sto katoliških misijonarjev in sester je bilo interniranih z drugimi civilisti vred. Med njimi je bilo mnogo mlačnih, mnogo protestantov in protestantskih pastorjev, ki niso imeli prej nikoli prilike, da bi od bliže videli katoliškega duhovnika ali sestro redovnico pri delu. Sedaj so imeli to priliko in videli so tudi lepo katoliško bogoslužje (škofova maša z lepim koralnim petjem) ter požrtvovalno delo katoliških misijonarjev za skupnost v taborišču. Vse to je napravilo silen vtis nanje in je bilo tedaj več značilnih spreobrnjenj in krstov v taborišču. Ko so po več mesecih misijonarji zapustili taborišče v šantungu in bili odpeljani v Peking, kjer so bili misijonarji sami brez

civilistov, je ob slovesu skoro vse jokalo.

Kamor so Japonci prišli, je v začetku vse bežalo. Mnogi niso vedeli in ne znali bežati drugam, kakor na katoliški misijon, kjer so se več ali manj časa zadržali. Tako so mnogi pogani prišli v stik z misijonarjem in katoliško Cerkvijo, kar bi se v drugačnih razmerah ne bilo zgodilo. Temu je sledilo potem marsikje zanimanje za katoliški nauk in nato krst. Ponekod se je tako začelo spreobračanje v večjem obsegu.

Ker ni bilo misijonske pomoči iz Evrope in Amerike, so bili misijonarji prisiljeni spomniti kristjane na njihovo dolžnost podpirati Cerkev tudi materialno. Marsikje je bilo težko, a še pred nekaj leti bi bilo nemogoče kaj podobnega doseči. Kristjani so razumeli in dostikrat odgovorili škofu, naj ga to nič ne skrbi; da misijonarji in sestre pri njih ne bodo lakote trpeli. Večje in starejše fare, oziroma misijoni so tako sami krili vse stroške, in prispevali celo za šole in semenišča.

Da bi se katoliška Cerkev na Kitajskem ekonomsko bolj osamosvojila, je v teh letih papežev delegat prav posebno povdarjal papeževe misijonske družbe D. Š. V., D. A. P. (Družba ap. Petra) D. D. (Družba sv. Detinstva).

V začetku vojne je bil v Peking dozidan „Sinicum“, zavod za kitajske duhovnike, ki naj bi tu v tem zavodu poleg univerze Fužen izpolnjevali svoje znanje in se pripravljali za profesorje v malih semeniščih in kolegijih.

Tedaj so tudi najbolj cvetele razne šole za učenje kitajskega jezika za novodošle misijonarje. Prva po času je bila šola belgijskih misijonarjev (Sheurtisti); najbolj znana je bila franciškanška v Li-koan-čiao, potem jezuitska in še druge. V vsaki je bilo po nekaj desetih misijonarjev, tudi do 60—70. Po enem ali dveh letih, v nekaterih slučajih celo po 3 letih teoretičnega in praktičnega učenja kitajskega jezika, so misijonarji odhajali na svoje postojanke v notranjost dežele, dobro jezikovno pokovani.

Japonska vojna je bila velik apostolat tudi za Japonce same. Kamor so prišli, zlasti na severu, so videli množične kapelice, cerkve, misijone in jih iz radovednosti ali iz vljudnosti ali še iz drugih vzrokov obiskovali in tako

prišli v stik z misijonarjem ter katoliško Cerkev bolje poznali.

Vendar kljub vsemu temu je kitajsko-japonska vojna kakor mora tlačila in dušila misijonsko delo. Vse je s hrepenenjem pričakovalo njenega konca in miru; upajoč, da se bo po končani vojni delo vse lepše razvilo.

Utvara, bi rekli, pa ni bila utvara za kraje, ki po končani vojni niso bili pod komunisti. V teh krajih, zlasti v večjih mestih se je res pričelo novo življenje, ki je mnogo obetalo.

REDNA HIERARHIJA PRVI KITAJSKI KARDINAL

Cerkev na Kitajskem je leta 1946 dobila prvega kitajskega kardinala T'iena S. V. D. Nekaj mesecev potem je bila vzpostavljena redna hierarhija, ki je obsegala tedaj 20 cerkvenih provinc ali nadškofij in 89 škofij ter je poleg tega ostalo še nekaj apostolskih prefektur in apostolskih vikariatov, ki še niso bili dovolj razviti, da bi mogli dobiti položaj škofije. Pekingški apostolski vikar je prav tedaj iz zdravstvenih razlogov postal ostavko in imenovan je bil za prvega pekingškega nadškofa novoimenovani kardinal T'ien.

Prihod prvega kitajskega kardinala na Kitajsko in potem v Peking in Tientsin je bil dogodek, ki je vzbudil pozornost pri kitajski javnosti. Njegov prihod in sprejem je bil kot simbol zmagoslavnega pohoda Cerkve. Tudi za pogane je bilo to nekaj posebnega, ni šlo neopazeno mimo. Listi so prinašali poročila in govorili o katoliški Cerkvi.

INTERNUNCIJ

Do tedaj je Cerkev sicer imela svobodo, a od države ni bila priznana. Papež je imel že več let svojega posebnega zastopnika, apostolskega delegata na Kitajskem, a bil je le njegov zastopnik pred cerkvenimi oblastmi, država kot taka ga ni poznala. Po končani vojni je pa kitajska vlada poslala v Vatikan svojega poslanika, Wu-cing-siung-a, odličnega konvertita (ki je postal katoličan v prvih letih kitajsko-japonske vojne); Vatikan pa nuncijski oziroma internuncijski Antona Riberija v Nanking.

KATOLIŠKI OSREDNJI URAD

Novi internuncij je na pobudo belgijskega misijonarja Legrandia, reorgani-

Sedanji tiran Kitajske, rdeči diktator Maotsetung govori pred sliko reformatorja Kitajske Sunjatsena, ki bi bil pa danes, če bi še živel, najhujši nasprotnik kitajskega komunizma

niziral bivšo sinodalno komisijo v Katoliški osrednji urad (Cathol. Central Bureau, C. C. B.) v Shanghaiu. Ta osrednji urad naj bi dajal smernice in enotno vodil misijonsko delo po vsej Kitajski. V tem uradu so bili posebni oddelki (sekcije): za katoliški tisk, za bivšo agencijo Lumen, za katoliški radio, za teater, za katehetsko vprašanje, za socialno vprašanje, za Katoliško akcijo in Marijino legijo, itd.

MODERNI MISIJONSKI LIST

Ta urad je izdajal poseben mesečnik „China Missionary“ (Kitajski misijonar), pisan za misijonarje in od misijonarjev samih. Ta mesečnik se je takoj uveljavil in bil priljubljen pri vseh. Pisan je bil v francoščini in angleščini. Prinašal je odloke in naredbe cerkvenih in državnih oblasti, ter vse, o čemer mora biti misijonar poučen; dalje poročila o misijonskem delu drugod, razprave o misijonskih vprašanjih, smernice za enotno delo in drugo.

Vzporedno z njim je izhajal še v kitajščini pisan list za kitajske duhovnike. Oni so že med kitajsko-japonsko vojno čutili potrebo po takem listu in so ga izdajali v Pekingju. Radi ekonomske stiske je moral po 2—3 letih prenehati. Sedaj po vojni je bil prenovljen in je pod okriljem Katoliškega osrednjega urada začel izhajati v Shanghaiju.

Oba ta dva lista sta napravila sila mnogo dobrega. Družila sta misijonarje med seboj po celi Kitajski; misijonsko delo je bilo bolj enotno; misijonarjem sta dajala poguma; misijonarji v rdečem ozemlju se niso čutili več osamljene.

List „China Missionary“ in Katoliški osrednji urad sta bila prav za prav tudi sad japonsko-kitajske vojne. Več sto misijonarjev in škofov iz raznih krajev in provinc Kitajske, z različno življenjsko izkušnjo je bilo interniranih v taboriščih. Tu so v prisiljenem brezdrlju imeli mnogo prilike za izmenjavo misli, v miru so premislili svoje dosedanje delo, njega pomanjkljivosti, nove potrebe v novih časih, itd. Bilo je to velikega pomena za misijone. Kar so v internaciji spoznali, to so po vojni potom lista in Katoliškega osrednjega urada uresničevali.

ŽIVAHNO DELO

Katoliški osrednji urad v Shanghaiju je postal središče misijonske delavnosti. Tu so se izdajale in tiskale knjige in brošure, slike in plakati za enotno katoliško propagando. Od tu so šle po vsej Kitajski apostolske brošure v obrambo katolicizma in v boj proti komunizmu. Tu je bila centrala za verski pouk poganov po pošti. Od tu n. pr. je izšla zamisel, kako proslaviti božične ali velikonočne praznike pod misijonskim

vidikom, namreč kako ob tej priliki opozoriti pogane na božično ali velikonočno skrivnost. Tu so se pripravljali pripomočki za to priliko in izvedle so se enotne, vedno bolj velikopotezne akcije istočasno po vsej Kitajski. S prihodom komunistov to delo ni bilo ustavljeno, ampak se je le še bolj razvilo. Šele dve leti pozneje t. j. lani (1951) v peseni, so komunisti udarili po njem in voditelje oziroma načelnike sekcij pozaprl.

IZBOLJŠANO ŠOLSTVO

Po končani vojni se je vedno bolj čutila potreba po boljših in številnejših šolah. Katoličani so tudi bolj spoznavali važnost katoliških šol in lepo priliko uveljaviti se v javnem življenju in med izobraženstvom. Kitajski kler se je vedno bolj zavedal, da mu je v teh razmerah potrebna bolj temeljita izobrazba in da mora biti na enaki ravni (stopnji) z ostalim izobraženstvom. Tako se je marsikje pod pritiskom vlade in po kardinalovem zgledu izvršila reorganizacija malih semenišč. Vedno več bogoslovcev in duhovnikov je šlo študirat doktorat v Rim ali Pariz ali kam drugam.

EVANGELIZACIJA MEST

Na deželi je postajal položaj vedno bolj nevzdržljiv. Kitajska državljanska vojna med komunisti in nacionalisti je zavzemala vedno večji obseg. Ozemlje rdečih se je večalo, število beguncev v večjih mestih je naraščalo, med njimi tudi število beguncev-misijonarjev. Spčetka je vse mislilo, da je to le začasno. Pozneje, ko ni bilo več upanja na skorajšnji povratek misijonarjev na prejšnje postojanke, je bilo treba najti za nje novega dela v mestih. Tako je bilo begunstvo misijonarjev v prid bolj intenzivnemu pokristjanjevanju mest. Tako je bilo preje v mestu Peking 6—7 župnij, ki so jih vodili lazaristi in svetni kler. Kardinal T'ien je pa v tem času organiziral kakšnih 10 novih. Prigovarjal in vzpodbujal je vse različne družbe (jezuite, frančiškane, steylovce itd.), ki niso sicer bile v mestu radi dušnopastirskega dela, ampak radi šol in podobnega (univerza, šole, prebegla semenišča, prokure itd.), naj odpro svoje posebne kapele tudi kristjanom v njih sosesčini in naj se brigajo tudi za njihovo pastirovanje, predvsem pa naj skušajo privabiti

pogane. Tako so v Peking 2 v kratkem času nastala nova žarišča misijonskega dela.

DELO MED IZOBRAŽENCI

Mnogi belgijski misijonarji (Sheutisti), ki se niso mogli vrniti nazaj v Mongolijo, so se posvetili delu med dijaštvom na univerzah. Ponudili so se, da jim pomagajo pri študiju, pri raznih kurzih za predavatelje, posebne učne ure za evropske jezike. Na nekaterih univerzah so bili celo uradno nastavljeni kot profesorji. Pri predavanjih so porabili marsikatero priliko, da so tako mimogrede načeli ali odgovorili na sodobna vprašanja, oziroma pojasnili stališče Cerkve do teh vprašanj. Da bi bil stik z dijaštvom še bolj naraven, so ustanovili nekaj zabavno-družabni klub za akademike v Peking 2. Organizirali so katoliške ure v radiju. Vse to delo je trajalo do zadnjega dne pred prihodom komunistov v Peking 2.

LAIČNI APOSTOLAT

Laične apostole je vzgajala Marijina legija. Bila je ustanovljena na Kitajskem sicer že med japonsko-kitajsko vojno nekje v srednji Kitajski, a ni bila dosti poznana. Šele na pobudo apostolskega internuncija se je leta 1948, t. j. tik pred zmago komunizma začela čudovito hitro širiti po vsej Kitajski. S prihodom komunistov to ni prenehalo, ampak se je še bolj živahno širilo naprej.

KOMUNISTIČNI PRODOR

Tak nekako je bil položaj katolicizma pred zmago komunizma. Kako pa pozneje? Ko so komunisti zasedli vso Kitajsko, se pričinja za Cerkev na Kitajskem nova doba. Tam, kjer so komunisti ravno prišli, zlasti v večjih krajih, so v začetku pustili vse tako kot je bilo preje. Verska svoboda, nič težav, vsak je lahko nemoteno nadaljeval s svojim delom; vse kot preje, le nadzirano od policije. Toda na deželi je bilo že dalj časa pod rdečo oblastjo vse drugače. 20 kilometrov od Tientsina n. pr. je bil vsak kult prepovedan; kristjani niso smeli skupaj moliti; nič ni bilo naše, cerkve so bile spremenjene v dvorane. Mnogi kristjani so po mestih radi reakcije postali še bolj goreči, drugi zopet pa so zavzeli „položaj“ bolj ob strani.

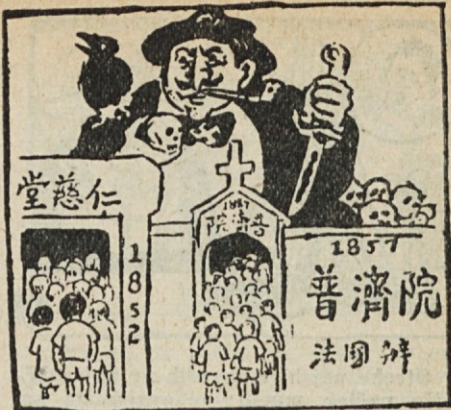
Šele polagoma in stopnjema so začeli v novozasedenih krajih rdeči omejevatı svobodo in onemogočati delo, prevzemati in razdirati katoliške ustanove in misijone. Do konca leta 1950 kristjani v velikih mestih in novozasedenih krajih, to je poldrugo leto, niso bili nadlegovani, toda nikakor ne privilegirani, ali da bi se jim izkazovala naklonjenost; na mnogih zborovanjih so se že opazila namigovanja, grožnje itd.

Že po nekaj mesecih smo n. pr. v Lotangu morali prositi za posebno dovoljenje za potovanje, če smo hoteli iti kam obiskat kristjane ali po drugih opravkih. Leta 1950 spomladi, ko je bil svetovni položaj zelo napet, se je ta naredba še poostrila; še bolj pa ob začetku vojne na Koreji; in ko so kitajski „prostovoljci“ res začeli tudi pomagati severnim Korejcem, praktično nismo mogli več iz vasi.

V letu 1950 so bili (v zimskih in poletnih počitnicah) posebni tečajji za učitelje, da se navzamejo novega duha, ki naj bi ga dali še učencem. Nihče, ki ni bil na teh tečajjih, pozneje ni mogel poučevati v šoli. V vseh razredih so bile posebne ure za politična vprašanja, to je pouk v komunizmu. To je bila velika ovira v katoliških šolah, ki zaradi tega mnogokje niso mogle več obstajati. Nasprotno pa so nekatere odlične protestantske osebnosti izjavile, da se popolnoma skladajo z novo ideologijo.

V jeseni 1950 so začeli v novozasedenih krajih z agrarno reformo. Med reformo niso bila dovoljena nikakršna zborovanja, torej tudi nedeljska maša ne; svoboda gibanja je bila še bolj omejena, posebno tujcem, misijonarjem. Vse to pod pretvezo, da ne bi kdo oviral agrarne reforme. Marsikaterim misijonom so konfiscirali zemljo, zasedli poslopja, začeli s sodbami proti misijonarjem.

V tem času pričenjajo komunisti s patriotskim gibanjem v pomoč severnim Korejcem in proti Amerikancem. Pritiskejajo na katoličane, naj pokažejo svoj patriotizem ne samo z lepimi besedami, ampak tudi z dejanji. Sledile so akcije podpisov za svetovni mir, razne izjave proti ameriškemu in tujemu imperializmu itd.

Objavljamo posnetke ogabnih plakatov, ki so jih kitajski komunisti razobešali po mestih v času gonje proti redovnicam, hoteč nahujskati množice, da bi zahtevale za misijonarke stroge kazni na „ljudskih sodbah“. K slikam podajamo nekoliko razlage njih komunistične vsebine:

Slika zgoraj nam kaže, kako naj bi fašistični kapitalist z zločinskimi nameni vabil že leta 1851, torej pred 100 leti, kitajske otroke v zavode in cerkve misijonark.

Tam naj bi morali raztrgani in izstradani otroci pobirati drobtinice, ki so jih jim kakor psom metale redovnice.

Otroke naj bi v zavodih na najrazličnejše načine mučili; redovnice da so imele mučilno orodje kot najbolj priljubljeni „pribor“. Da bi jih pokop otrok nič ne stal, so mrličke ponoči nosile izven mesta in jih izpostavljale psom in šakalom, da so jih požrli. Tako komunisti na sliki spodaj.

SAMOSTOJNA KITAJSKA „CERKEV“

Kmalu gredo komunisti korak naprej in začno z umetno povzročenim oziroma prisiljenim gibanjem za „samostojno, vsega tujega imperializma oproščeno“ kitajsko Cerkev. Cilj, ki ga še skrivajo, je, naj se Cerkev loči od papeža. To je takozvano gibanje za trojno avtonomijo. Katoličani naj pokažejo svoj patriotizem v dejanjih, t. j. naj se osamosvoje, ločijo od tujcev. „Ne potrebujemo tujih misijonarjev, ampak Kitajci sami naj pokristjanijo kitajski narod.“ Torej tuji

misijonarji naj gredo domov. Drugo je: „Ne potrebujemo tujega denarja, ampak kitajska Cerkev naj se sama vzdržuje.“ A prav to so še pred par leti očitali katoliškim misijonarjem, da izjemajo (eksploatirajo) kristjane, ker so misijonarji hoteli, naj bi kitajski kristjani sami zadoščali potrebam kitajske Cerkve. Tretjič: „Vodilna mesta v kitajski Cerkvi naj imajo Kitajci. Noben tujec naj ne bo škof ali provincialni predstojnik ali direktor šole ali prokurator (ekonom) misijona.“ To je znamenita trojna avtonomija: dze yang, dze čoan, dze dže. Lahko se pokaže kot pravilna, in tudi Cerkev sama jo ima v programu, a v zmerni obliki. Če gre stvar do skrajnosti, je za vsakega katoličana nevzdržna kot n. pr. naj se pretrgajo vse vezi s tujci, torej tudi s papežem, ker ni Kitajec; tudi nauk naj Kitajci prilagodijo oziroma spremenijo, ker dosejdanji da je tuj, itd.

PREGANJANJE NA CELI ČRTI

Leta 1951, z novim letom, se začne preganjanje na celi črti, bi rekli. V januarju začno ekonomske sankcije proti tujcem, predvsem Amerikancem, in seveda tudi misijonskim ustanovam, češker so v Ameriki zamrznili vsi kitajski krediti, bodo tudi na Kitajskem zamrznili vsi ameriški krediti. Sledi popis vse tuje lastnine, predvsem ameriške, pa tudi misijonske. Vse, kar je ameriško ali financirano z ameriškim denarjem, je konfiscirano; denar naložen v banki, se ne da več dvigniti, novi več ne pride.

S tem letom so rdeči začeli sistematično izganjati tuje misijonarje iz dežele. Preje so bili to le posamezni slučajji: misijonarji, ki so bili na oddihu v Evropi, se niso mogli vrniti na Kitajsko. A v tem samem letu 1951 so izgnali nad 1300 misijonarjev, sester in bratov (600 duhovnikov).

V februarju so začeli gonjo proti sirotiščem, češ, zakaj tako velika umrljivost sirot? Mi vemo, da zato, ker so misijonarji oziroma sestre sprejele vsakega otroka, čeprav že umirajočega, da bi mu vsaj dušo rešili, če že ne morejo telesa. Komunisti so pa zagnali krik: „Glejte, pravijo, da so prišli pomagat Kitajcem, a je v njih rokah toliko otrok izgubilo življenje. Ven z njimi, ne ma-

ramo takih ljudi!“ Pa so vprizorili proti sestram in misijonarjem procese ter jih zaprli ali izgnali.

Ker s svojo gonjo za ločeno Cerkev niso uspeli, so n. pr. v Pekingu 25. julija zaprli dve tretjini cerkva, duhovščina je bila vržena v ječe ali konfinirana na svojih stanovanjih, ljudstvo ni smelo imeti stika z duhovščino razen z razkolno, ki je edina smela maševati. Vse cerkvene zadeve so prevzeli posebni odbori (komiteti) slabih katoličanov. Ti imajo vso oblast.

Marijina legija je bila v tem času v Tientsinu prepovedana, pozneje še v drugih mestih.

Začela se je gonja proti internunciju, ker je opozoril duhovščino na nevarnost trojne autonomije. Po 2—3 mesecih t. j. v septembru so ga izgnali. Katoliški osrednji urad so v juniju zaprli, duhovnike voditelje konfinirali na stanovanjih, pozneje zaprli.

ŽALOSTNA BILANCA

Koncem leta 1951 je bilo 23 škofov in 300 duhovnikov (tujih in kitajskih) zaprtih v ječi. En kitajski škof je umrl v ječi (kako?); več duhovnikov postreljenih. Od 3 katoliških univerz, ni nobene več v katoliških rokah, prav tako ne 4 industrijske višje šole, ne 200 srednjih šol in ne 1500 osnovnih šol. Od velikih semenišč iz l. 1948 jih ostane še 15; mala semenišča so skoro prenehala; 9 desetinj poslopij (cerkev, šol, misijonov) je konfiscirano, prav tako tudi bolnišnic, ostane le še ena desetina. Tako nekako pravijo poročila.

UPAJMO, TUDI PROTI UPANJU, V ZMAGO CERKVE NA KITAJSKEM!

Katoliške ustanove so praktično na tleh, uničene ali pa zapisane skorajšnjemu poginu. Proces izganjanja misijonarjev se nadaljuje. A Cerkev na Kitajskem še živi in stoji. Katoliške ustanove (šole, bolnišnice, dispensarji itd.) niso Cerkev, ampak le sredstva za širjenje Cerkve. Da Cerkev na Kitajskem še živi, priča njen odpor proti komunizmu in silni napadi komunizma proti njej in pred vsem njeni mučenci. Njeni mučenci

Ko pa je prišel na oblast komunizem, naj bi se redovnice ustrašile tisočev in tisočev zločinov nad nedolžnimi otroci. A ljudska sodba naj bi nad njimi izrekla zasluženo kazen. Kitajski otroci naj bi z veseljem zapuščali sirotišča in cerkve ter šli soncu — Maotsetungu nasproti...

nam dajejo upanje, da komunizem ne bo izruval Cerkve iz kitajske zemlje. Seveda pa moramo mnogo moliti za preizkušane kristjane in predvsem za kitajsko duhovščino, ki vsak dan bolj stopa na vodilna mesta in sprejema nase težko breme odgovornosti.

Sedanji čas je huda preizkušnja za kitajsko Cerkev, a ji bo po božji dobroti, upamo in prosimo, prinesel tudi dobrih stvari, kot je zgodovina že več kot enkrat pokazala in dokazala.

Pokorn Drago C. M.

od komunistov izgnani kitaj. misijonar

USODA MONS. J. KERECA, SLOVENSКИH SESTER IN DR. JANEŽA V ČAOTUNGU NA KITAJSKEM

Francoska časopisna agencija je dne 6. maja iz Hong Konga brzojavila po vsem svetu sledečo vest:

Šest katoliških jugoslovanskih misijonarjev je dospelo v Hong Kong iz rdeče Kitajske: mons. Jožef Kerec, apostolski administrator škofije Čaotung v Yunnanu, in 5 slovenskih redovnic. Mons. Kereca so komunisti dolžili, da je podpiral doktorja Janeza Janeža, jugoslovanskega begunca, ki je delal v misijonski bolnišnici in so ga rdeče oblasti obdolžile vohunstva. Vseh šest je bilo pred izgonom šest mesecev zaprtih.

Dne 8. maja je to besedilo že objavil na prvi strani buenosaireški katoliški dnevnik „El Pueblo“, kjer so ga brali mnogi naši rojaki. Od tedaj naprej do dne, ko to pišemo, nismo prejeli nobene večje podrobnosti o stvari.

Da je bil mons. Kerec že dalje časa

Malo odgovora na ogabne in lažnjive letake kitajskih komunistov: Takole so bili otročki zadovoljni in preskrbljeni pri misijonarkah...

v komunistični internaciji na škofiji v Kunmingu (glavno mesto prov. Yunnan, kateri pripada tudi Čaotung), to je bilo že dalje časa vsem rojakom znano. Saj ni bil interniran le šest mesecev, ampak nad eno leto, in ne le on, ampak tudi ravnatelj salezijanskega zavoda v Kunmingu, g. Majcen. Le-tega so potem rdeči izgnali več mesecev pred mons. Kerecem, ki se mu je trpljenja polna internacija sedaj končno vendarle zaključila s „srečo v nesreči“ — z izgonom v Hong Kong.

Kako se je mons. Kerecu godilo v internaciji; naj pojasni nekoliko sledečo poročilo g. Majcena:

9. januarja so rdeči pomazali s krvavo krvjo nekega potepina ter ga vrgli na tudi s krvjo poškropljena tla ter mu naročili, da mora kričati na pomoč. Policija, ki na škofiji straži nadškofa in druge misijonarje, je brž pritekla. Potepin je začel lagati, da sta ga do krvi pretepla mons. Kerec in še neki francoski misijonar. Začelo se je zasliševanje, fotografiranje in izsiljevanje priznanja zločina, katerega kajpada ne eden ne drugi ni priznal. Končno sta kljub vsemu morala plačati 400.000 kitajskih dolarjev potepinu (bolje rečeno: tistim, ki so uprizorili ta „zločin“) kot odškodnino „za poškodbe“.

Mons. Kereca so, kot kaže, na vsak način hoteli prikazati in tudi kaznovati kot velikega zločinca, saj so ga tožili med drugim tudi, da je skrival orožje in radijske oddajne postaje, da je oviral svoje duhovnike pri ločitvi od Rima (resnično doslej še noben njegov duhovnik ni vstopil v „narodno cerkev“) in da je objavil odloke Svete stolice glede komunizma in drugo. A božja roka je čuvala nad njim, da mu niso mogli ničesar „zločinskega“ dokazati in so se morali tudi pri njem zadovoljiti z izgonom.

Ni bilo pa našim bralcem in misijonskim prijateljem še javljeno, da so bili v začetku leta 1952 aretirani v Čaotungu tudi dr. Janež in vse slovenske sestre. Naše uredništvo je bilo o tem takoj obveščeno, a s pripombo, da naj zaenkrat stvari še ne objavljajmo, ker da bi utegnili škodovati aretiranim misijonarkam in doktorju.

Prvo poročilo smo od mons. Kereca prejeli po g. Majcenu:

„10. januarja so rdeči zjutraj ob 10 obkolili bolnišnico, vse sestre, zdravnika in uslužbence pa zaprli v eno sobo. Do petih zvečer so prebrskali celo veliko bolniško poslopje, nakar so sestre domačinke in uslužbence izpustili, štiri slovenske sestre in dr. Janeža zaprli v drugo sobo, s. prednico Konstantino pa odvedli v mestno ječo. Bolnišnico je zasegla vlada.

Med tem so zbrali vse kristjane in uprizorili odpad od Rima ter zahtevali kazen in izgnanstvo za tujce. Generalnega vikarja škofije so do krvi pretepli in leži smrtno bolan v ječi.“

Kasnejša poročila mons. Kereca in g. Majcena podajajo še sledeče podrobnosti o bivanju dr. Janeža in sester v Kunmingu, kamor so jih iz Čaotunga odpeljali:

„Zaprli so na škofiji v Kunmingu. Ne smejo govoriti med seboj, so zastrženi z vojaki in brzostrelkami. S. Konstantina in dr. Janež, ki sta bolna, imata vsak svojo sobo, ostale 4 sestre so vse v eni.“

„Dr. Janež je bolan na trebuhu, a nima ne zdravil ne zdravnika. Izsillili so menda od njega neke izjave, za katere so težke kazni v zakoniku. Poleg tega je obtožen vohunstva, ker je menda poslal nekaj fotografij iz svoje bolniške prakse v čaotunški bolnišnici v Makao, da se mu hranijo do njegovega prihoda.“

Gornje obvestilo francoske časopisne agencije nam je torej prineslo pomirjujočo vest o usodi mons. Kereca in vseh petih slovenskih misijonark, ne pa tako glede usode dr. Janeža, katera je še povsem neznana. Ne preostane nam drugega, kot da za priljubljenega in junaško požrtvovalnega dr. Janeža, prvega slovenskega misijonskega zdravnika, molimo, da mu Gospod ohrani zdravje in povrne svobodo, v kateri naj bi še naprej služil širjenju Njegovega kraljestva.

Tisti, ki so kaj prispevali za „1000 dolarski rentgenski sklad dr. Janeža“, naj se ne vznemirjajo radi te vsote, kajti čeprav je dr. Janež prav na nje podlagi dobil posojilo in kupil rentgen, ki je sedaj v rdečih rokah skupno s slovensko bolnišnico v Čaotungu, je denar sam še vedno na razpolago dr. Janežu v USA, ker ga iz previdnosti nismo odposlali na Kitajsko. Cilj darovalcev in celotne ak-

Takole pa izgledajo Kitajčki marsikje danes — v toliko opevanem kitajskem rdečem raj!

cije za dr. Janežev rentgenski sklad je bil lepo dosežen: nad dve leti je dr. Janež delal z rentgenom čudeže božje ljubezni ubogemu kitajskemu narodu...

ŠE EN SLOVENSKI MISIJONAR ZAPUSTIL KITAJSKO

To je g. Ciril Čarga C. M., ki je odšel v misijone iz Slovenskega Primorja pred nekako petimi leti in je deloval kot misijonar na postaji v Kianu (Srednja Kitajska) in kot profesor v bogoslovju v Kashingu, nekaj časa tudi na pristavi bogoslovja pri morju blizu Šanghaja, ki nam jo kaže slika na drugi strani ovitka. Čujemo, da je tudi njemu postal položaj nevzdržen oziroma so ga izgnali ter je dospel že v Rim. Kaj več o tem bomo sporočili v prihodnje, kakor upamo.

HONG KONG, MESTO IZGNANCEV

Velemesto

Kakor veste, so rdeči bratci izrinili nacionaliste skoro iz vsega kitajskega ozemlja. Polastili bi se gotovo prav radi tudi tega malega otoka s peščico celinske zemlje, ki je pod angleško oblastjo, pa trenutno bodo morali še malo potrpeti, da ne bo hujših mednarodnih komplikacij. Otok je sam po sebi skoro ves skalnat in z avtom se ga lahko obkroži v slabih dveh urah — tudi Kaylunsko celinsko ozemlje (pod angleško oblastjo) se lahko v enem popoldnevu s srednjo brzino (30 km na uro) obkroži. Prebivalstvo je seveda v večini kitajsko (čeprav je tudi dosti belokožcev in celo nekaj Indijcev). Vsega prebivalstva v angleški koloniji je blizu dva milijona. Samo na otoku nas je skoro milijon (957.000). Pestroga življenja in vrvenja je dosti — v enem letu je prifrčalo kakih 25.000 aeroplanov s 320.000 potniki; pristanišče: letno ima prometa 44.602 ladij s 26.000.000 to-

Meja med rdečo Kitajsko in Hong Kongom, žalostno pozorišče od ljubljene Kitajske poslavljaljočih se misijonarjev... (kot enega vidimo na sliki)

nami (lokalnih je 25.000 ladij s 86.000 tonami). Za avtobus, tramvaj in prevoz po morju se izda dnevno pol milijona voznih listkov... Privatnih avtov je kakih 14.550! Morda je težko najti mesto, ki bi bilo tako obremenjeno, kakor vprav Hong Kong. Zraven „stalnega prebivalstva je še veliko „vodnega“ prebivalstva = „tan-ka-lou“. To so ljudje, ki imajo hiše na vodi: ribiči. Ti se povsem ločijo od ostalih Kitajcev in imajo povsem svoje narečje in običaje. Misijonarjenje med njimi je otežkočeno, kakor n. pr. med različnimi „kastami“ v Indiji.

Način misijonskega dela

Kitajsko ljudstvo — to in ono — je na splošno še nepokvarjeno in samo po sebi zelo preprosto in dobre duše. Kako milo se človeku stori, ko opazuje to morje ljudstva, ki tava v temi poganstva. Jasno je, da previdnost ne dopušča, da bi misijonar ob najmanjši dobri volji začel krščevati križem kražem. Poganske navade so v ljudstvu zelo zelo ukoreninjene in posamezniki, ki bi se prezgodaj dali krstiti, bi se izpostavili velikim težavam: ali ne bi mogli vzdržati v neprijetnem okolju svojcev ali pa bi počasi v osamelosti popustili v gorečnosti in začeli na novo s svojim „čiu-pai“ (častit) iz blaža narejenih malikov.

Torej je treba veliko priprave in dela — še tako velikokrat temelji odpovedo. Misijonar se mora držati tudi nekega reda. Tako smó razdeljeni v razne skupine. Po deželi so misijonske postojanke, kjer se daje na razne načine pomoč zapuščenemu ljudstvu, n. pr. z zdravili. Šele ko si misijonar pridobi zaupanje, mu je možno sejati seme božjega kraljestva... Delo je trdo — toda kdor ima slavo božjo in zveličanje duš pred očmi, nima strahu. Bolj urejeno in bolj sistematično je delo misijonarja v šolah pri mladini. Moj delokrog je med temi.

Salezijanske šole

Naše šole: Aberdeen Industrial school ali v kitajščini z našimi črkami: Héong-Koug-čai, Kúnk-ngâi-jün so zelo visoko

Drugi od desne proti levi je pisec tega članka misijonski brat R. Mrzel, ki stoji tu v družbi s svojimi sobrati in sodelavci pred poslopjem njih industrijske šole v Hong Kongu

čislane ne samo tu, ampak tudi v Londonu. Seveda je šola samo za kitajsko mladino. Starši kar tekmujejo, kdo bo našel prostor za svojega „čaj“-ja = sinčka. Šole smo pa tako uredili, da fantje ostanejo vsaj 5—6 let pri nas. Prvo in drugo leto mladenič lahko vidi in opazuje tovariše — že kristjane — in tretje leto v večini zaprosijo za sv. krst. Seveda dokler so mladoletni, morajo iskati privoljenja starišev oziroma njih namestnikov. Nekateri dobe privoljenje, drugi pa morajo čakati boljših prilik. Od 350—400 gojencev se jih da letno krstiti 25—40. Ni veliko, vendar kdor pozna okoliščine, ve, da je to velik blagoslov! Novokršeni ostanejo pri nas še 2—4 leta in se imajo čas utrditi v krščanskem življenju! Res nimajo vsi sreče sv. krsta, toda praktično žive kot najboljše kristjani: njih veselost, zgleđno življenje, goreče opravljene vsakdanje molitve, in njih vedno vedro čelo... Tudi imamo pogosto krste ljudi že v letih

— seme božje besede v mladosti in ostalo nerodovitno...

Metoda prilagojevanja

Mnogokrat se tudi starši pridružijo krstu sina. Kako škoda bi bilo zanemari tako rodovitno polje! Trenutno je delo misijonarjev na Kitajskem zelo otežkočeno. In kristjani so kakor pred vevnico... Bog z njimi! Težave na misijonskem polju? Dosti jih je in kakršne koli hočete... Vsak misijonar mora iskati, kako prikrije veliko razliko v načinu mišljenja belokožca in mišljenju rumenokožca. Tu v Hong Kongu nas je z „dolгим nosom“ kar lepo število. Tu pravim, smo „beli“ bolj številni in zato imajo Kitajci že malo več zaupanja. Je pa še vedno razlika: Kitajcu je n. pr. vse dovoljeno, „beli“ pa mora skrbno čuvati svoje „dostojanstvo“, to je: v ponašanju, v obleki, še celo pri jelu. Zahtevajo (stodostotno upravičeno)

enakopravnost; nekateri svojevrstno „zavedni“ se celo hvalijo s svojo „nadculturo.“ Nekoč sem slišal nekega inteligenta te vrste, ki je razlagal okrog stoječim — misleč da ima same domačine pred seboj — tole: Da nam Kitajcem ne raste brada in da nimamo kosmatih rok, je samo znak, da smo že davno prešli iz kritične srednje kulture v sedanjo nadculturo. Ko bodo „beli“ „dozoreli“ v kulturi, boste videli, kako nam bodo podobni...“ — To so misli seveda le nekaterih, večina je bolj resna!

V občevanju na splošno s srednjim in preprostim ljudstvom je treba svoje vrste pozornosti. Misijonar išče kolikor mogoče zaupnega in resnega zblizanja z ljudstvom, kar pa ni lahko. Ko se začne razgovor, Kitajec le bolj od daleč in nezaupno gleda, počasi pa le začne odgovarjati bolj obširno, in ker srednje mere navadno ljudstvo ne pozna, je treba veliko potrpljenja in razumnosti (bolje: spretnosti), da ni nadležnosti in tudi poraza, izgube časa...

IZ RDEČEGA RAJA

Da ne bom preveč dolgočasen, pa samo še eno in svojevrstno sliko iz kitajskih misijonov v sedanjosti za „bam-busovo zaveso“. Takole se glasi pismo prijatelja:

„Kdor najde prijatelja, je našel zaklad“ in mi tu v osvobojenem raju imamo „prijateljev“, med katerimi se odlikuje po svoji „gorečnosti“ neki tako imenovani „glava po strani“ (ker drži vedno glavo postrani kakor kak svetnik iz svojih časov). Kakšno srce! Malo očetov najde časa za toliko nego svojih otrok, kot najde ta naš prijatelj za nas. Vsak čas pride iskat podatke, nadzoruje, varuje in svari, da naj se n. pr. ne oddaljimo preveč od doma, sicer on ne bo odgovarjal za morebitne posledice, in slično.

Pred časom (pripoveduje nadalje misijonar iz notranje Kitajske) je prosil naš msgr. za dovoljenje, da bi mogel na drugo stran reke na „oddih“ (je bil čas pridigati duhovne vaje č. sestram). — Odgovor je bil: „O nikamor! V škofiji je boljše, kjer so velike sence drevesnih nasadov in tudi je tam bolj sveže... Tam, kamor hoče msgr. iti, je vroče in neznesno... Če pa vsekakor hoče iti, naj najde koga, ki bo garantiral za

njega vsaj s kakim šivalnim strojem ali slično vrednostjo(?)...“ Prav materinsko srce našega prijatelja. Ubogi msgr. je imel stalno „angele varuhe“ (dnevno je moral dvakrat tja in nazaj, ker tam v bližini mu niso dali prenočišča, ker „bi mu lahko škodovalo ozračje tistega kraja“... Pa tudi eksercitanči so doživeli pozornost: Ob pol dveh ponoči tretjega dne duhovnih vaj so imeli obisk „prijatelja“ v spremstvu petih tipov iste vrste. Za vse so se zanimali: vse prebrskali, prebrali vse duhovne misli in zabeležene sklepe — in končno našli glavno, bombo; kakih sto katekizmov. Stvar je bila tako važna, da je poglavar bande vprašal za svet telefonično svojega gospoda..., ki mu pa odgovori: odkritje lahko pušči v miru, ker stvar belih že ne bo več škodovala rumenim... G. škof je moral neki dan sneti z vrat stanovanja lepo kitajsko napisane 10 zapovedi — ker „vznemirjajo“ vest... „Prijatelji“ nas osrečujejo z obiski svoje vrste vsak trenutek. Nekoč je bilo v škofiji vse pokonci. Zakaj? Skrb „prijateljev“ za nas jih je prignala... Zbrali so vse osebe belih in rumenih, zaprli jih v zakristijo, in začeli so vizitirati vse vprek: biti po stenah s palicami, če ni kak hudir notri, in odbijati pete s čevljev, če morda ni tam milijonov... ali kake nove vrste radio aparat („ker kdo ve, kaj vse ti „beli lahko znajdejo“). V resnici so našli voltometer in ga v svoji modrosti poslali menda v Kremlin (kot morda kak radio oddajnik).

Slični obiski se ponavljajo, vendar mnogokrat bele puste v miru, le rumenim bolj „žugajo“ — malo obzirnosti torej še imajo do nas. Dve redovnici (Kitajki) imata dovoljenje obiskovati jetnišnice (vedno prenapolnjene) z zdravili, jestvinami, toda vsak jetnik, ki je obiskan (tudi če mu sestrice samo ranjeno roko prevežejo) mora biti pritrzan za količino riža (ki ga že itak dobe nezadostno). Gorje pa jetniku, pri katerem se najde kaka knjiga, ki ni rdeče „popackana“.

Še ena: Vprašali smo našega „prijatelja“ za dovoljenje za duhovne vaje. Odgovor: „Naj se vpraša pismeno in priloži urnik tistih zborovanj“; on sam je ljubeznivo prideljal „pripombo“ in v nekaj dneh je prišel pozitiven odgovor.

Rafael Mrzel SDB, Hongkong

MIHAEL IN LUCIFER V BOJU ZA INDOKINO

Skoraj po novem letu 1952, sredi januarske zime, so v pariški katedrali Notre Dame položili na mrtvaški oder v francosko trobojnico ovito krsto z zemskimi ostanki moža, ki je bil v življenju general de Lattre de Tassigny, velik vojak in velik katoličan. Pol svobodomiselná francoska vlada je temu junaku naših dni za pot v večnost podelala naslov maršala.

VOJNA V INDOKINI

S Francijo vred, ki je v tistih dneh iskreno in resnično obžalovala smrt enega svojih največjih sinov, se je s skrbjo v očeh zagledal mimo mrtvega trupla generala de Lattre de Tassigny ves svobodni svet daleč na vzhod, do skrajnih vrat ugašajočega galskega imperija — v Indokino, kjer se že leto in več v krvavem spopadu bijeta dve zastavi, prapora stare in nove revolucije: francoska trobojka in rdeči Leninov prapor s srpom in kladivom! Bil je prav pokojni general de Tassigny, ki je kot vojak velikega formata vodil v tistih deželah vzhodnega sonca ta boj in ga skušal odločiti v korist vsega človeštva, ki veruje v resnično svobodo in dostojanstvo narodov in posameznikov.

Tako je zamotano in krvavo vprašanje Indokine s smrtjo velikega vojaka spet oživel z vso ostrostjo svoje nujnosti. Francija se je zavedela: komunistični tiger ne stoji več samo pred vrati Indokine, našemljen s hinavsko nasmevano masko rumenega Mao Tse Tungga; zver je že v deželi sami v podobi, kot jo predstavlja sadistično bradati obraz moža, ki ga je vzgajila pariška univerza (!) in ki ga svet danes pozna kot moskovskega satrapa pod imenom Ho Či Minh. Taista Francija, ki je pred zadnjo vojno mobilizirala svojo narodno armado v pomoč mednarodnim brigadam, ki so v katoliški Španiji takrat mesarile španske narodnjake, duhovnike in redovnike, čuti zdaj na lastni koži vse prekletstvo strupenega gada, ki ga je leta prej ljubkovala in hranila na svojih prsih.

Za ljudi, ki so komunizem na lastni koži občutili, kot smo ga občutili Slovenci, sedanji boj v Indokini ne pred-

stavlja nič novega. Pač pa nam je spopad med komunistično tiranijo in v svojem jedru krščanskim nazorom o človekovi osební svobodi, čez noč približal dežele, ki so do snoči pravzaprav stale izven našega zanimanja: naj že je to Koreja, naj Kitajska, naj Indokina sama.

Prav Indokina, ki zajema ves južnoazijski vzhod, je po zatrjevanjih pokojnega maršala de Tassigny več kot važna za ohranitev svetovnega miru in bratstva med narodi. Kdor bo namreč zmogel komunizem v teh deželah, bo mnoge druge obvaroval pred njim; če pa uspe komunizmu v Indokini uveljaviti svoj „paradiž dvignjene pesti“, bo prav gotovo ves rumeni kontinent kot zrela hruška padel v naročje kremeljskemu mogotcu. Maršal de Lattre de Tassigny, ki se je nekaj tednov pred svojo smrtjo mudil v Washingtonu, da bi tam gospodo, ki se je odločila mimo Kremlja odločiti o usodi sveta, zadobil za izdatnejšo vojaško pomoč narodnim državam v Indokini, je svojo prošnjo utemeljil takole: V Indokini ne gre več za obnovitev francoskega kolonializma nad temi dežalami; fronta, ki so jo tu sprožili domači in tuji komunisti, je vsaj toliko važna kot fronta na Koreji; indokinska Zveza držav je danes dejansko docela nezavisna od Francije; a te svoje državne neodvisnosti ohraniti dolgo ne bo mogla, če bi Francija prenehala s svojim odporom proti azijskemu komunizmu; narodna armada največje zvezne države Viet Nam (slučajno zgrajena in formirana na istih osnovah in taktičnih načelih kot devet let tega Slovensko domobranstvo! — op.) brez izdatne pomoči USA ne bo vzdržala strahotnega pritiska Ho Či Minhovih rdečih bataljonov in „miroljubnih brigad Mao Tsejevih prostovoljcev“, ki so se na tihem že pridružili domačim komunističnim silam.

V tem prizadevanju pokojnega maršala, ki prav gotovo ne bo ostalo brez koristnih sadov, tiči skrito hotenje francoskega rodoljuba-katoličana, ki se je prav na terenu samem zavedel mimo vseh dobrot francoskih rok indokinskim narodom, tudi vsega zla, ki ga je francoska imperialistična politika desetletja in stoletja nanasla Indokini. Prizadevanja maršala de Tassigny, rešiti

Indokino pred rdečo poplavo, ima tedaj v očeh katoliškega sveta še posebno ceno: to je cena spoznanja krivice in resno hotenje takšno krivico popraviti!

VAŽNOST INDOKINE

Sedanji spopad med mednarodno rdečo zavestjo suženjstva in narodno zavestjo človečanske svobode v Indokini je odločilne važnosti ne le za trenutno visoko politiko tega sveta, marveč še vse bolj za neminljivo, večnostno politiko „kraljestva božjega na zemlji“. Tista trditev, kot smo jo brali nekje, da gre v Indokini v tem boju naših dni za posest „strateško važnega mostu“, ni iz trte zvita. Kajti skupek dežel na skrajnem azijskem jugovzhodu: Viet Nam—Annam, Tonkin, Kočinčina pa bivši kraljestvi Kambodža in Laos, ki jih vse poznamo pod enim skupnim imenom — Indokina, v resnici predstavlja na zemljevidu polotok v obliki mostu; most med Indijo in Kitajsko, s 700.000 km² površine, ki veže, morda celo družijo indijski bramanizem in kitajski budizem. Je tedaj nekšen prag med dvema velikima kulturama; posebna lastnost vseh takšnih pragov pa je vedno izrazita mešanica rasnih in verskih značilnosti obeh dežel, ki se prek njega stikati. In te v Indokini prav gotovo nihče ne pogrša, saj je očitna na vsak korak. Indokina — most, ki je v resnici strateško važen: naj gre za materialno ali duhovno strategijo. Ho Či Minh, indokinski komunistični diktator, pa dobro ve, da je od vseh dežel v Indokini prav Viet Nam, ki je središče tega mostu (njega dni so ga imenovali Annam), najvažnejše: odtod tedaj, povsem razumljivo, njegov glavni napad na to osrednjo točko. In prav Viet Nam je, kot je zapisal znani španski poznavalec teh pokrajin, ena najvažnejših križišč med skrajnim Vzhodom in ecropsko krščansko civilizacijo, „mekaj podobnega, kot je Filipinsko otočje sredi morja nasproti“. Če se je tedaj Ho Či Minh odločil, da bo to deželo spremenil v komunistični paradiz, s tem samo dokazuje, da se do dna zaveda obeh strateških pomenov središčne točke indokinskega mostu: materialnega in duhovnega; potrjuje pa s svojim napadom, ki traja že poldrugo leto, tudi grozotno resničnost opominov pokojnega maršala de Lattre de Tessig-

ny, „da bo ves rumeni kontinent rdeč, če bo rdeča Indokina...“.

Bivši Annam, od leta 1945 naprej Viet Nam imenovan, je središčna država Indokinske federacije in ima v nji vodilno vlogo, ne od včeraj, marveč že stoletja nazaj. Tole vlogo so si annamisti nadeli v tistih časih, ko so s počasnim, pa zato vztrajnim, res, krutim pritiskom znali podrediti si ali naravnost uničiti vse druge narodnostne skupine v Indokini.

Francozi so se v Indokini zasidrali leta 1787. Annamski pretendent na kraljevski prestol in zadnji burbonec pred veliko revolucijo „enakosti, svobode in bratstva“, ki mu je pozneje odobrila glavo, Ludvik XVI., sta takrat sklenila zaveznitvo in obrambno pogodbo. Francoski častniki so slabih dvajset let pozneje pomagali taistemu kronskemu pretendentu na annamski prestol. Novi cesar si je vzdela ime Gia Long. Eden njegovih sinov pa je skušal spodnesti tla francoskemu vplivu in dvoru in s tem razjaril brkatega pariškega kralja Napoleona III., da je ta leta 1858 poslal kar krepak oddelek francoske flote v tiste kraje. Boji, ki so se vlekli tjale do 1864, so se končali tako, da si je Francija zadržala tri province v Končinčini in tri leta pozneje sploh vso Končinčino spremenila v kolonijo. Leta 1874 je Pariz razglasil svoj protektorat nad Tonkinom, deset let pozneje pa še nad Annamom. Tako se je tedaj, malo po annamski nespretnosti in zaletelosti, še bolj pa po kolonialni požrešnosti „svobodoljubne in razsvetljene“ Francije, ki je komaj nekaj let nazaj s svojo revolucijo metala v svet farizejske fraze o „suverenosti vseh narodov“, celotna Indokina prišla na psa in povsem razumljivo — pod obstret francoske trikolore.

BOJ ZA INDOKINO

Francozi, ki so v tej svoji najbolj vzhodni koloniji uganjali prav iste napake kot v tuniški Berberiji — žalostna posledica evropske racionalistične miselnosti, katere najnovejši bastard je prav gotovo tudi komunizem — bi se bili tod čutili trdne gospodarje, kdo ve, kako dolgo še, da jim miso Japonci v zadnji vojni prekrizali računov: leta 1940 so namreč Indokino zasedli deset tisoči samurajev „božjega sina“ Hiro-

hitoja (svojo drzno samopašnost so pozneje ti otroci Dežele vzhajajočega sonca krvavo poplačali z atomskimi bilancami na Hirošimo in Nagasaki!) in francosko posadko nesrečnega števila trinajstih tisočev mož prisilili na kolena. Francozi so svoje stare napake zdaj plačevali v Japonski koncentraciji in konfinaciji. Po japonskem zlomu leta 1945 pa se je Indokina znašla v čudnem brezvladju, ki ga je spretno izkoristil Kremelj: pod dokaj zvenečim imenom Viet Minh — Slovenci ga najdemo v svojem besednjaku pod „Osvobodilna fronta“... — je kmalu po japonskem vdoru začel razpihovati že prej tleči annamski nacionalizem, ki se je bil v nekšno osvobodilno gibanje združil po zastopnikih vseh mogočih strank in nazorov še sredi polne japonske okupacije, leta 1942. Eden najbolj delavnih vodij tega gibanja je bil komunistični „gaul-leiter“ Nkuyen Ai Quoc, ki si je zdaj vzdal ime Ho Či Minh. Prav njegovi premetenosti gre zasluga, da je sicer pošteno zamišljeno narodno gibanje kaj brž zajadralo v mednarodne rdeče vode. A možak je znal, dokler je pač nujnost razmer tako ukazovala, kaj spretno prikrivati svojo in svojih biričev rdečo obleko. Gesla, ki so mu odprla pot do oblasti: izkoristiti težave, v katerih se je znašla Francija sredi vojne, izgnati Francoze, naj so petainovci ali degaullovci, zadobiti si popolno neodvisnost Indokine, brez kitajske pomoči... so kaj lepo zvenela. Ljudje so ga podprli in se zanj ogrevali. Ni čudno, da je s svojo rdečo „osvobodilno fronto“ na dan japonskega zloma, 15. avgusta 1945, v Hanoi prevzel oblast in komaj teden dni pozneje še dokaj vljudno naprosil annamskega cesarja Bao Dai, naj se prestolu odpove, češ da so časi kraljev in cesarjev prišli prav do muzejskih dni... Cesar ni mogel drugega kot poslušati skromni nasvet prebrisanega komunistični: zapuščen od vseh se je vladarski časti umaknil — Viet Minh pa si je zdaj utrdil oblast z zapiranjem in likvidacijami tisočev narodnjakov, ki so pač prepozno spoznali resnični obraz kremeljskega plačanca! Krono vsej komunistični komediji pa so dali še Kitajci (takrat jih je vodil še Čang Kai Šek!), ki so s svojimi divizijami vdrl v deželo in potrdili komunistično oblast nad Indokino. Seveda tile rumeni sinovi Velikega

Zmaja pač niso niti sanjali takrat, da jih bo komaj štiri leta pozneje ta domoljubna azijska gesta kaj drago veljala...

Komedija pa se je začela spreminjati v pravo tragedijo za Indokino s tistim dnem, ko so po pogodbi z osvobojeno Kitajsko Francozi v Indokini zamenjali rumene posadke. Ho Či Minh je sicer s Parizom sklenil nekšne pogodbe, a kot je zdaj kazno, le zato, da bi jih prav po rdeče čimprej in čim večkrat kršil. Zdaj so tudi Francozi na lastni koži občutili, da velja komunističnemu gadu zaviti vrat: podprli so indokinske narodnjake in ustvarili v Vietnamu vla-

Spodaj: Zemljevid Zadnje Indije, na katerem so označene dežele Vietnam, ki o njih govori pričujoči sestavek: Anam, Tonkin, Kočinčina, Laos in Kambodža. V članku se omenja tudi sosednja država Siam, ki pa seveda ne spada v skupek dežel Vietnam.

do, katere vojaško zaščito je prevzela Francija. Bradati Ho Či Minh pa — tiger ni več mogel skrivati zob! — je oznanil sveto vojsko komunistične internacionale proti francoskemu vsiljivcu. Topovi in mitraljezi v Indokini so spet udarili svojo koračnico: tokrat gre resnično za biti — ne biti vse južno vzhodne Azije. Bivši cesar Bao Dai, ki se je lani vrnil, brez vladarskega ornata, ker ga je bil zamenjal za lento prezidenta Vietnama, in rdeči kolovodja si stojita nasproti: vsak od njiju s svojo armado... Boj pa — kako se bo odločil?

Katoličanu se ob vsej tejle indokinski storiji prav gotovo vzbudi vprašanje: kaj pa Cerkev v teh deželah?

DUHOVNI BOJ CERKVE: INDOKINO KRISTUSU!

Res, tudi za katoliško Cerkev predstavlja Indokina most neprecenljive „strateške važnosti“ med Kitajsko in Indijo, nekakšnem duhovni Singapur za apostolsko delovanje misijonarjev na skrajnem azijskem jugovzhodu. Katoličanov je v teh deželah skoraj dva milijona, največ prav v Vietnamu; in ti zadnji so poznani po svoji trdni in globoki vernosti, ki je tako za Cerkev ena najmočnejših trdnjav na Daljnem Vzhodu. Katolicizem je v Vietnamu tako globoko zakoreninjen, da pomenja nekaj, kar je z narodom nerazdružno zvezano, četudi je komaj petsto let tega, kar so tja prišli prvi apostoli evangelija. Nič čudnega tedaj, če so bivša cesarica, zdaj soproga prezidenta republike, njeni sinovi, šef kabineta predsedstva vlade, dva ministra, prenekateri guvernerji v provincah, ravnatelj šolstva na severu, odlični uradniki, zdravniki in druge pomembnejše osebnosti — sami katoličani! In kar je v trenutnem spopadu s komunizmom morda tudi precejšnjega pomena: katoličani so skoraj vsi poveljniki in višji častniki mlade narodne vojske. Vsi ti se dobro zavedajo, da bi Ho Či Minhova zmaga v Vietnamu pomenila ne samo pokop narodne neodvisnosti, temveč tudi mučeništvo tisočev vietnamskih katoličanov. Nasprotno pa utegne obnove te oblasti v rokah bivšega cesarja Bao Dai roditi lepega dne ustvaritev prave katoliške vlade v teh deželah, saj so simpatije današnjega predsednika Indokinske zveze držav do katoliške Cerkve iz dneva v dan večje.

Katoliško misijonstvo si je pot v Indokino utrlo okrog leta 1554. Sinovi Asiškega ubažca so bili prvi, ki so v teh deželah oznanjali evangelij in ne brez uspeha! Pa so bili zato tudi prvi mučenci. Leta 1658 je Sveta stolica imenovala prvega apostolskega vikarja za Končincino; bil je to Pierre Lambert de la Motte, duhovnik pariške Družbe za zunanje misijone... Jezuiti, dominikanci, frančiškani in duhovniki pariške Misijonske družbe so skozi dolga štiri stoletja postavljali temelje Kristusovi Cerkvi v Indokini: preganjani, mučeni, blagoslavljeni in preklinjani, kakršen veter je pač pihal, so neutrudno utirali pot „kraljstvu božjemu“. Med misijonarji-mučenci tistega časa je tudi slovenski jezuit Mesar, ki je bil mučen do smrti v Tonkinu. Kdor ne pozna, ali ne razume globine in misterija krščanstva, se pač čudi, ko zaznava v Vietnamu, kjer je zgodovina katoliške Cerkve pisana s krvjo tisočev mučencev, milijon in pol katoličanov, medtem ko jih je v sosednjih, nevietnamskih deželah Indokine — Kambodži, Laosu in Siamu (Thailand), kjer skozi vsa stoletja Cerkev skoraj nikdar ni doživela preganjanja, komaj dvesto tisoč! V taistem Vietnamu, kjer je katolištvo v času cesarja Tu-Duc doživelo preganjanje, ki ga mirno lahko primerjamo Neronovim in Dioklecianovim krvoprelitjem, se je ljudstvo z vso ljubeznijo in navdušenjem oklenilo evangelija in njegovih resnic: danes je tam 15 apostolskih vikariatov, ki štejejo skupno 1.430 domačih duhovnikov in samo 336 inozemskih. V prej omenjenih treh pokrajinah, kjer so o preganjanjih le čuli, ne pa jih tudi doživljali, pa je vsega skupaj komaj 6 vikariatov s 152 domačimi in 107 inozemskimi duhovniki. Če kje na svetu, v Vietnamu so se prebogato uresničile Tertulianove besede: „Kri mučencev je seme novih kristjanov!“

Cerkve se je v Indokini postavila na trdne in nezmakljive temelje: sto tisoč mučencev v Vietnamu je menda zadostno poroštvo za nje dokončno zmago v teh deželah. Prav do naših dni sega to preganjanje: v letih 1945-46 so rdeči obsodili okrog dvajset misijonarjev in brez števila katoličanov. Velika opora katoliški Cerkvi v Vietnamu je tudi ustanova, ki jo imenujejo „Božji dom“: vse te prostrane stavbe, prave duhovne

trdnjave, kjer skupno žive v medsebojni molitvi in delu duhovniki, katehisti in gojenci, in od koder tako bogato prihajajo vedno novi duhovniški poklici. Nič manj pomembni so ženski redovi, saj čutijo vietnamska dekleta že od nekdanjega posebnega nagnjenja za samostansko življenje. V Vietnamu je danes 4.243 domačih redovnic in le 300 tujezemskih; 600 domačih sestra, ki se posvečajo delom usmiljenja, in niti sto takšnih, ki so prišle od drugod. Svojski poudarek dajejo vietnamski cerkvi neštevilni samostani kontemplativnih redov: karmeličani, klarice, trapisti — redovniki in redovnice... Je ob vseh tej množini božjih poklicev, ki bi po svoji številni moči lahko osramotili prenekatero katoliško deželno stare Evrope, mogoče misliti še kaj drugega kot to, da ima Bog prav v Vietnamom in s svojo Cerkvijo v tej pokrajini posebne namene?

TEŽAVE IN NEVARNOSTI

V naših dneh se mora katoliška Cerkva v Vietnamu prav resno upirati trem velikim in dokaj mogočnim nevarnostim, kot jih predstavljajo: komunistična revolucija, koadalizem in reformirani budizem.

Res, skoraj dva milijona katoličanov v Indokini, 1.800 domačih duhovnikov, okrog 5.000 redovnic in 1.500 katehistov, pa če primaknemo še 2.500 katoliških učiteljev — vse to je živa sila, ki nenehno budi novo upanje in nova obzorja odgrinja; takšna sila, si mislimo, se more uspešno v bran postaviti vsem težavam in nevarnostim. Pa nam vendar vietnamska kriza tamle iz leta 1945 izkazuje kaj porazno bilanco: prvotna Cerkva v Vietnamu sestoji iz preprostih, revnih ljudi, ki so brez ugovora sprejemali sleherno besedo misijonarjevo. V novejših časih pa so stopili v Cerkve premnogi mandarinji, izobraženci, trgovci in obrtniki, se pravi ljudje srednjih slojev. Vsi ti, že po naravi nagnjeni k vsakršnim novotarijam, so se v zadnjih letih krepko vdajali varljivim geslom revolucije in tako, ko je ta sprožila novo preganjanje katoliške Cerkve, prvi odpadli; posebne usluge s takšno malodušnostjo Cerkvi pač niso napravili. Ko pa se je Vietnam razdelil v dva tabora in so se rdečkarji čisto očito sprijeli z narodnjaki v najnovešem boju, ki

še traja, so se tudi katoličanom, hvala Bogu, dokončno odprle oči: Vietminh ali „Osvobodilna fronta“ šteje katoliško Cerkev za svojega prvega sovražnika in ji je bolj na mari uničenje Cerkve, kot pa resnična svoboda Indokine...

Drugi, nič manj nevarni tekmeč Vietminha, kadar gre za uničenje Cerkve, je **narodni reformirani budizem**, katerega najagilnejša struja, imenovana „koadalizem“, je prava satanska spletkar. V Kao dai ali Veliki palači, kot se imenuje tempel Tai-Ninh med Kambodžo in Končinčo, prebiva, po trditvah teh nevarnih sektašev, najvišji bog. Njemu blizu so manjši bogovi, ki jih predstavljajo Lao-Tse, Kon Fu Tse, Jezus in Budha. Občevanje z bogom je možno samo po nekšnih medijih, kot pri spiritizmu... Znak te sekte je božje oko med oblaki. Organizacija sekte je posneta po katoliški Cerkvi: ima svojega papeža, tri kardinale, osem nadškofov, osemindeset škofov, dvainšedemdeset višjih duhovnikov in tri tisoč navadnih duhovnikov. Največja nevarnost te sekte je morda prav v tem, da šteje skoraj prav takšno število pripadnikov, kot jih ima katoliška Cerkva. Med svoje najvplivnejše pristaše šteje celo predsednika vlade Tran Van Huuja.

Odgovorni katoliški možje v Vietnamu ne nasedajo zmotam in spletkam. Saj vedo preveč dobro, da edino krščanstvo more ustvariti in dejansko ohraniti resnično narodno in duhovno neodvisnost mlade republike.

Ni tedaj brez osnove upanje, da bo vedno močnejši ugled, ki ga ima krščanstvo v Vietnamu, slednjič le spremenil ta „strateško važni most“, ki ga imenujemo Indokina, v ključ in vrata katoliškega misijonskega apostolata na Skrajnem Vzhodu. Posebe še, če bosta, kar Bog daj, zmagana Ho Či Minh in Mao Tse, ki trenutno predstavljata najmočnejšo grožnjo nad temi pomembnimi pokrajinami.

Bolj kot kdaj je prav danes še posebna dolžnost misijonskega zaledja, da moli za indokinski misijon. Naj bi se, po moči božje milosti, tako cvetoče krščanstvo tam utrdilo in se slednjič spremenilo v presijajno resničnost Kraljestva Kristusovega!

ALADIN

DOMAČA UMETNOST

PIŠE MARJAN MAROLT V MISIJONIH

Nadaljujemo z objavljanjem slik s svetletne razstave domače misijonske umetnosti in s strokovno oznako le-te v posameznih misijonskih deželah, ki nam jo piše Marjan Marolt.

JAPONSKA

Če kažeta Indija in Kitajska bližje ali daljne sorodnosti s srednjeveškim ev-

ropskim severom odnosno laškim jugom potem bi umetnost Japonske najlažje primerjali v Evropi z bizantinsko. Tudi japonsko kiparstvo in slikarstvo sta se kot v Indiji malo brigali za točno podajo pravilne telesnosti, čeprav jima je bil predmet v začetku skoraj edino človeško telo, predstavljajoče Budo in Budisatro. Te podobe so si bile dolga stoletja vedno enake, en rod je posnemal

prejšnjega. Šele polagoma je pričel Japonec malo bolj opazovati človeško telo in prav tako počasi in skromno se je pričela v slikarstvo vrviti krajina. Kiparji so svoja dela izvrševali najprej v bronu, pozneje tudi v glini, vosku in lesu in so pričeli kipe barvati, zlatiti in vlagati vanje barvaste kamenčke. Slikali so — kot tudi Kitajci — na svilo, pergament in les in sicer s tempero, ki so jo mešali z ribjim oljem. Tudi v slikarstvu so rabili mnogo zlata, v črno-beli tehniki pa so se posluževali kitajskega tuša, ki so ga bolj kot Kitajci redčili z vodo.

Značilnosti starejšega japonskega slikarstva so blesteča barvitost, monumentalnost fugir, ki so pa vendar graciozne, kar je dosegel slikar z vednim približevanjem in križanjem linij, ki so redko ravne, ampak se konveksne in konkavne vzbokline vrstijo izmenoma druga za drugo. Tudi v tem je daljna sorodnost s pestrostjo bizantinskega mozaika.

V 16. stoletju je jezuit Giovanni Niccolao de Nola seznanil Japonce z oljnim slikarstvom. Ko pa je okoli leta 1600 izbruhnilo preganjanje katolicizma, je bila oljna tehnika kot krščanska novotarija prepovedana.

V zadnjem času se je del japonskih slikarjev popolnoma evropeiziral, drugi pa domače tradicije ne zavračajo docela, tako tudi ne katoličani, ki imajo svoje ognjišče v umetniški šoli na katoliški univerzi v Tokio.

Eden najvidnejših predstavnikov katoliške umetnosti na Japonskem je Okoyama Shunkyo. Če primerjamo njegovo Mater b. z rožo (str. 209!) s kitajsko Madono Luke Čenga, postanejo jasne razlike v značajih japonske in kitajske umetnosti. Čeng je naslikal godek iz življenja Marije in njenega Sina, Shunkyo ikono. Ta Marija sedi med dvema skoro simetričnima lilijama strogo frontalno in komaj za spoznanje se je zasukal Jezušček. Tako ne sedi mati, kadar je sama s svojim otrokom, tako sedi kraljica-mati, kadar predstavi ljudstvu sina-kralja. Pri Čengu domača prisrčnost, pri Japoncu vzvišeno dostojanstvo. S tem sveda ne trdimo, da so vse kitajske slike verski žanri in vse japonske kot v češčenju izpostavljene, a v glavnem sta ti Madoni značilni za duha, ki

vodi umetnost obeh narodov. Če pogledamo še Poezijo Božiča slikarice Terezije Koseki Kimiko, (str. 206) nam to delo potrjuje gornje navedbe. Ravne črte so le na arhitekturnem ozadju, pri skupini oseb okoli jaslic same okrogline. Kako razgibane so navadno naše slike Rojstva! Tu pa je vkljub živahnim linijam ustvarjen dostojanstven mir, ki ga še podkrepuje rahlo simetrična razporeditev oseb.

KOREJA

Koreja je bila na rimski razstavi precej pičlo zastopana in v glavnem katalogu tudi ni pisane označbe korejske umetnosti. Vendar že iz maloštevilnih reprodukcij lahko sklepamo na izredno kvaliteto korejske katoliške likovne proizvodnje. Če so izdelki slikarja Čanga Woosunga in kiparja Kima Čan-

ga Younga, ki so nam edini dostopni, pravi predstavniki celote, potem sta na Korejo vplivali i Kitajska i Japonska: Kitajska s pogumno potezo čopiča in s slikovitostjo, tudi v obdelavi skulpture, Japonska z monumentalno dostojanstvenostjo figur. Čustvo pa, ki te umetnine preveva, prava vsebina teh umotvorov, more biti le izraz korejske duševnosti, ker tega ne najdemo niti na Kitajskem, niti na Japonskem. Liki, ki jih je ustvaril korejski mojster, so bolj osebnostni (individualni) kot v obeh sosednjih deželah. — Naša slika (str. 207) nam kaže tri korejske mučence, kot jih je naslikal Woosung za triptih t.j. trokrilni oltar, namenjen katedrali v Seulu. Dva moža v popolnoma različnih nošah in držah, si nista le v obraz prav nič podobna, ampak tudi vsak drugače doživljata središče oltarja, kamor gledata in kjer je podoba Matere božje in pod njo pač Najsvetejše; starčku spredaj je vse jasno in moli z mirno pobožnostjo, medtem ko mož v ozadju v kljub mirni stoji vendar razodeva nekakšen notranji nemir. Deklica na desni drži v rokah meč,

znak svojega mučeništva, in samo strmi v podobo nebeške Matere.

INDOKINA ALI VIET NAM

Ta dežela, sestavljena iz več starih držav, je bila v prejšnjih časih kulturno deljena. Jug, kjer je najvažnejša pokrajina Kambodža, se je naslanjal na Indijo in pod indijsko vzpodbudo je tu vzcvetela pred tisočletjem kultura Khmar, katere največji umetnostni spomeniki so svetišča v Angkoru. Nasprotno je sever v svojih kulturnih prizadevanjih težil na Kitajsko; tu sta glavni deželi Tonkin in Anam z mestom Hanoj. A tudi na sever so segali vplivi indijskega dekorativnega izražanja.

Indokina je postala pozneje francoska kolonija oz. protektorat. Z domačo umetnostjo Francija nikakor ni postopala mačehovsko, nasprotno gojila jo je že v času, ko se ji še ni bilo bati raznih osvobodilnih podvigov. Anamitski duhovnik Luka Tran, ki je bil tudi pesnik in mu je Francija poverila visoko upravno mesto, si je v 2. polovici prejšnjega stoletja z velikim uspehom prizadeval, da je uvedel stare anamitske umetnostne vrednote v katoliško cerkveno umetnost, posebno v mestu Phat-Dam. V Hanoju je Francija ustanovila umetniško visoko šolo, ne da bi tam vsiljevala svojo pariško umetnost. Pač pa je odprla indokitajskim slikarjem, kiparjem in arhitektom na široko pariška vrata v svrhu izpopolnitve. Na zadnji pariški svetovni razstavi v Parizu, menda l. 1937, so Francozi s ponosom in priznanjem kazali indokitajsko umetnostno kulturo, in to kot nesporno vrednoto, ne kot kakšno eksotično kuriozitetno. Če so vabili v Pariz umetnike iz Indokine, so šli pa pravtako številni francoski slikarji, med njimi največji, na Daljni Vzhod po umetniške pobude.

Kakorkoli je ohranila Indokina v katoliški umetnosti svoj domači značaj, dejstvo je vendar, da se je izmed zdaj obravnavanih dežel najbolj oplodila z evropskimi, posebno francoskimi izkustvi. Tudi vplivi evropskega ekspresionizma so zaznatni. Iz seznama razstavljenih del bi se dalo pa sklepati, da je pojm „katoliški“ pri umetnosti Viet-Nama širši kot drugod, da tu ne gre le

za dela, ki so namenjena bogoslužju, ampak tudi za katoliškega duha v svetni umetnosti. Kot primer navajamo „Materinstvo slikarja Fran Van Thoja (str. 210). Motiv je podoben, kot na kit. Čen-govi Madoni. Materin sedež in krajina zadaj sta tu samo bežno nakazana in se izgubljata v neki temačni megli. Sploh je vsa slika bolj temna, kot dosedanje znane azijske podobe. V evropskem repertoireju materinstva je mlada mati največkrat podana v razcvetu svoje ženskosti, vsa razigrana od sreče nad živahnostjo svojega razbrčanega bambina ali pa v takem siromaštvu, da je slika bolj obsodba kot izraz materinstva. Ta mlada mati se je ob pogledu na svoje dete zresnila ob zavesti svojih materinskih dolžnosti. — Pomembni imeni vietnamskega slikarstva sta Le-Van-De in Ton That Dao in morda objavijo KM kakšno njuno delo ob drugi priložnosti.

Katolištvo v Siamu je šele v početkih in zato v umetnosti še nima dosti pokazati. Siamska ornamentika se pač uporablja pri krasitvi bogoslužnih prostorov in paramentov, figuralnih izdelkov pa na rimski razstavi ni bilo. — Otočje Filipinov je bilo dolgo časa španska last in Španci so precej izrinili prejšnje indijske vplive. Menda so Filipinci bolj kot druga azijska ljudstva podvrženi prilagoditvi in tako delata sedanja vodilna filipinska cerkvena slikarja Antonio Garcia Slamas in F. Amorsolo v stilu polpreteklega španskega akademizma. — V Indoneziji že prevladuje kiparstvo nad slikarstvom, a središče tega kiparstva je otok Java. Javansko kiparstvo pa stilno ni enotno. Evropski vplivi so enkrat šibkejši, drugič močnejši, vendar ne tolikanj prevladujoči kot na Filipinih.

P. KOLBE, APOSTOL, MISIJONAR IN MUČENEC LJUBEZNI

Čuli smo že o tem možu, heroju krščanske ljubezni. Po vsem svetu se je razvedelo njegovo skrito junaštvo v smrti.

1. septembra 1939 so nemške divizije vrle v Poljsko, njegovo domovino.

Že 19. istega meseca so se pojavili v Njepokalanowu vojaki SS, kjer je živel tedaj P. Kolbe, frančiškan konventualec. Vse so morali zapustiti. 400 so jih, med njimi tudi P. Kolbeja, odpeljali v taborišče Auschwitz, znano z imenom taborišče smrti.

Nekega dne je eden internirancev zbežal. Poveljnik je zato, kot talce, določil deset oseb na smrt od lakote. Med določenimi za to grozno „kazen“ je bil tudi Frančišek Gajownizek, oče številne družine. P. Kolbe se je ponudil, da ume mesto njega.

Nagega so vrgli v podzemsko celico smrti. Tri tedne je lakota glodala njegove sile in predvečer Marijinega Vnebovzeta, 14. avgusta, je omagal v smrt. Mučenec ljubezni.

Začel se je proces za beatifikacijo. Morda ne bo dolgo, pa bomo častili na

oltarjih tega velikega Poljaka. Velikega v ljubezni, zato velikega v vsem.

Velik je bil še posebno kot častilec Marijin, apostol in misijonar na Japonskem.

* * *

Maksimilijan Kolbe se je rodil 6. januarja 1894 v Pabianicah na Poljskem. Šestnajst let star je vstopil v frančiškanski red konventualec. Študiral je v Rimu in postal duhovnik.

Leta 1917 je ustanovil družbo „Vojška Marije Brezmadežne“, katere namen je kratko izrazil: „Rešiti samega sebe za božjo čast in rešiti vse duše, s pomočjo Brezmadežne.“ Januarja 1822 je začel izdajati marijanski list: Marijin vitez, v nakladi 20.000 izvodov, ki pa je čez tri leta dosegla že 75.000. Isto leto je ustanovil „mesto Brezmadežne“ Niepokalanow (40 km stran od Varšave). Ustanovil je veliko tiskarno z najmodernejšimi stroji in oddelki, čevljarstvo, pekarsko, krojaško in mizarsko delavnico, garažo in celo požarno brambo. Vse to je upravljalo nad 1000 delavcev redovnikov. Na predvečer druge svetov

ne vojske je imel v načrtu zgraditev letališča prav tam, postavil radioodajno postajo in bil v zvezi z priznanimi filmskimi igralci, z namenom pripraviti katoliške filme.

Gorečnost za rešitev duš ga je vodila pri tem velikopoteznem delu in ga navajala, da je razumel duha časa in se posluževal najmodernejših iznajdb v to svrhu.

Ko je njegovo delo v največjem razmahu, je prišlo nekaj nepričakovanega, za zgolj človeške račune nepreračunljivega.

Nekega dne se je v vlaklu srečal z nekaterimi japonskimi dijaki, ki so študirali v Evropi. Pogovarjal se je z njimi in jim ponudil svetinjice Brezmadežne, ki jih je vedno nosil s seboj poln žep. Sprejeli so jih in s svoje strani njemu ponudili male Budove kipe in druge verske drobnarije. Spoznal je njih religioznost, versko zavednost in zbudila se mu je misel, ki je postala sklep: grem na Japonsko.

Potrkal je na vrata svojega predstojnika:

„Oče, rad bi šel na Japonsko in ustanovil tam Mesto Brezmadežne v misijonih.“

„Imate denar?“

„Ne, oče!“

„Znate japonsko?“

„Tudi to ne!“

„Morete računati s prijatelji, s podporami?“

„Ne, vendar jih bom našel s pomočjo Brezmadežne. Na vas je, da odločite, na meni, da ubogam.“

Tako je p. Maksimilijan z dovoljenjem in blagoslovom svojega predstojnika ter še s 4 sobrati odplul iz Marseja in se izkrcal 24. aprila 1930 v Nagasaki.

Prva pot ga je vodila k škofu v Nagasakiju mons. Hayasaka. Razložil mu je svoje apostolske ideale in načrte. Ko je škof slišal ono o listu, se je pomilovalno nasmehnil. Brez denarja začeti z listom, je brezupno... Ko je zvedel iz pogovora, da je pater doktor v filozofiji in teologiji, ga je prosil, naj bi poučeval v semenišču.

„Z velikim veseljem,“ pravi p. Kolbe, „a drznem si dodati en pogoj: dovolite mi izdajati list.“

Škof je začudeno motril odločnega in pogumnega misijonarja.

„Dobro. Dovolim. A ne zanašajte se name! Glejte sami, kako in kaj!“

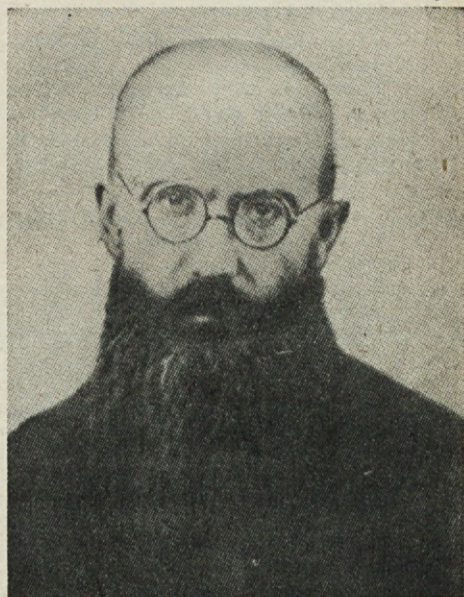
24. aprila so se izkrcali, 24. maja je telegrafiral na Poljsko: „Danes smo razposlali prvo številko lista. Imam tiskarno. Naj živi Brezmadežna!“

Sodelavcev pri listu je bilo vedno več, tudi protestantje. Prve članke, ki jih je napisal sam, mu je iz latinščine in italijanščine prevedel nek japonski metodist, ki je popreje postal katoličan.

Misijonarji so živeli v baraki, ki ji je deloma manjkalo strehe. „To noč je snežilo na našo glavo. Pokrili smo se, kolikor smo mogli. Zjutraj je bila spalnica bela.“ Tako je pisal domov.

Kuhali so na prostem. Japonske kuhinje njegov bolni želodec ni prenesel, vkljub velikemu zatajevanju. Večkrat ga ja napadla vročina. Noči brez spanja. Oči stalno vnete. In vkljub temu, poln ognja in delavnosti.

A list je živel in se razvijal. V začetku je imel 10.000 odjemalcev. Njegovi propagandisti so se razpršili povsod, ponujali na cestah list zastonj, le v zameno za — vizitko. In na podlagi

te vizitke so pošiljali propagandne pro-
spekte na naslov, v spremstvu vizitke.
Brezmadežna je romala po Japonski, od
hiše do hiše.

A Japonska je bila zanj premajhna.
Preveliko srce je imel in preveliko lju-
bezen do Brezmadežne.

Obšel je ves azijski kontinent, pro-
drl v Sibirijo in celo — nekaj never-
jetnega — v Moskvo. Tam je ostal dalj
časa. Tam je tudi spregovoril preroške
besede: „Videli boste nekega dne kip
Brezmadežne sredi Moskve, na vrhu
Kremlina. Toda preden se bo to zgo-
dilo, bomo morali iti skozi preskušnjo
krvi.“

Ko se je vrnil na Japonsko, je kupil
v okolici Nagasakija zemljo, na kateri je
sezidal prostore za svojo marijansko re-
vijo in delo. Naselbino je imenoval „Mu-
geuzai non sono“, t. j. Vrt Brezmadež-
ne. Obširen teren je ležal zelo neugod-
no: na strmem pobočju visoke gore. Vsi
so mu odsvetovali in kritizirali njegovo
izbiro. On sam pa je z nasmeškom na
ustih vztrajal. Morda je bila posebna
Previdnost božja, da je vztrajal: atom-
ska bomba je porušila Nagasaki, a Vrt
Brezmadežne, zavarovan po gori, je
ostal nedotaknjen; razbilo se je le steklo
na oknih, a nihče ni trpel škode.

V novem domu je njegova revija do-
živela velik razmah; dosegla je naklado,
ki so jo imeli le veliki dnevniki. Vsi so
govorili o čudežni pomoči Brezmadežne.

Neumorni misijonar je po dveh letih
bivanja na Japonskem odšel v Indijo.

Še ena slika iz Hong Konga: Ob obali
in ribiških čolnih

Vročina ga nenehno napada in mu srka
dragocene telesne sile; a njegov duh je
vedno silnejši v apostolskih podvigih.

V Singapore pripravi vse potrebno za
podobno revijo v malajščini.

V Indiji prodre do mesta Ernákulam,
sedež katoliškega škofa.

Sprejem je bil hladen, malo upanja, da
bi mogel zasejati seme svojega dela. P.
Kolbe moli. Priporoča se sv. Tereziji od
Deteta Jezusa in jo spomni na pogodbo,
ki jo je bil z njo naredil še v Rimu: „Vsak
dan bom molil za Tvojo kanonizacijo.
Ti pa bodi zavetnica vseh mojih del.“
Na hodniku, pred škofovo sobo, je stal
njen kip. Pred njim P. Kolbe: „Sestrica,
prišla je ura. Spomni se najine pogod-
be.“ „Ob teh besedah“ — piše sam —
„je padla roža pred moje noge. Tiho se
je bila utrgala iz šopka, ki je bil po-
stavljen pred njen kip. Takoj sem si
misli: videli bomo, kaj pomeni ta
cvetka!“

Sv. Terezija je spolnila svojo oblju-
bo: dosegel je, kar je želel.

Iz Indije se je vrnil v Vrt Brezma-
dežne in sezidal novo cerkev. Spreobr-
nitve in tudi poklici so se množili.

Toda zdravje je pešalo vedno bolj,
tako da so se bali za življenje dragega
apostola. Treba je bilo spremeniti kli-
ma. Leta 1936 je bil prisiljen vrniti se
na Poljsko. Srce pa je ostalo med „ljub-
ljenimi pogani“, a delo njegovo je pro-
padalo...

Doma je postal gvardijan svojega
„mesta“ Njepokalanow.

Še tri leta je mogel delati, nato pa
je prišel dan, ko so ga odvedli. Želel je
postati mučenec v misijonih, pa je po-
stal mučenec ljubezni.

V teh kratkih obrisih njegovega živ-
ljenja vidimo že veličino herojskega
apostola, misijonarja, junaka vere in
ljubezni.

Bil je mož izredne delavnosti in po-
žrtvovalnosti. Ljubezen do Boga in do
Marije ga je priganjala in mu dajala
vedno novih sil in nove iznajdljivosti.
Vse je imel porabiti v blagor duš in
Cerkev.

Kako močan, sodoben vzgled dela za
kraljestvo božje na zemlji!

DR. I. L.

Poboljšati se moram!

Za malo Yi Ying se je naglo bližal čas sv. krsta. Misijonarja sta ob pretehtavanju posameznih kandidatov za krst iz vrst katehumenov, bila v dvomu, ali naj Yi Ying že prejme tudi sv. obhajilo, ali naj še počaka, da se bo znala lepo spovedovati. A Yi Ying je bila za svoja leta čudovito bistra in razvita, čeprav je štela nekako šest let in pol. Misijonar jo je ob srečanjih rad navaljal na ljubezen do evharističnega Kralja in jo spraševal: „Yi Ying, ali ljubiš Jezusa?“ Odgovarjala je vselej z globokim prepričanjem in brez pomišljanja: „Ljubim! Zelo Ga ljubim! Kmalu Ga bom smela prejemati v sv. obhajilu. Kako bom srečna!“ Med dekletki katehumeni je bila najmanjša in je budno sledila misijonarjevemu pouku o spraševanju vesti po desetih božjih, cerkvenih zapovedih in poglavitnih grehih. Na posameznih primerih so se učile spraševati vest in si jo bistrile, da so vedno ločile med dovoljenim in prepovedanim. Tik pred krstom je bil izpit. Yi Ying je znala mnogo več, kot je bilo za njeno starost potrebno. Odgovarjala je z veliko gotovostjo. Misijonar je tipal s spraševanjem posameznikov, koliko imajo že razvito svojo vest, ali ločijo jasno med dobrim in zlim, kaj smejo in kaj jim ni dovoljeno. Ob mali Yi Ying se je nasmehnil in jo povprašal: „Kaj pa ti, boš že lahko odprla Jezusu svojo dušo, srce in ga v sv. obhajilu prejela? Ali se boš znala spovedovati, ko najbrže ne veš, da je sploh mogoče Jezusa žaliti?“ Vpričo vseh se je s svojimi nedolžno živimi očmi zazrla v vprašujočega misijonarja in ponižno priznala: „Duhovni oče, tudi jaz sem že Jezusa žalila. Zelo znam v srcu sovražiti svojega bližnjega, čeprav na zunaj tega ne pokažem. To je zelo grdo od mene in se moram poboljšati. Zato moram čimprej k sv. obhajilu in potem, če se še ne bom takoj mogla poboljšati, spet k sv. spovedi.“

Misijonarju so Yingine besede povedale veliko. Dobro se je zavedala svoje napake in bila je godna za sv. obhajilo in sv. spoved. Celo nevarno bi bilo odlašati, da se ta napaka ob pomanjkanju nadnaravnih sredstev svetih zakramentov ne bi v njenem srcu preveč zakoreninila. Yi Ying je bila tako krščena s svojim bratcem Kuang Pingom za praznik Gospodovega vstajenja, na veliko noč 1950. Privabila je k slovesnemu krstu sredi skupine okrog 15 katehumenov tudi svojo mamo, ki je tiha in zbrana sedela v klopi in ponosno zrla na malo Yi Ying, ki je s prižgano svečo v roki stopala k obhajilni mizi ter odprla prvič svoje srce za Jezusov prihod. Prejela je sv. obhajilo kar stoje, ker je bila premajhna, da bi mogla kleče doseči s svojo glavico višino obhajilne mize. Tako so bili že trije iz Lojeve družine v Jezusovi staji. Mama pa je najbrž že skrito hrepenela, da bi tudi najmanjši njen sinko, ki ga je pravkar pestovala, postal tako priden kot Yi Ying, ki jo je v svoji družini najbolj ljubila, kot delajo tudi slovenske mame, če jim Bog da posebno pridnega otroka. Po sv. krstu in skupni zahvali je bil skromen zajtrk za novokrščene v misijonski hiši. Mala Marija, tako se je Yi Ying po lastni želji po prejemu sv. krsta imenovala, je z veseljem spravila lepo sliko, podobice in rožni venec, vse kar je prejela kot spomin na prejem največje milosti prerojenja v božjega otroga. Mama ji je napravila za rožni venec lepo mošnjico in Marija je zvesto nosila k nedeljskemu in dnevnemu rožnemu vencu v cerkev svoj molek. Mami pa ni šlo v glavo, zakaj tovarišice vse kličejo njeno hčerko „Malija“ (črke „r“ Kitajci ne znajo izgovoriti), in je vprašala: „Kaj pa pomeni ta „mali“ — v kitajščini ta beseda znači „mavljia“. Ne imenujte Yi Ying tako, se ne sliši lepo.“ Pa ji je Marija hitro postregla s pojasnilom: „Mama, Marija je prav lepo, najlepše ime na svetu, ker je bila

Marija Jezusova mati, ki ima tudi tebe rada in te iz nebes blagoslavlja.“ Mama je bila z odgovorom zadovoljna in odslej je vsak Yi Ying poznal le pod imenom „mala Malija“.

Blagodejni vplivi krstne milosti

Malo pred Marijinim krstom so pri Lojevih dobili novega fantka Chi Pinga, ki je bil močno podoben mali Mariji. Mama, ki je imela sploh Marijo najrajši, jo je začela uporabljati kot pestunjo za bratčevo varstvo, zlasti kadar je morala na trg ali k svojemu možu v delavnico in Marija ni imela šole. V šoli je Marija lepo napredovala, čeprav je bilo opaziti, da jo šest ur dnevnega pouka in še izvenšolsko delo včasih že precej utruja. Pri verouku je venomer spraševala, vse je hotela vedeti, vsak dvom razjasniti. Sicer pa je zvesto poslušala svoje učitelje. Nikoli ni bila uporna, nikoli odgovarjala. Bila je tako vsem v vzpodbuden zgled. Ko je ob nekem nerazpoloženju nenaspana odklonila učiteljevo zahtevo ponovno prebrati neko mesto, je takoj ves razred govoril o tem in učitelj se temu ni mogel načuditi, da je to storila Marija, ki je bila sicer najbolj redna in disciplinirana učenka. V celem letu je manjkala pri šolskem pouku samo dva dni zaradi bolezni. Sedaj je Marija s sveto resnostjo spraševala svojo vest in opravljala ob sobotah po sklenjenem popoldanskem šolskem pouku skupno sv. spoved. Pa tudi med tednom se je rada približala spovednici, kadar je začutila, da bi je mogel biti Jezus zaradi njenega zadržanja žalosten. Njena priprava, spovedovanje in opravljanje naložene pokore, vse je kazalo njeno veliko resnost in spoštovanje do sv. zakramenta. Hodila je zvesto dnevno k sv. obhajilu in tako služila dekletom v najlepši zgled. Bila je često med prvimi zjutraj v cerkvi, čeprav zanjo tako zgodnje vstajanje ni bila majhna žrtev za dragega Jezusa.

Pomočnica duhovnikov

Nekatere odrasle žene so se pripravljale za sv. krst in hodile dnevno ali vsak drugi dan po opravljeni kitajski večerji po četrti uri popoldne v misijon. Poslušati so morale razlago vsega katekizma in napraviti končno izpit. A to je bil le del priprave. Drugi del je pripadal učenju kitajskih molitev, ki so težko ra-

zumljive, ker so pisane v klasičnem starem kitajskem jeziku in ker se je treba učiti vseh molitev na pamet, pa večina ne pozna črk. Vsaka beseda ima svojo črko oziroma znak in v vsaki molitvi je obilo teh zverženih znakov. Zato je najboljšje, da molitve uči Kitajec, in da učenec ponavlja za njim izgovorjavo posameznih črk toliko časa, da jih zna na pamet. Tak je običajen kitajski šolski lpouk. Učitelj izgovori prvi, drugi skupno za njim ponavljajo, dokler ne znajo na pamet. Pri tem gledajo na črke in se obenem učijo spoznavati izgovorjavo leteh. Mala Marija se je z veliko ljubeznijo ponudila misijonarju, da bo ona naučila mlado pogansko ženo našega najbolj zvestega novokrščenega učitelja Pavla Libaoa, potrebnih molitev na pamet. Mlada žena je pred poroko obljubila prestopiti v katoliško vero in se je precej resno lotila priprave. Ko je slišala misijonarjevo razlago, je vskočila mala Marija, pustila igro in tovarišice ter pritekla na misijonarjev klic v njegovo sobo. S težavo je zlezla na visok stol in začela kazoč z drobnimi prstki na posamezne črke v molitveniku počasi izgovarjati kitajske molitve od križa in očenaša, preko Vere, zapovedi itd. do mašnih molitev. Šlo je postopoma, a z železno vztrajnostjo vedno lažje. Mlada žena je istočasno spoznavala mnogo kitajskih črk in si tako olajšala nadaljnje delo. Marsikaj je polagoma že znala prebrati brez male učiteljice. A Marijin glas je vzpodbujal, da je sicer malo komodna, dasi precej bistra mlada žena bila prisiljena krepko sodelovati in je včasih celo prosila, da je za danes dovolj, ker jo je začela boleti glava. Tudi Marijo je služba goreče katehistinje, duhovnikove pomočnice, včasih utrudila, da je obstala pred kako manj znano črko in izrabila zadrego za oddih, da je pohitela vprašati misijonarja, kako se ona črka izgovori. Kako pa je bila Marija vesela, ko je mlada gospa Liao prešla na praznik Marijinega Vnebovzvetja sv. krst na ime Terezija D. J., ki si ga je sama želela. Misijonar je Marijo ob tej priliki pohvalil in izrazil prepričanje, da si je pridobila pri Jezusu v nebesih s tem trudom gotovo lepo zasluženje. Odslej je pomagala učečevati tudi druga dekleta, ki so jo radi njene ljubeznivosti in prijaznosti rade poslušale.

(Se bo nadaljevalo)

Misionarji nišejo

OČIVIDEC-SLOVENEČ O RAZMERAH V RDEČI KITAJSKI

G. Franc Jereb CM, ki je poleg br. Verdника v Šanghaju edini od slovenskih Lazaristov na Kitajskem, ki ga rdeči še niso izgnali, piše bivšima somisijonarjema gg. Kopaču in Wolbanku sledeče, v pismu z dne 7. II.:

Trdovratno upam, da bom ostal na Kitajskem in doslej se je moj up še obnesel. Tri dni manj kot dva meseca ni bilo policijske duše na spregled, in priznam, da je tudi nisem nič pogršal. Danes po kosilu pa je prišel, a le za nekaj minut. Malo je spraševal o mojem gmotnem stanju, potem pa, zakaj še ne odidem, ko so skoraj vsi že odšli. Dejal sem mu — kot vselej — da Cerkev želi, da ostanemo. Oni, ki so odšli, so ali bili izgnani ali pa so obupali. Jaz osebno da se počutim v tej deželi kot doma in da gmotno ne potrebujem veliko.

V resnici sem vsak dan bolj navezan na ta kraj. Naši verniki se kar dobro drže. Na svojih pogostih sprehodih v okolico imam vedno priliko govoriti z okoličani. Celó v hišo so me povabili in mnogi prav radi poslušajo o našem delu. Tudi v mestu imam mnogo prijateljev, ki bi takoj prišli k nam, če bi pritisk ne bil tako silen. Jaz smatram svoje sedanje bivanje kot oranje in obsevanje te zapuščene ledine. Kadar bo malo več svobode, bo prišla lepa žetev. Če ne bom žel jaz, bodo pa zanamci.

Noben naših kristjanov ne zaide v sedež Vajine fare po kakšnih opravkih. Hiša in cerkev itd. je vse zasedeno, oprema precej prenašana sem in tja, a dolej ni bilo še nobenega prezidavanja ali podiranja. To mi je vedel povedati neki mizar, ki dela gori. Iz škofije so mi pred kratkim povedali, da so šele sedaj ugotovili, da se g. kaplan iz Hsinkwa (gospod Chen, Kitajec, najmlajši kitajski duhovnik v škofiji) nahaja v Vajini fari na prisilnem delu. Mu teče že drugo leto zopora. Kot vesta, je njegov župnik

Fung po polletnem zaporu izročil svojo dušo Bogu.

Brat Mrzel mi je po dolgem presledku spet pisal. On pove le to, da se je hudo zdelani g. Majcen že precej popravil. Potem, da dr. Janež pošilja svoje dragocene medicinske knjige tja, računajoč, da ne bo imel trajnega obstanka tu.

V enem kasnejših pisem pa g. Jereb piše tole:

Pritisk na ljudi je strašen. Čistka za čistko v vseh slojih. Ogromno zaporov! Le kam jih devljejo? No, na oni svet jih pošljejo veliko; najhujše je bilo okrog božiča. Revščina je vsak dan hujša, ker ni zaslužka. Le obrtniki še shajajo, ker delajo večinoma pri javnih delih. Pospravljajo imenitna žitna skladišča in upravna poslopja, ki delajo velik kontrast privatnim hišam.

Na splošno se Kitajcem ni nikoli prav dobro godilo, a tako hudo kot sedaj pa tudi malokdaj. Prvo veliko zlo je revščina, ki narašča počasi pa vztrajno. Vzroki zanjo so znani tistemu, ki pozna rdečo upravo: zastoj zunanje trgovine, uničevanje zasebne podjetnosti, pretirani davki, ogromno upravno osebje, in še marskaj. Ljudi noč in dan naganjajo naj dvignejo proizvodnjo. V tem in sosednjih okrajih so se ljudje zlasti zaleтели v rejo prašičev, a so se hudo opekli. Riž, ki ga mora tudi prasec imeti svojo mero, da zraste in se zredi, je bil lani po osem tisoč za tow (15 futov), letos je 12 tisoč. Meso nasprotno pa lani po 4400, sedaj 3800. Rejci so na hudi zgubi. Kljub temu, da sta deželi proti vzhodu in jugu pasivni, ni nobenega izvoza. Doma si pa svinjine, te skoraj edino izdatne hrane, ljudje ali ne morejo ali pa ne upajo privoščiti. Boje se tako, da nihče niti zdihovati ne upa, kej šele zabavljati. Človek mora imeti tenko uho, da take stvari sliši. Vem za ljudi, ki sedijo v ječi, ker so — jamrali.

Položaj sv. Cerkve je mučeniški. O škofih, duhovnikih in redovnicah se to razume po sebi. Zadnje čase so pod najhujšim duhovnim nasiljem bivši katehisti in sploh izobraženi verniki. Te postavljajo pred izbiro: ali boš odpadel in javno na zelo ogaben način blatil Cerkve, škofa ali tega in tega misijonarja, ali pa boš šel v ječo. In ječe so tu strašne, kar vsak ve. Ta postopek postaja viden tudi v naši farici, ki šteje le tri izobražene vernike. Dva sta pod hudim ognjem. Eden bo podlegel, ker je preveč zanemarjal božjo milost. Petnajst let, če ne več, ni bil pri spovedi, pač ker ni voljan spremeniti svojega nelepega življenja. V veliki večini pa kristjani dobro drže, veliko bolje, kot smo pred leti pričakovali. Tudi jaz sem bil med tistimi črnimi preroki. Iz te dežele bo veliko mučencev, četudi ne vsi proglašeni. A molite, molite! Preizkušnja je strašna.

Govorje tistemu, ki bi v teh časih začel zahajati na misijon ali prebirati naše knjige. Pred leti krščeni so vsi točno popisani, tudi tisti, ki so že pred dolgimi leti odpadli. Odpad je treba sedaj javno ponoviti, kot sem zgoraj povedal. A glej! Pred par leti, ko sem naročal knjige, jih nihče ni maral, sedaj pa gredo skrivaj iz rok v roke. Najbolj zanimivi so moji sprehodi v okolico. Vsi kmetje me že poznajo, in če je prilika varna, mnogi lepo pokažejo svoje zanimanje za nas. Pastirčki in pastirice me že od daleč kličejo in se zgrnejo okrog mene. Lepa prilika za božjo setev.

A ni dvoma, da se tudi nad naš misijoneček zgrinjajo težki ob'aki. Zadnje čase veliko uradnih obiskov, precej nevljudnih. Na tiho nedeljo so prišli vohuni k dopoldanski in popoldanski pomožnosti, lepo prešteli navzoče vernike, ugotovili njih imena in tiho odšli. Vse kaže, da se nekaj temeljitega pripravljajo. Pred dobrim letom so mnogi verniki izrazili željo, da bi jaz odšel, misleč, da se s tem izognejo težavam. Sedaj, ko vedo, da jih tudi to ne bi rešilo zgoraj povedane dileme, me pa lepo prosijo, naj jih ne zapustim. Ta prošnja je seveda čisto nepotrebná.

P. ROBERT PIFKO OFM SE JE OGLASIL:

Že nekaj let je minulo, odkar smo se zadnjič videli. Pa Vam moram iz vsega srca častitati k Vaši misijonski dejav-

nosti! Vaš list sem nekaj let redno dobival. Hotel sem Vam tolikokrat že pisati in poslati kake fotografije, a moj položaj tu mi vsak stik z inozemstvom zabranjuje. Po velikih ovinkih Vas bo morda to pisemce obiskalo, z namenom pristrčne zahvale za Vaše delo in delo vseh tistih katoličanov, ki se zavedajo svoje misijonske dolžnosti ter nas v teh velikih dneh misijonske zgodovine niso pozabili. Bog bo tisočero povrnil, kakor le On sam povrniti zna!

Lansko leto v mesecu decembru so me oblasti odpoklicale z moje misijonske postojanke v Lengshuitanu. Tam sem preživel krizo prekucije, tam sem doživel tudi lepe dneve misijonske plodnosti. Že deset let in še več je bilo misijonarjevo delo na tej postojanki izgubljeno. Sam sem pol leta praznovno nedeljsko službo božjo le s svojimi ljudmi iz hiše. Pa so polagoma prišli dnevi, ko so se kristjani pomnožili na stotine in mi je prostora primanjkovalo. In koliko dobrih kristjanov, ki so bili pripravljani na žrtve in delo! — In naša možnost obstoja je bila trda. Začel sem z zdravilstvom. Odprl sem majhen misijonski dispensar, kjer sem delal ves dopoldan. Popoldan pa sem obdeloval gredice našega velikega vrta. Nato je sledil odpoklic v Lingling, odkoder se ne moremo kretati nikamor, tudi v naše mesto ne. Poprijel sem zopet za delo na vrtu. Postal sem kuhar in zdravnik. Ves dopoldan delam v našem malem dispanzerju, kjer se na stotine ljudem pomaga. Popoldan sem v farmaciji, da pripravim zdravila, in nato zopet delo v kuhinji. In ob vsem tem je naše življenje burno in viharo. Me razumete? Odprite Pavlova pisma. Vse, kar je doživel on, doživljamo mi. Verige so se že ovijale okrog mene, a so so zdrobile. — Polja so zrela za žetev, le delavcev ni, delavcev ni. Doživljamo velike čase. A se jih toliki ne zavedo. Še nikoli niso bila srca tako odprta božji resnici kot prav v teh viharjih dneh. Molite, da borci Kristusa Kralja prav v teh dneh vztrajajo, pa četudi bo treba dati najdražje. Pozdravite vse, vse. Pozdravite zlasti mlade mis. sodelavce.

KAKO JE POTOVAL V HONG KONG G. MAJCNEN

Iz Makaua nam sporoča g. Andrej Majcnen nekaj podrobnosti o izgnanskem potovanju iz Kunminga v Hongkong.

Zadnje dni avgusta sem nenadoma dobil dovoljenje za odhod. Odpeljal sem se z avionom v nekdanjo prestolico Čunčin, kjer so mi pobrali vse fotografije in vse kitajske spominčke ter vse diplome (kitajske). Čakal sem dva tedna, kajti vse rečne ladje na tej najdaljši kitajski reki so bile rezervirane za vojaške. Iz hotela nisem smel na cesto. Končno mi je policija kupila listek 4. razreda za parnik v Houken. Dvajset misijonarjev — katoliških in protestantskih — nas je bilo med 400 potniki te ladje. Med seboj nismo smeli govoriti. Nepopisno lep pogled je bil v soteski sečvanških gor. Na desno in levo visoki gorski grebeni, iz katerih se je desetine in desetine visokih slapov zaganjalo v globoko šumeče valove reke, ki je kakor po stopnicah brzela za našo ladjo proti mirni hunanski ravnini in se tam razlila v nepregledno jezero. Po par dnevih smo dospeli v „center“ Kitajske — to je Hanken. Tu smo zopet vzeli spalne vane brzovlaka, ki nas je malo manj kot v dveh dnevih hitre vožnje pripeljal v mesto Kanton. V skoraj vsakem vagonu so bili zvočniki, ki so nam zabijali v trde butice dobrote novega paradiža. Znova zasliševanje, preiskave itd. na raznih uradih. Zmučeni smo legli zadnjičkrat na rdeči Kitajski spat, a ni bilo mogoče zatisniti oči. Zvočniki na cesti so oznanjali razne novice, komarji pa brenčali okoli ušes. Drugi dan — po poldnevni vožnji v vlaku smo dospeli na mejo. Ves denar, ki nam je ostal, smo odposlali nazaj našim kitajskim sobratom, kajti iz Kitajske ne smete odnesti niti enega dolarja. — K sreči je bil na drugi — angleški hongkonški strani — gospod Poletti, ki nam je plačal vožnjo do Hongkonga in pa — steklenico dobrega piva, ki ga že dolgo nisem videl. Tako sem na dan Žalostne Matere božje došel v Hongkong. Nek dober portugalski doktor me je začasno določil za Macao, kjer sedaj malo počivam, zraven pa spovedujem ter francoščino utepujem mladim kitajskim in portugalskim srednješolcem. Povsem varni pa tudi tu nisimo, kajti rdeči so le 20 minut od našega zavoda. Žalostno je videti vsak dan zmučene obraze škofov in raztrganih misijonarjev, ki prihajajo od onstran iz ječ in priporov ljudskih sodb... Nekateri so mnogo trpeli.

Piše g. Pavel Bernik, salezijanec:

Po nekaj mesecih se Vam spet oglašim; to pot ne iz semenišča ali iz bogoslovja, pač pa iz župnišča ene izmed kakih 20 župnij poldrg milijon. mesta Madrasa.

Marca meseca smo zaključili šolsko leto v bogoslovju v Yercaudu, nakar so se bogoslovci preselili daleč na sever v bogoslovje severne province, mene so pa predstojniki poslali v župnijo sv. Frančiška Ksaverija tu v Madrasu. Zadnjič sem Vam pisal, da sem lahko po domače pokramljal z g. Kustecem, sedaj naju pa loči daljava več kot 2000 km.

Indija je pač razsežna dežela.

Zadnjič sem Vam pisal iz samote in čarobne tihothe gozdov in kavnih nasadov, zdaj pa tolčem po pisalnem stroju sredi hrušča in trušča prestolice te južno-indijske države.

Indija je pač pestra dežela.

Pa bodisi tam v hribih bodisi tu v velikem mestu, povsod trkajo na vrata misijona trepetajoče in koščene roke.

Indija je pač trpeča dežela.

Zapadni svet o tem ve; časopisi o tem pišejo. Vendar taki članki revščino le na splošno predstavijo. Kako je pa v posameznih družinah, kako je v tej ali oni koči, v kakšni stiski je ta ali oni oče številne družine, to pa ve le malokdo; to ve misijonar. Njemu ljudje vse zupajo, od njega vse pričakujejo, njega k svojim bolnikom ali umirajočim kličejo, katerih bolezen je na vse zadnje lakota. Le-ta jih primora, da jedo, kar jesti ne bi smeli. To, kar človeka najbolj gane, je pa pogled na otroke. Je-li Jeremija mislil na naše Indijčke, ko je pisal, da so malčki prosili za kruh, pa ga ni bilo, ki bi jim ga lomil? Dobrodelne ustanove iz raznih delov sveta, posebno še iz Amerike, so za indijske otroke marsikaj poslale. Misijonarji so vse to z velikim veseljem pomagali razdeliti; tu v Madrasu jim je vlada to delo poverila. Pa je vse kmalu pošlo, otroci pa še prosijo za kruh — za „riž“, bi rekli po indijsko.

Pa še nečesa drugega so ti otroci zelo potrebni: to je, primeren dom in vzgoja. Le-ta pa je v okoliščinah, v katerih zelo mnogi živijo, nemogoča. Pomnogih hišah je več družin kot je sob. V skrajni revščini čednost ne uspeva dobro. Zato so naši predstojniki tu in tam odprli sirotišnice, kjer po več sto naj-

večjih revčkov dobi streho, kruh in vzgojo. V Tirupatturju, kjer deluje naš sobrat pomočnik g. Janez Kešpret, je v velikem zavodu za salezijanski naraščaj že več let priključena sirotišnica z ljudskimi šolami. Da bi pa le-ta sirotišnica dobila vse večji razmah in da bi lahko sprejela čim več sirot, so naši predstojniki kupili še nekaj zemljišča ter ustanovili samostojen zavod „Sirotišnica blaženega Dominika Savija“, vodstvo in oskrbo so pa na moje rame naložili. V kratkem odidem tja. Zavod sedaj obstoja iz treh ali štirih podolgastih koč, ki so s slamo pokrite. Suša, ki je za vso južno Indijo velika nesreča, je za te kočice velika sreča. Če bi namreč deževalo, bi notri na „škafce“ lilo. Čez kake tri tedne se bo začelo novo šolsko leto. Prošenj za sprejem je kakih sto, sprejeli pa jih bomo le kakih dvajset. Več kot dvesto jih nikakor ne moremo imeti. Čim preje bo treba zidati. Ne moremo in ne smemo upati na sušo. Da bi le deževalo, iz neba seveda, pa tudi iz radodarnih slovenskih rok! Za ta ali oni dež bo naših dvesto sirot zelo hvaležno. Nič manj hvaležen pa ne bom Vam vdani Pavel Bernik.

PISEMCE IZ KHARIJA V BENGALIJI

Silno zaposleni o. Stanko Poderžaj D. J. je mogel sredi februarja samo tele vrstice napisati:

Na prsi se trkam pa na glavo, ker ne vem, odkod naj pričaram nekaj več časa, da zmorem vse...

Lepo Vas prosim, da malo potrpite, da se ihta malo unese. V nedeljo imamo letno procesijo sv. Rešnjega Telesa, s tridnevnicco, prihodnji mesec pa birmo, za katero bo treba zbornati skupaj birmance iz vseh štirih vetrov tegale ne ravno premajhnega misijona, okr. 1000 kvadratnih milj naokrog! Samo iz ene vasi bodo cel teden na poti (medtem en dan tukaj), da opravijo. Treba jih je pa tudi še vnaprej poučiti in mnogo drugega. Že od Božiča skušam ujeti kakšno uro za misijonsko poročilo, pa se mi še ni posrečilo, čeprav tudi v noči zarezem... Torej, lepo prosim blagohotnega sprejeda, dokler ne bo mogoče.

DVA LAZARISTOVSKA BRATA V KONGU

Iz Belgijskega Konga, misijon Irebu, se je oglasil misijonski brat, lazarist, Marcel Kerševan, ki je za svojim rod-

nim bratom in sobratom Karlom prišel pred petimi leti tjakaj. Med drugim piše tole:

Jeseni smo imeli vizitacijo in je bilo že takrat določeno, da bom prestavljen drugam, vendar ne pred letnimi duhovnimi vajami, ki jih imamo redno v januarju. Ob tej priliki so mi predstojniki povedali, da je moje novo mesto v Bikoru, toda vrniti sem se moral v Irebu, da izvedem popravila na našem starem motornem čolnu: obnoviti polovico dna in drugo. Je to prvič, da se taka večja popravila izvršijo na misijonski postaji. Nabavljen je bil potreben material in posiskali smo orodje, nakar sem se lotil dela s pomočjo zamorca, ki redno „šofira“ čoln. Konec meseca bo moja naloga izvedena in takrat zapustim Irebu. Brat, ki me bo nadomestil, je že tukaj in prihaja iz Bikora.

Tudi brat Marcel je v januarju opravil duhovne vaje in sva bila po treh letih za nekaj dni skupaj. Izgleda prav dobro in je zdrav. Dela njegove stroke pri nas ne bo kmalu zmanjkalo; letos bo začel postavljati potrebne stavbe za sestre misijonarke. On se nahaja na postaji Yumbi, 250 km nižje od mene ob Kongu. Na isti postaji bo moral zgraditi pozneje tudi še svojo četrto cerkev. Imeli so že začasno hišo božjo, postavljeno pred kakimi desetimi leti, ki jo je pa pred par tedni porušil hud vihar. Že leta 1948 se je en del te stavbe nagnil ob močnem viharju, sedaj je pa popolnoma na tleh. So to nove skrbi za predstojnike, ki niso še mislili začeti tako hitro z zidavo nove cerkve.

IZ PISMA M. KSAVERIJE PIRC O.S.U.

M. Ksaverija Pirc piše v pismu č. g. Wolbanku (USA) tole iz glavnega mesta Siama, Bangkoka:

Veste, da smo imele uršulinke v Swatovu, Južna Kitajska, in okolici, tri zavode. Swatov sam je štel nad 1000 učenk. Sedaj je vse v rokah komunistov. Ravnateljica šole, Kitajka, je v ječi, vse druge pa so izgnane iz dežele. Precejšnje število jih je pri nas in že pridno pomagajo v šoli in se uče sijamsčine. Najbrže ne bodo več videle ljubljene Kitajske. To je prihranjeno bodočemu rodu. Sedaj nas je v Mater Dei (Bangkok) 23, a dela je za dvojno število; vse sili k nam. V decembru se je siamski kralj vrnil iz Evrope. Takoj

je poprosil za sprejem svoje nečakinje v našo šolo. Kralju seveda nismo mogle odreči, dasiravno nimamo prostora. Med našimi 1200 učenkami imamo po večini hčerke najvišjih družabnih krogov. In te se ne spreobrnejo lahko. Prvič, ker posedujejo vse dobrote tega sveta, ne čutijo potrebe po čem višjem. Drugič pa: če tudi se tu in tam katera odloči za Kristusa, kako naj pretrga z družino in okoljem, zlasti če je še mladoletna, kar je večina naših učenk? In ko mine prvo navdušenje nad novostjo krščanstva, se kaj radi povrnejo k budistovskim šegan in navadam, in krščanstvo je pozabljeno. Me bi pa tako rade imele mnogo krstov in kaj siamskega uršulinskega naraščaja! Kako čutimo potrebo molitve in osebnega posvečenja. Gospod je rekel: „Brez mene ne morete nič storiti...“ Kako je to res! Kako čutimo, da so naše besede brez uspeha, če jih ne podpira posebna milost božja. Uspešnejši so misijoni med ubožnimi. Že v Gospodovih časih je bilo tako. „Gorje bogatinom!“ Pa se nam tudi ti smilijo in hvaležne smo Bogu za naš delokrog, dasiravno nimamo vidnih uspehov. — M. Frančiška Novak je bila v avgustu 1951 premeščena v Cijengmai na severnem Siamskem, kjer imamo tudi cvetoč zavod. Ločitev ni bila lahka, pa to ne pride v poštev pri nas misijonarjih.

Na sliki vidimo m. Ksaverijo Pirc in še drugo misijonarko med siamskimi gojenkami na stopnjišču zavoda „Mater Dei“ (Božja Mati) v Bangkoku

ZANIMIVOSTI IZ GLEN-COWIE, JUŽNA AFRIKA

Misijonski brat Valentin Poznič nam iz Južne Afrike, kjer delujeta v Transvaalu tudi dva slovenska duhovnika iste družbe Misijonarjev Sinov Presv. Srca, namreč p. Bratina in p. Kladnik, poroča razne zanimivosti. Za začetek najprej njegovo zadnje pismo z dne 26. 3. 1951:

Najprvo najlepše pozdrave v Kristusu. Pred par tedni je naenkrat prišla po dolgem času zopet pošta iz Argentine. To pot sem dobil kar cel kup listov „Svobodne Slovenije“, tri zvezke „Duh. življenja“ in pa tri knjige: „Koledar“, „Vir največje sile“ in „Koledarček“.

Nisem se mogel dovolj načuditi bogati vsebini teh knjig, obenem pa požrtvovalnosti Vas vseh, ki kot begunci zmorate toliko lepega čtiva skupaj spraviti. Tudi moji sobratje Nemci se čudijo, ko tako bogate na vsebini in slikami vidijo zvezke „Duhovnega življenja“. Zdaj

imava s preč. p. Bratino za dalj časa prebirati lepe slovenske knjige in časopise. Bog Vam povrni stoterno vsem skupaj to brezplačno pošiljanje lepih knjig in časopisov.

Tukaj nam gre kar po navadi, p. Bratina se je že zopet navadil tukajšnjega jezika, da bo mogel zdaj začeti med domačini misijonariti.

Križ na hribu nas vidno blagoslavlja, kar se tiče poljskih pridelkov, kajti naša farma dobi vedno potrebnega dežja, da zdaj stoji koruza v najlepši rasti in nam obeta bogato žetev, da nam ne bo treba koruze kupovati kot smo morali dozdaj, ko moramo na postaji hraniti okoli 250 ljudi, to so delavci, gojenci, in pa okrog 80 bolnikov v bolnišnici.

Velikonočni prazniki so bili zopet dnevi veselja za nas vse, ko je bilo zopet 35 oseb krščenih, seveda to ni visoko

število, vendar kdor v tukajšnjih razmerah živi, šele vidi, kako težko je tukaj ljudi za našo sv. vero pridobiti, kajti tukaj kar mrgoli raznih verskih sekt, katere vabijo ljudi v svoje mreže. Najbolj privlačna sekta za tukajšnje ljudi je takozvana „Apostolska Cerkev“, pri kateri je glavno zunanost. Oblačijo se v posebno obleko in kar na prostem prirejajo takozvano službo božjo, o zapovedih božjih pa malo vedo, in se tudi dosti ne brigajo, ker predstojniki te sekte, kot je navadno pri vsaki sekti, gledajo samo na to, da jih verniki z denarjem podpirajo in tudi drugače pomagajo. Če človek opazuje življenje teh sekt, pač vidi, da bo še treba veliko molitve in zatajevanja, predno bodo ti ljudje prišli do spoznanja prave Kristusove vere in tako pristopili k pravi čredi ovac Jezusa Kristusa.

Pogani praznujejo božič

Ko sem pred dobrimi 20 leti prišel v deželo Bapedov v takozvani „Secucuni-land“, je bila večina prebivalcev še poganska. Res je bilo že takrat več raznih verskih ločin, vendar je bilo število vernikov še zelo majhno, zato pogani v splošnem niso še nič vedeli za božične praznike, in so te dni prav tako orali in sejali kot sicer. Sedaj pa je drugače, v splošnem že vsi pogani praznujejo božične praznike, seveda ne tako kot katoličani, pač pa da nikdo te dni ne dela in predvsem da mora ta dan kaj boljšega priti na mizo. Ker so v zadnjih 10 letih začeli sejati pšenico, zato si vsaka družina, če je sama nima, pšenico od drugih kupi, da ima za božične praznike za kruh in razno pecivo.

Ko smo mi pred 12 leti kupili in postavili nov valjni mlin, smo ga v prvi vrsti nujno potrebovali za nas, vendar so takoj tudi domačini začeli prinašati koruzo, dočim je bila pšenica takrat še redkost. Določili smo dva dni v tednu za mletje, torek in petek, kar velja za celo leto. Toda za božične praznike je drugače: že dva tedna pred božičem se začne pomikati cela procesija ljudi v vozovi in osli proti Glen-Cowie v r. lin, od jutra do večera je velik prostor pred mlinom poln voz, volov in oslov in velike množice ljudi, da zgleда, kot da bi bil semenj, ker na vsakem vozu je navadno za več družin pšenice naložene in od vsake družine prideta eden

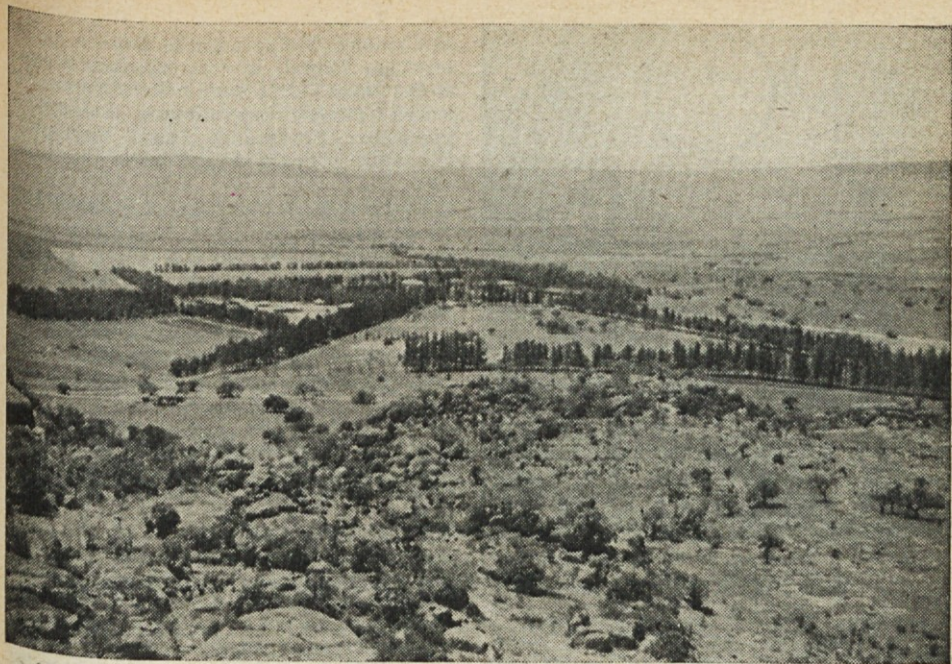
ali dva. Če opazujem to množico, vidim, da je še večji del teh ljudi poganski. Vprašal sem več znanih poganov, zakaj hočejo imeti pšenično moko ravno o božiču in zakaj tudi oni božič praznujejo. Navadno sem dobil odgovor, da vedo, kaj je božič: rojstni dan Jezusa Kristusa, kateri je Bog in zdaj v nebesih, kakor pravijo kristjani. Če pa jih vprašam, zakaj tudi oni ne postanejo kristjani, pa imajo razne izgovore: moški, da nimajo časa za učenje katekizma in za cerkev v nedeljah, ženske pa se zgovarjajo, da jih mož ne pusti. Enako je z mladino, češ starši so nasprotni. Zelo tudi ostanejo pogani, ker protestantovski pridigarji pravijo, da je glavno, če veruješ v Boga in pošteno živiš. Kot navadno v vseh misijonih, tako je tudi tukaj: Začeti moramo z mladino v šoli. Kjer je mogoče dobiti svoj lasten prostor, postavimo šolo in nastavimo dobrega katoliškega učitelja, kateri otrokom poleg pisanja in čitanja, vsak tudi katekizem razlaga. Na ta način pridobimo počasi otroke, kateri na svoje starše zelo vplivajo, da jim sčasoma dajo dovoljenje za vstop v katehumenat in čez par let za krst. Po časi pridejo potem tudi starši in drugi domači do sprebrnjenja in na ta način pridobimo cele družine.

Duhovnike in redovnice — domačini

V nedeljo po božiču smo imeli tukaj na postaji veliko slovesnost. Naš prevzvišeni škof je podelil „subdiakonatu“ tukajšnjemu domačinu, kateri bo koncem tega leta posvečen v duhovnika, prvi iz tukajšnje okolice. Ko bomo imeli duhovnika domačina, upamo, da bo s pridigovanjem dosti mogel storiti za sprebrnitev tukajšnjih poganov.

Na svečnico, 2. februarja, smo imeli pa drugo veliko slovesnost: Prvi dve sestri-domačinki sta naredili prve redovne obljube. Čeprav je bila sobota, je vendar toliko ljudi prišlo od blizu in daleč, da niso mogli vsi v cerkev, zato so morali otroci s postaje zunaj ostati; izvzeti so bili samo cerkveni pevci.

Najprej je imel prevzvišeni škof dolgo pridigo, kjer je razložil pomen redovnega življenja, nato je bila preobleka 4 postulantinj, katere so vstopile v noviciat, in pa dveh drugih, kateri sta stopili v postulat. Nato je bila slovesna sv. maša, pri kateri sta asistirala dva do-

Pogled s hriba na misijonsko postajo in farmo Glen-Cowie v Južni Afriki

mačina, diakon je bil pater-domačin Rapalo iz Petersburga, subdiakon pa pred kratkim posvečeni subdiakon od tukaj Johanes Lepaka. Pred sv. obhajilom sta nato prvi dve novinki molili prve sv. zaobljube in nato prejeli sv. obhajilo. Po končani cerkveni slovesnosti je sledila slovesnost zunaj cerkve in se končala z dobrim kosilom.

ŽRTVE ZA POKLIC

Kako kliče dobri Bog tudi tukajšnje domačine v redovno službo, boste razvideli tudi iz sledečega.

Precej daleč, kakih 200 milj od tukaj, se je pred več meseci oglasilo dekle in prosilo za sprejem v družbo sester-domačink. Od tukaj so ji pisali, da lahko vsak čas pride. Ko pa je dekle doma povedalo, da hoče postati redovna sestra, so se vsi domači uprli temu, ker dekletov oče je imel doma že vso tisto živino, katero je dekletov ženin plačal za njo, in ker je dekle iz boljše družine, je bilo to kar 12 glav živine. Sedaj bi moral vse to dati nazaj, če bi se dekle uprlo ženitvi. Dekle je šlo k „magistratu“ in

povedalo celo zgodbo, in ker je dekle že polnoletno, ji je sodnik rekel, da lahko tudi brez dovoljenja staršev gre, kamor sama hoče. Nato je dekle skrivaj spravilo svoje stvari skupaj in odšla za nekaj dni k nekim oddaljenim sorodnikom. V sredini meseca februarja pa je prišla k nam na postajo neka žena hoteč videti svojo hčer, katera da je teden popreje skrivaj dom zapustila. Ko se je prepričala, da hčere na misijonu ni, pa obenem videla sestre in govorila z njimi, je izjavila, da naj njena hčerka kar ostane pri njih, če bo prišla; ne bo ji delala nobenih težav več. Nekaj dni pozneje je došlo s poštnim avtom dekle samo, in se sedaj zelo srečno počuti. Seveda za takšna dekleta moramo dosti moliti, da bi jim ljubi Bog dal tudi stanovitnost. Dosedaj jih je 11 došlo in so vse stanovitne.

Meni gre kar dobro, ravno zdaj sem zaposlen s precej veliko novo hišo za bolničarke; v načrtu pa imamo še dve šoli, vsako z dvema sobama, o čemer pa bom poročal prihodnjic.

Valentin Poznič FSC

PRAVOSLAVNI V USA

Ruska pravoslavna Cerkev ima v USA in Kanadi 7 škofij s 400.000 verniki. Sedanji škof v Washigtonu je 57 letni bivši carski častnik Jonah, ki je postal duhovnik v USA.

KATOLIŠKI PRAZNIKI V INDIJI

Med uradno priznanimi prazniki v Indiji so tudi trije katoliški: veliki petek, božič in Marijino Vnebovzetje. Čeprav je muslimanom svet dan petek, je vendar po zakonu tedenski dan počitka nedelja.

MARIJA, ZAŠČITNICA INDIJE

Na predlog indijskih škofov je sv. stolica določila za zavetnico, patrono, Indije Marijo v nebo vzeto. Na njen praznik, 15. avgusta, praznujejo v Indiji tudi dan neodvisnosti.

PRVI DUHOVNIK

Narod „Gujerata“, ki živi v zapadnem delu Indije in ki šteje okrog 10 milijonov ljudi, ima svoj jezik in svojo kulturo. Pred kratkim je bil posvečen prvi duhovnik tega naroda, p. Bazilij Lalábka, iz Družbe Jezusove.

KATOLIŠKI INDIJSKI LITERATI

V mestu Tuticoviu so imeli prvi kongres katoliških indijskih literatov. Udeležili so se ga pisatelji iz Južne Indije

in Ceylona. Sklicala ga je Družba za literaturo Tamul, ki ima za namen apostolat tiska. Hoče tudi nekatoličanom, v jeziku tamul, posredovati krščansko literaturo. Predsednik Thani Nayagam, duhovnik, prevaja Avguštinove Izpovedi.

KAJ JE Z MISIJONARJI NA KOREJI?

Korejski komunisti so odklonili prošnjo, naj javijo usodo katoliških misijonarjev (nad 135), ki so delovali v Severni Koreji ob izbruhu vojne.

Od maja 1949 je izginilo neznanokam 21 nemških misijonarjev-duhovnikov, 25 sester, 20 bratov, okrog 12 korejskih duhovnikov, en škof in nedoločeno število redovnic domačink. Med zginulimi so tudi škof Amerikanec, Byrne, apostolski delegat na Koreji mons. Breunau (iz Chicago) in nekaj ameriških duhovnikov.

Ali so živi, ali ne — nihče ne ve.

KATOLIŠKI TISK NA JAPONSKEM

Vedno bolj se razvija. „Katoliški dnevnik“ ima naklado 15.000. Kulturno revijo „Stoletje“ („Vek“) izdajajo laiki pod vodstvom oo. Družbe Jezusove. Izhaja tudi družinski list: „Družinski tovariš“ v 3.000 izvodih. Poleg tega izdajajo tudi nekatere specializirane revije, kot n. pr. „Katoliška vzgoja“, ki ima 3.500 naročnikov in ki obravnava katoliška vzgojna vprašanja.

„TSUINA“

Leta 706 po Kr. je vladal na Japonskem dvainštirideseti cesar. Pojavila se je nenadno huda nalezljiva bolezen, ki je število prebivalcev znatno zmanjšala. Cesar je imel za potrebo očistiti ozračje hudobnih duhov in je ukazal pregnati jih iz vseh poedinih hiš. Odtod izhaja čudna naveda, ki se vsako leto ponavlja dne 3. februarja. Ta dan, se zdi, so vsa japonska mesta polna teh duhov, ki jih je treba pregnati. Obred tega progona zoper nje se imenuje „tsuina“ in obstoji v tem, da hišni gospodar, s sodelovanjem predvsem otrok, meče proti zidu, po tleh in proti stropu prgišča suhega in pečenega

fižola (boba). Zraven pa govori: „Oni ono soto, foutron van ouchi!“, kar je: Ven od tu, zli duhovi! V Tokiju se po budističnih templih ta obred vrši javno.

KAT. ZDRAVNIKI NA JAPONSKEM

27. novembra lani (1951) so katoliški zdravniki ustanovili Zvezo katoliških zdravnikov v Nagasaki. Tisti, ki živijo v tej provinci, imajo sestanek vsak mesec, vsi skupaj pa bodo imeli letno po eno splošno zborovanje. Izdajali bodo v posebnih publikacijah svoje zdravniške razprave in študije.

KITAJSKI KATOLIČANI PIŠEJO PAPI ŽU

Skupina kitajskih katoličanov je pisala papežu Piju XII. pismo, katerega zadnja dva odstavka se glasita takole:

„Sveti oče, kitajska Cerkev je stopila v težko in nevarno dobo. Časopisi nenehno pišejo proti Cerkvi in jo obrekujejo, sramotijo. Če bo ta doba prekušeni, groženj in divjega preganjanja še naprej trajala, si ne upamo misliti na bodočnost vernikov. Zaupamo v Vašo Svetost, v Vaše prošnje k Bogu, naj odpusti grehe naše ljubljene Kitajske in naj nam da resničnega miru.

Veliki papež, tu imate še vedno skupino svojih sinov, slabih in neizkušenih, ki se hočejo žrtvovati za Cerkev. Vsak trenutek smo pripravljeni iti v ječo in preliti kri v pričevanje resnice, ki jo je oznanjal naš Gospod Jezus Kristus. Prosimo Vašo Svetost, da blagoslovi naše sklepe in za nas prosí, za slobotne in majhne sinove Vaše Svetosti.“

SPREOBURNJENJE

V kapeli zavoda sv. Petra v Rimu je bil krščen prof. dr. Franc Nogami, profesor za jezike na cesarski univerzi v Kyoto (Japonska). Biva že nekaj mesecev v Italiji, kjer študira italijansko literaturo pred Dantejem. Krstil ga je japonski duhovnik iz Tokija, p. Komatsu.

VZHODNA AFRIKA

V letu 1951 se je število katoličanov pomnožilo za 150.000. Danes štejemo v teh krajih 2.937.781 vernikov. Največ v Ugandi, (1.104.909), nato Tanganika (800.920), Kenia (365.021), Niassa (293.903), Severna Rodezija (281.421) in Sudan (91.597).

„SEM ŽE NAVAJEN.“

Nek osiveli misijonski škof je potoval skozi Pariz. Neka bogata družina ga je povabila na večerjo. Sprejelo ga je mnogo gostov. Dame so povečini nosile obleko, zgoraj in spodaj prekratko. Gostiteljci je bilo nerodno in se je opravičevala:

„Monsignor, zelo mi je žal, da so te gospe prišle k sprejemu na ta način oblečene!“

„Gospo,“ je odgovoril škof, „nič ne dé, saj se navajen. Trideset let sem živel „Gospa,“ je odgovoril škof, „nič ne dé, saj sem navajen. Trideset let sem živel med — divjaki.“

KATOLIŠKO ŠOLSTVO NA JAPONSKEM

Na Japonskem je po zadnjih podatkih 106 kat. šol s 45.145 gojenci. Med temi je 5 univerz z 2.268 akademiki, 6 pripravljalnih šol za univerze s 638 dijaki in 59 srednjih šol z 32.871 učenci. Osnovnih šol je 25 (6.621 otrok in strokovnih 11 (1.147 dijakov). Profesorjev je: 203 duhovniki in bratje, 486 redovnic in 2.092 laikov, od teh zadnjih je 730 katoličanov (63 konvertitov). Od vsega dijaštva je le 5.305 katoličanov, od teh 1.035 spreobrnjenec.

ROMANJE

150 slušateljev tokijskih univerz je poromalo v svetišče, ki se nahaja na kraju, kjer je umrlo leta 1623 mučeniške smrti 31 japonskih kristjanov in dva misijonarja.

HUDA KAZEN

Misijonska sestra stopi nenadoma v jedilno shrambo bolnišnice in najde v njej malega črnega pomočnika z imenom Bobó.

„Si ti spil vino iz tega kozarca?“

„Ne, sestra, nisem bil jaz!“

„Kdo pa je potem bil?“

„Nekaj piškotov, ki so bili poleg, je zlezlo v čašo in popilo vse vino!“

„In kje so zdaj napojeni piškoti?“

„Piškoti? Te sem pa snedel, da bi jih kaznoval!“

PREKLIC P. HO

P. Ho, generalni vikar v Kaifengu (Kitajska) je novembra 1951 podpisal izjavo za „reformirano Cerkev“. Listi so obširno in povsod pisali o tej izjavi. Kmalu potem pa je p. Ho, v stolnici, v pričo številnih kristjanov in nekaterih odpadnikov, podal naslednjo izjavo:

„Kakor je Janez Krstnik pripravljal pot Mesiju, tako se moramo mi, dandanes, vprašati, ali je pot, ki po njej hodimo, pot k Bogu ali ne. Ze nekaj časa sem, moja vest ni mirna. Če se hočemo dobro pripraviti na božič, moramo popraviti krivdo in obuditi kesanje. Vsi, ki smo podpisali ono izjavo, smo storili veliko pomoto in smo krivi. S to izjavo, ki jo je tisk razširil, smo postali razkolniki. Gospod, prosimo Te, odpusti vsem nam, ki smo jo podpisali. Opozarjam vas, da vsak, ki hoče slediti poti te „reforme“, gre po poti, ki vodi v pekel! Vi vsi ste svobodni, kdor hoče še naprej ostati član „reforme“, more ostati, a naj ve, da se po tej poti ne more zveličati. Jaz, o. Ho, vas nočem voditi v pogubo, marveč k Bogu. Moramo biti pripravljene, da nam odrežejo glavo, a nikoli ne smemo izdati svoje vere. Govoril sem vam kot človek tega sveta, ko sem vam dejal, da morete podpisati izjavo razkolništva; danes pa vam govorim kot duhovnik božji. Vem, moje besede bodo imele posledice, šli bomo v ječo. Bogu hvala.“

IZVIRNA MISEL

Na Kitajskem imajo veliko število oslov, ki s svojim presunljivim riganjem in zdi-hovanjem nadlegujejo živce.

Popotniki pripovedujejo, da zadostuje samo omeniti služabniku, naj vendar zamašijo usta nevšečnim štirinožcem, ker da je nevdržno poslušati te vrste glazbo. Takoj te osvode te nadležnosti.

Kako?

Baje osel, kadar zariga, mora vedno dvigniti rep. Da ga pripravijo k molku, mu na rep navežejo debel kamen, da ne more dvigniti repa, in ponižno molči. Takoj pa, ko mu odvežeš kamen, se z vso silo posveti svojemu muzikaličnemu nagonu.

DESET ZAPOVEDI KITAJSKJE HIGIJENE

Stara kitajska modrost si je zamislila naslednja navodila, po katerih se ravna, če hoče živeti 100 let:

1. Če si lačen, jej!
 2. Ne jej preveč, kadar ti jed prija.
 3. Zima je najdragocenejši in najvažnejši letni čas za zdravje starega ali slabega človeka.
 4. Kopeli morejo škodovati telesni moči; zato naj se jih izogiblje človek po boleznih, ali kadar je slab ali star.
 5. Tla v sobi naj ne bodo preveč topla! Toplota potegne vse sokove telesa v noge in hitro jih boš čutil.
 6. Jeza je škodljiva. Močnemu jemlje sapo, srednje zdrav pluje kri, slabotnega začne boleti želodec, star in bolan pa more nenadno umreti.
 7. Ne utrujaj svoje pameti z dolgim in globokim razpravljanjem.
 8. Pomladi varuj svojo dušo v počitku v ne premrzli hiši!
 9. Poleti telovadi malo. Živi mirno na zraku!
 10. Jeseni jej hrano, ki vsebuje olje, ali tekoče in vodene stvari. Tedaj je namreč pri naš ozračje suho in potrebujemo hrane, ki ima dosti tekočin!
- Pravijo, da je „modrec“, ki je dal ta navodila, umrl kot — nedorasel otrok.

GUINEA

Otročki so tam črni. Bog ni bel in ni črn; Bog nima barve. Bog je tudi Bog črnih otrok na Guineji.

Mlada dekleta iz Evrope, ki bi mogla doma doseči velike uspehe, napredovati v službi, imeti svoj prijeten dom in svoje otroke, pustijo vse in gredo k črni mladeži, da jih nauče moliti k dobremu Bogu. Ene kot redovnice, druge kot učiteljice brez redovne obleke, oboje pa polne idealizma, požrtvovalnosti, ljubezni. V pragozdu, brez udobja, v blatu, sredi vednih nevarnosti, ljubijo te črne stvarce božje.

Iz Rima je prišel papežev blagoslov, s sliko in podpisom, za črne malčke na otoku Fernando Póo, v Guineji.

„Gospa, imeti gospod papež veliko gumbov na obleki? Biti zdrav?“

„Gospa, jaz misliti, da papež nositi vedno visoko šilasto kapo.“ Misli tiaro.

„Gospod papež sam s svojo roko napisati to pismo črnim na Fernando Póo?“

„Da, dečko! Papež je oče vseh in želi, da bi bili vsi krščeni in da bi vsi prišli v nebesa.“

„Da, gospa. Tako je zelo dobro. Papež gledati tudi na črne ne Fernando Póo.“

„Ti, ali veš, kdo je papež?“

„Je isto, kakor če bi Jezus Kristus sedel tam, kjer sedeti gospod papež.“

„Kako je ime papežu?“

„Pij XII.“

„Povej mi, zakaj se tako imenuje!“

„Gospa, jaz vedeti, da biti prej en Pij, en Pij, en Pij in priti do dvanajst.“

„Ti, reci, ali se papež moti?“

„Nič se ne zmoti v božjih rečeh, ker mu Sveti Duh položiti v srce, kar reči.“

„In v rečeh, ki niso božje?“

„Gospoda papeža vprašati: ‘Gospod papež, ali vi vedeti, če padati dež.’ Papež reči: ‘Morda deževati, morda ne! Tudi se more zmotiti, a o Bogu se ne motiti.’“

Mali so zadovoljni. Gospod papež jim je pisal. In gospa učiteljica, ki je prišla iz Evrope, je prinesla vsakemu po eno kravato.

MUSLIMANI

Dandanes živi na svetu 274 milijonov muslimanov. Kje povsod so?

1. Bližnji Orijent in Balkan: 70 milijonov: Arabija 4 milijone, Sirija 2,800.000, Irak 2,500.000, Turčija 15,200.000, Iran 14 milijonov, Afganistan 4,600.000, Bolgarija 800.000, Romunija 260.000, Grčija 160.000, Jugoslavija 1,400.000, Albanija 700.000, Rusija 20 milijonov.

2. Srednji Orijent: 134 milijonov: Indija 78 milijonov, Indonezija 30 milijonov.

3. Daljni Orijent: Kitajska 9 milj.

4. Severna Afrika. 28,500.000: Egipt 16 milijonov, Libija 670.000, Tuniz 2 milijona 300.000, Alžir 6,600.000 Maroko 6 milijonov.

5. Črna Afrika: 27 milijonov, povsod razpršeni.

Žetev je velika...

PREVELIKA ZAUPLJIVOST

Ko je mons. Costamagna prvič prišel v svoj misijon v Ecuadorju, je obiskoval pogane v škofovskih oblečilih. Približala se mu je skupina Indijancev, ki so ga natančno ogledovali od vseh strani.

„Veliki oče, mi daš svoj rdeči plašč?“

„In za mojo ženo mi daš prstan?“

„Veliki oče, daj mi svojo verižico!“

„Meni pa daj rdečo obleko!“ (Talar)

„No, dobro, ker Ti ne ostane drugo, pa daj meni hlače!“

Misijonar si je mislil: Že ob prvem obisku, pa že taka zaupljivost! Kaj šele pride!

ZADNJE STATISTIKE

V letu 1951 je moralo zapustiti Kitajsko 1.374 misijonarjev: 583 duhovnikov, 60 bratov in 731 redovnic.

V začetku leta 1952 je bilo na Kitajskem še 1764 misijonarjev: 1175 duhovnikov, 115 bratov in 474 redovnic.

Od teh so redki, ki morejo še vršiti svoje delo. Nekaj jih je v ječah, drugi so zaprti v svojih domovih. Redovnice morejo še delati v bolnišnicah in zavodih za gobavce, kjer še ni nadomestnega personala.

Tudi za te je izgon le vprašanje časa.

V ječah je trenutno 148 tujih misijonarjev: 21 škofov, 103 duhovniki, 3 bratje in 21 redovnic. Če prištejemo še kitajske misijonarje, je zaprtih 329. To so le podatki, za katere vemo z vso gotovostjo.

PRIZNANJE MISIJONARJEM

Novi predsednik črne republike Liberije, ki so jo leta 1822 ustanovili v Afriki osvobojeni sužnji iz Amerike, je v svojem nastopnem govoru javno priznal delo misijonarjev: „Njihovo delo v misijonih, šolah in klinikah pomeni veliko pridobitev za napredek ljudstva.“

LEP USPEH

Veliki bonec v Tvungphuongu, važnem kraju severnega Vietnama, se je tri dni pred svojo smrtjo dal krstiti. V tej pokrajini se je lani spreobrnilo nad 10 tisoč budistov.

Prvič se je zgodilo, da je v Urundi, pokrajini vzhodno od Konga, v Afriki, število katoličanov večje kot nekatoličanov. Vernikov je 914.000, proti 800.000 poganov, 39.000 protestantov in 11.000 mušlimanov. Upati je, da bo dežela kmalu dejansko katoliška.

Zanimiva je zgodovina katoliškega gibanja tamkaj. Je edinstveni primer uspešnega in hitrega razvoja.

Prva misijonska postaja je bila ustanovljena leta 1898. Leta 1900 je bilo 34 krščenih. 1925 že 15.000. Tedaj pa se je pričelo široko gibanje med prebivalci, ki so v stotinah in tisočih prihajali, da bi prejeli pouk za krst. Misijonarji so to gibanje imenovali: „vihar Svetega Duha“. Leta 1933 jih je bilo že 107.000. Leta 1936 že 200.000. 10 let pozneje se je število podvojilo: 400.000. Leta 1951 so dosegli številko 700.000 krščenih in 220.000 katehumenov. Od 30. junija 1950 do istega dne 1951 so krstili nad 30.000 ljudi, torej malo manj kot 3.000 na mesec, ali 100 na dan.

Krščenci jemljejo svojo vero zelo resno. Samo 3 % zakonov je, ki niso urejeni. Povprečno pridejo, vkljub pomanjkanju duhovnikov, 3 spovedi na leto in 12 sv. obhajil na enega črnega vernika. Dejansko še več, ker niso odšteti otroci pod 7 letom. Naravnost vzorno in skoro brez izjeme pa posvečujejo nedeljo. Kjer ni cerkve ali duhovnika, se zberejo na določenem kraju in imajo posebno pobožnost namesto sv. maše, ki jo vodi krajevni katehist.

„Nekulturni“ črnci nam dajejo lep vzgled!

14. novembra 1951 je pisal prvo pismo, zanimivo in polno nadnaravnega duha, misijonske vneme in ljubezni do divjih aguarcenov, iz misijonov v pragozdovih ob reki Amazoni (Perú).

Ni dolgo tega, kar je odšel dr. del Rio Garcia v misijone. Bil je znan in odličen zdravnik v Villareal de Alicante (Španija). Ordinacija vedno polna. Bolniki so ga radi in z zaupanjem klicali. Dohodki obilni. Zato ekonomsko v udomnem in socialno zavidljivem položaju. Ima dobro ženo in tri otroke. Njegova soproga je diplomirana bolničarka in mu pomaga pri zdravniških poslih. Nekega dne pade v njegov dom iskra misijonskega navdušenja. Razgori se in vnema, greje: misijoni potrebujejo zdravnikov. Zdravniki-laiki morajo biti, skupaj z učitelji, zelo uspešni sodelavci misijonarjev. Morejo biti misijonarji v pravem pomenu besede. „Ali ne bi odšel v misijone? Toda, moja žena, moji otroci?“ Misel ne popusti. Čez nekaj časa jo izda svojji ženi. „Nič ne skrbi, ker bomo šli s teboj. Saj manjka tudi bolničark.“ Sklep je storjen: vsi pojdejo. Začudenje povsod. „Previdni“ katoličani, nekateri, ga imajo za norega. Zapre ordinacijo, se poslovi od prijateljev, in odide v apostolsko prefekturo Sv. Frančiška Ksaverija v Maraňa, ki je resnično mis. polje.

Prvo pismo poroča o obilnem delu, o sreči sredi uboštva v pragozdu, o boleznih zdravstveno povsem zapuščenih aguarcenov. V močvirjih in ogromnih daljavah delujeta oba in delita božje dobrote telesnega in dušnega zdravja.

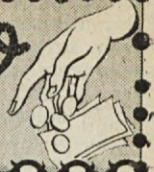
Zares, so še na svetu veliki ljudje. Pa čeprav v samotnih pragozdovih. In pred vsem tam. Med zaostalimi Indijanci Aguarcenas.

MISIJSKA MAŠNA DRUŽBA

je po svojem namenu ne le v duhovno pomoč svojim udom, ampak naj bi predstavljal tudi trajno gmočno oporo misijonskim akcijam slovenskih lazaristov, ki skrbe, da se svete maše za ude MMD zvesto dan za dnevom darujejo že skozi 35 let, sedaj na skrajnem koncu Južne Amerike v Punta Arenas na Ognjeni zemlji, kjer delujejo trije slovenski lazaristi. — Udnina se plača enkrat za vselej: v Argentini 5 pesov, v Chileju 100 pesov, v USA in Kanadi 1 dolar, v Italiji 300 lir. — Imena novih udov z udnino blagovolite poslati na naslov: Misijonska mašna družba, Calle Cochabamba 1467. Buenos Aires, Argentina. Denarna nakazila na ime Ladislav Lenček. — Misijonska mašna družba bo poslana imena takoj po prejemu vpisala med svoje ude, ki postanejo s tem deležni darov vsakdanjih svetih maš, Vam pa bo za vsakega vpisanega uda posebej poslala sprejemnico.

Misijonsko zaledje

PROSLAVE 130 LETNICE DŠV V BUENOS AIRESU

Novoustanovljeni slovenski misijonski odseki v Velikem Buenos Airesu so s svojimi prvimi prireditvami v proslavo 130-letnice ustanovitve Družbe za širjenje vere pokazali upravičenost in možnost svojega obstoja.

Izbrali so za to edino kolikor toliko prosto nedeljo v mesecu maju; tretjo. Pa kljub temu, da so bile verske prireditve isto popoldne tudi drugod, in kljub slabemu, deževnemu vremenu, se je zbralo k posameznim proslavam zelo zadovoljivo število naših rojakov, ki so pa bili od svoje strani tudi kar zadovoljni, da so se proslav udeležili.

Odseka Ramos Mejía in San Justo sta imela skupno prireditve v Ramos Mejía ob 16 popoldne. V cerkvi je imel misijonsko pridigo in litanije univ. prof. dr. Ignacij Lenček. V dvorani pa je sestanek začel predsednik odseka v Ramosu, g. Tine Malavašič, nadaljeval z govorom o DŠV in ostalih možnostih misijonskega sodelovanja predsednik odseka v San Justo g. Maks Osojnik, glavno predavanje pa je imel podvezni predsednik g. Marjan Loboda, ki je govoril s pomočjo skioptičnih slik o Kitajski.

Odseka San Martin in Florida sta imela tudi skupno proslavo, in sicer po gostoljubni uslužnosti tamkajšnjega župnika in misijonskem razumevanju sloveskega kaplana g. Avguščina Albina v Floridi, kjer je imel v cerkvi ob 16 semeniški spiritual dr. Filip Žakelj najprej krasen verski misijonski govor in nato pete litanije, nakar se je v dvorani začel sestanek, ki ga je vodil predsednik odseka v Floridi g. ravnatelj Prijatelj, dočim je imel glavno predavanje o kitajski domači umetnosti (s skioptičnimi slikami) umetnostni zgodovinar g. Marjan Marolt, zaključil pa je z dragocenimi mislimi o DŠV in o našem sodelovanju predsednik odseka v San Martinu g. Rudolf Smersu.

V Lanusu je bila udeležba najbolj dvomljiva, ker tamkaj je v dežju res velika žrtev priti do cerkve in na sestanek. Pa ni bila nič manjša kot drugod in je zato treba vrle Lanuščane še posebej pohvaliti. Gospod Hladnik je rad dal na razpolago svojo cerkvico, kjer je bila najprej misijonska pobožnost, ki jo je vodil č. g. Ladislav Lenček CM. Najprej so zmolili rožni venec za slovenske misijonarje, in pred vsako desetko posebej v spomin poklicali eno ali drugo njih skupino; nato je bil misijonski govor ter pete litanije z molitvami za misijone. V dvorani je sestanek začel predsednik tamkajšnjega odseka g. Jože Mehle, nakar je č. g. Lenček predaval o misijonskem poklicu in življenju misijonarja v raznih deželah, tudi s skioptičnimi slikami, končno pa je tajnik tamkajšnjega odseka g. Stane Snoj imel daljše razmotrivanje, kaj bi tudi slovenski Lanus mogel storiti za misijone. Njegovo predavanje objavljamo spodaj.

NA SESTANKU

Kot vzorec, kako se kratko in jedrnat obravnava na misijonskih sestankih naših odsekov tvarina misijonskih akcij, objavljamo tozadevni referat, ki ga je imel tajnik Slovenskega misijonskega odseka v Lanusu pri Buenos Airesu, Stane Snoj, dne 18. V. 1952.

Misijonarji v misijonih so misijonska fronta, mi katoličani v takozvanih krščanskih deželah, ki jim pomagamo, pa misijonsko zaledje.

Zdajle nas zanima, v koliko smo misijonsko zaledje mi, kar nas je v Lanusu in tej okolici.

I. DRUŽBA ZA ŠIRJENJE VERE

Najmanj, s čimer naj bi vsak katoličan na svetu sodeloval pri misijon-

skem delu, je to, da postane član DŠV. Želja vélikega papeža Pija XI., ki ga ravno zaradi njegove izredne misijonske vneme imenujemo misijonskega papeža, je bila, kot je sam zapisal: „Nič ni bolj želeti, kot to, da postanejo vsi katoličani člani DŠV.“

Član te družbe ima tako majhne obveznosti, da se zaradi teh nihče ne more izgovarjati: ne morem, si ne upam, ali kaj podobnega.

En sam očenaš, zdravamarijo, častbodi in vzdihljaj: Sv. Frančišek Ksaverij, prosí za nas! na dan in samo 50 centavov članarine na mesec! Presneto majhen davek je to, pa tolikega pomena za Cerkev!

Poglejmo!

Če bi bili vsi katoličani člani DŠV, bi se zmolilo vsak dan 400 milijonov očenašev za misijone. Poleg tega bi pa nabrali vsak mesec 200 milijonov pesov. Ali ne bi bila to krasna pomoč Cerkvi? Samo ta denar, koliko dobrega bi lahko storil, kaj šele ta masa očenašev! Kako bi prodirala oblake in prosila blagoslova iz nebes!

Ali želimo Cerkvi uspehov v misijonih, ali želimo, da bi našo katoliško vero, ki edina more voditi in pripeljati slehernega človeka v nebesa, za katera smo vsi ljudje brez izjeme ustvarjeni, spoznali in po njej živeli tudi pogani in vsi ljudje na svetu, ki jim je še neznan? Če to želimo, potem postanimo vsaj dobri člani DŠV. Pustimo vse pomisleke! Priznajmo si: Zaradi 50 centavov, ki jih bom dal na mesec za DŠV, ne bom lačen, in v 24 urah tudi lahko najdem eno minuto časa za očenaš, ki ga bom zmolil za misijone. Za to pa mi je treba samo majceno dobre volje.

Čilj Lanuškega Misijonskega odseka je: Kolikor vernih Slovencev v Lanusu, toliko dobrih članov DŠV!

Vsi pa, ki smo že člani, danes ob 130 letnici ustanovitve naše družbe naredimo sklep, da bomo stalno in z veseljem izpolnjevali člansko dolžnost.

II. SLOVENSKI MISIJSKI MESEČNIK „KATOLIŠKI MISIJONI“

Vsi ga poznamo. Večina že od doma, saj je bil zelo razširjen in vedno priljubljeno branje v vsaki slovenski hiši.

„Katoliški misijoni“ so že torej tradicionalen slovenski verski list, kot je bilo doma cela vrsta drugih. Zanimivo je to,

da so šli samo KM z nami po svetu, kot bi nas Bog hotel opozoriti, da na vero, ki smo jo doma prejeli, ne smemo pozabiti, marveč naj jo širimo in oznanjamo tam, kjer smo, in pa da pomagajmo njenim oznanjevalcem v misijonih; da se tako vera krepi in razširja vsaj v svobodnih deželah, ko je že zatirana in preganjana pri nas doma in po vseh državah pod komunizmom.

„Katoliški misijoni“ so naš slovenski misijonski informativni, izobraževalni in propagandni list.

Če te zanima (kot pač vsakega katoličana mora zanimati), kako napreduje Cerkev v Afriki, kako v Indiji in na Japonskem — beri „Katoliške misijone“.

Če si radoveden, kako je preganjana vera na Kitajskem, v „Katoliških misijonih“ je dosti slikovito vse to popisano!

Kot zaveden Slovenec bi rad vedel, kje in kaj delajo slovenski misijonarji, kakšne uspehe žanjejo v Gospodovem vinogradu — naroči in beri „Katoliške misijone“!

Ker gredo „Katoliški misijoni“ po vsem svetu — tudi v misijone, da jih berejo misijonarji, so „Katoliški misijoni“ informativni tudi zanje, ker so vez med njimi samimi in jim poročajo o našem delu v zaledju. In ko misijonarji vidijo, da ne spimo, gredo še bolj opogumljeni v boj proti temi poganstva in praznoverij. Za slovenske misijonarje so „Katoliški misijoni“ velikanska opora!

„Katoliški misijoni“ nas izobrazujejo, da sodobno gledamo na misijonski svet, z živimi in resničnimi popisi njegovih razmer in dogodkov, ki jih pišejo očividci — naši misijonarji.

In končno, če je naše misijonsko navdušenje mlačno — ali če ga sploh nimamo — vžgimo ga ob „Katoliških misijonih“!

Da, berimo „Katoliške misijone“! tudi na vlaku jih lahko beremo, če nimamo dosti časa doma. Saj so kot nalašč tako priročne oblike, da jih zlahka stisneš v žep.

Poleg vsega tega, kar sem o „Katoliških misijonih“ povedal, je važno tudi to, da so izredno poceni. Samo 20 pesov ali 2 dolarja cel letnik!

Če bi bili čisto brez vsake slike, bi bili poceni, kaj šele s tolikimi slikami, ki jih prinašajo. In moramo upoštevati, da tisk v našem jeziku in v naših okoliščinah pride nam mnogo dražji kot pa

drugim mnogo večjim narodom, ki s tiškom lahko delajo dobiček.

„Katoliški misijoni“ so tako poceni, da imajo izdajatelji finančno izgubo z njimi. Izhajajo pa vseeno, ker se izdajatelji zavedajo važnosti, ki jo imajo „Katoliški misijoni“ za misijonsko misel med Slovenci.

Razumimo njih idealizem in jim pokazimo svojo dobro voljo s tem, da postanemo naročniki „Katoliških misijonov“!

V Lanusu je dozdej 19 družin naročenih na „Katoliške misijone“. Devetnajstim hišicam prinašajo vsak mesec misijonski pozdrav, prošnje in zahvale. Bog ve, ali bi se jim še katera vrata odprla, če bi potrkali nanje?

Ne vem, kako se kaj sliši geslo: v vsako slovensko hišo „Katoliške misijone“!?

III. BINKOŠTI — MISIJONSKI DAN BOLNIKOV

Po volji Cerkev je binkoštni praznik, ko se spominjamo prvega nastopa Cerkve v svetu, dan, ko naj bolniki darujejo svoje trpljenje za misijone.

Zadnja leta v Ljubljani so misijonski krožkarji na ta praznik obiskovali ljubljanske bolnišnice in prosili bolnike, da so darovali trpljenje celega dne za misijone. Vsakemu bolniku so dali nekaj misijonskega branja in pa šopek rož.

Tudi v begunstvu po nekaterih taboriščih so misijonski krožkarji obiskovali bolnike ta dan. In letos hočemo obnoviti to plemenito akcijo tudi tukaj.

Zato vse, ki veste za kakšnega bolnega rojaka, lepo prosimo, da nam po sestanku sporočite njegovo ime in naslov.

Cerkev se zaveda, da je razširjanje evanželija med narode delo božje in delo vernikov. Verniki se trudimo, sejemo in zalivamo, Bog pa vsemu temu daje rast in uspeh, ki se izprosi samo s ponižno molitvijo, z žrtvami in trpljenjem. Bolniki, zlasti nekateri, so krepko obloženi s križi in nad vse veliko koristijo Cerkvi, če prenašajo vse vdano, darujoč za služenje napredku misijonov.

Pa tudi — kakšna tolažba za naše bolnike!

Telesno in duševno morda čisto izčrpani, pa so pred Bogom tako mogočni, da jih sama Cerkev prosi, naj se ji pridružijo v njenih naporih za osvojitve sveta.

Bolniki so najbolj podobni Kristusu na križu, zato imajo takšno veljavo pred Bogom.

Ta dan naj torej oni pomagajo misijonom!

Pa ne samo ta dan, ampak tudi sicer...

IV. ZNAMKE

Majhna in skoraj nič vredna stvar so rabljene znamke na prvi pogled. Za misijone pa ne izgleda tako majhna, da bi jo misijonski delavec kar v nemar pustili.

Kadar se kaka stvar v velikem številu zbira, kljub temu da je malo vredna, donša precej. To potrjuje naša znamkarska akcija v tem kratkem času, ki obstoja med nami. Dosedaj se je izkupilo okrog 1000 pesov, kljub temu, da je ta akcija zajela šele prav malo rojakov. Če bi zbirali znamke vsi, dobimo v tem času desetkrat toliko in še več!

Naj spomnim tiste, ki imate zvezo s kakšno pisarno, bodisi v tovarni, kjer delate, bodisi drugod: Pisarne imajo silno veliko poštnega prometa! Naj vam odstopijo rabljene znamke, vi pa našemu odseku.

Toda znamkarska akcija nima samo te dobre strani, da rodi za misijone denar, ampak še drugo, več vredno:

Vsak namreč, ki znamko odtrga in jo shrani za misijone, se nanje spomni in zanje tisti trenutek žrtvuje. To pa rodi tudi misijonske milosti!

Zato pa: zbirajmo znamke za misijone!

V. MISIJONSKA IGRA

Nazadnje naj Vas povabim, da se udeležite, če Vam je le mogoče in če se ne niste udeležili, ponovitve igre, misijonske drame „Tri modrosti starega Wanga“, ki bo 22. junija v dvorani na Belgrano.

Vsi, ki so to igro videli, so odhajali iz dvorane res zadovoljni in globoko gajnjeni nad tako krasno vsebino.

Velika duhovna škoda za vsakega, ki bi igre ne videl!

VI. ZAKLJUČEK

Proti koncu gre naš prvi misijonski sestanek v Lanusu. V načrtu je, da bi imeli vsaka dva meseca molitveno uro in sestanek — kot danes. Če kdaj ne bi mogli dobiti dvorane, se bomo pa zbrali v cerkvi, da bomo vsaj malo pomolili za misijone.

Prihodnje sestanke bomo skušali narediti zmeraj bolj živahne in zanimive. Včasih bo kakšna misijonska igrca, kak film, skioptično predavanje in podobno, da bodo sporedi pestri, obenem pa misijonsko poučni in navduševalni. Vabimo vas, da se udeležite teh misijonskih prireditvev. Na njih se bomo ogrevali za misijonski cilj Cerkve, ki je njeno razširjenje med vse narode zemlje. Navduševali se bomo za misijonsko delo, da bomo vsak po svojih močeh pomagali Cerkvi v njenih naporih, da čim prej do-

seže ta misijonski cilj, da enkrat za vselej zaključijo misijoni, saj bo šele potem zakoreninjena med narodi in bo mogla šele potem v polni meri vršiti svoje poslanstvo na svetu:

Učiti, voditi in pripeljati vse rodove k edino pravemu Bogu.

Veliki misijonarji: sv. Pavel, sv. Frančišek Ksaverij, Terezija D. J., naš Baraga in Knoberhar pa naj prosijo blagoslova našim sestankom, da bodo rodilo obilo misijonskih sadov za nas in za misijone!

STARI WANG IN NJEGOVA MODROST

(Ob vprizoritvi Henri Ghéonovih „Treh modrosti starega Wanga“, v Buenos Airesu 27. aprila 1952)

Slovenska misijonska zveza je naprosila odlične igralce, da so igrali to zahtevno, globoko in težko delo kat. francoske dramatike. In takoj v začetku bodi rečeno, da je vprizoritev odlično uspela.

O igri sami, njeni vsebini in osrednji misli, smo mogli že pred igro v posebej izdanem „Gledališkem listu“ glavno zvedeti. Pred predstavo samo je prof. Al. Gerzinjč, kakor le on zna, poudaril, kar je za razumevanju igre potrebno, obenem pa pokazal, kako je posebno za nas sodobna. Problem resničnega odpuščanja, ki je mučil starega Wanga, muči tudi nas; tudi pri mnogih med nami je mnogo krvi po sredi. Potoki krvi so med nami in med onimi tamkaj. Tudi nam se zdi, kakor Wangu v zaetku: „Oče, ne morem, ne morem...!“ A nevidni igralec Sveti Duh je Wanga privedel do odpuščanja, še več: da tolike ljubezni do morilca, da že spada k heroični stopnji kreposti. Korak za korakom mu je po o. misijonarju podiral razloge sovraštva in z njimi sovraštvo samo. Kdor je zares živel z igro, se je tudi v njem marsikaj podrlo, kar je še morda živelo od stare nepopustljivosti in neodpustljivosti. Videl je podobo resnične ljubezni do sovražnikov, ki se mu je morala vtisniti v srce. Poleg umetniškega užitka, ki nam ga je igra nudila, je mogel odnesti s seboj večji smisel za to težko, tako potrebno in bistveno krščansko dobrino, kot je ljubezen.

Igra je bila izredno skrbno pripravljena, tako v režiji, kakor v igranju. Morda še nismo videli na naših odrih tako popolno podane igre. Vsi igralci za-

služijo naše največje priznanje. Vsi smo čutili, koliko igralske sposobnosti in truda so položili vanjo. Igra je težka, ima malo dejanja (zunanjega), a nas je vendar prikovala in držala v napeti pazljivosti. Tudi dolgi dialogi niso bili dolgi. Najtežja notranja dogajanja so podali naravno, brez pretiravanja. Zato je igra živo in življensko vplivala. Težo dneva je nosil stari Wang in odnesel prvenstvo med že tako dobrimi igralci. Izredno lepo je izražal, kar se je v njegovi duši zgodilo. Boj med zlim duhom in med delovanjem sv. Duha v njem je prikazal svojemu temperamentu in starosti primerno. V svoje kretnje, v svojo vedno jasno in razločno izgovorjavo, v svoje oči je položil svojo dušo. A na zunaj je vkljub vsemu ostal pravilno umerjen. V tej lepi igri so mu sekundirali tudi drugi igralci.

Igra je imela tudi svoj misijonski pomen. Kajti otipljivo je pokazala, kako more morda najhujšo strast: sovraštvo premagati tudi v misijonskih deželah samo vera ljubezni, krščanstvo, ki ga prinašajo vanje misijonarji. Dr. I. L.

TRI MISLI K „TREM MODROSTIM STAREGA WANGA“

Prireditelj je poskrbel za prijeten, izčrpen gledališki list. Želzel pa je še nekaj besed pred dogodki na odru. Za prvo smo mu hvaležni, za drugo ne. Sicer pa je oboje le priprava na Gheonovo igro; zanjo pa smo Slovenski misijonski zvezi hvaležni brez pridrička.

Vsebina igre je ODPUŠČANJE. Odpuščenje je lahka beseda, obenem pa

stvar, ki presega človeške moči — hudič v igri bo to zelo povedal: „Odpušcanje pa je stvar, med besedo in stvarjo... pa vidim pet visokih gora, ki jih človeško srce ne more prekoračiti.“ To bi morala drama priznati, če bi glavna oseba bil pogan (pravi ali krščeni). Starega Wanga postavi duhovnik pred izbiro: „Ti si kristjan, ti odpuščaš — ali pa nisi kristjan.“ Ves 4. prizor 2. dejanja so krščanski razlogi za odpušcanje. Posebno zanimiv je tisti, ki je nekdanji Hamletu narekoval — ne opustitev maščevanja, temveč njega preložitve. Izven krščanstva tega razloga ni. Duhovnik ga prikaže takole: „Če bi stari Wang ubil moralca svojih otrok, ali Wang ve, da bi uničil dušo, da bi pogнал v dno pekla zločinca, ki bi se še mogel zveličati?“ Ta razlog je ne več normalnemu Hamletu dal možnost, da stopnjuje maščevanje do peklenške zlobnosti, Wangu pa je z drugimi vred pripravil dušo na sprejem milosti in na pokorščino njenemu glasu. V igri nastopi oseba, ki ni navedena v seznamu, a je odločilna, tako kot je odločilna v duševni drami vsakega človeka in vsega človeštva: sveti Duh. „On je tisti, ki uravnava letni čas naših duš... Bogu se umakni, to je beseda modrosti.“ S to sestavino šele postane igra polna, živa; prevzame nas, ko posveti v globine človeškega bitja, tja, kamor pronicajo neskončne in večne skrivnosti. Naturalistične, razne „psihološke“ in hitro ostarele „moderne“ drame niso našle do teh najbolj važnih globin naše notranjosti, zato lažejo in dolgočasijo.

Ghéonova drama odpušcanja nudi ob bližnjih resnice priliko za pogled v nebo in v propade duše, hkrati pa tudi v obzorja sodobnega človeštva. Govorica — tkivo odrskih prikazov — je, spet v nasprotju z naturalističnimi igrami, tako pretehtana, da bi režiser pri najslabši volji težko kaj odrezal; vsak stavek je potreben in prav postavljen. Ni tedaj čudno, da se s problemom odpušcanja veže toliko drugih problemov, misli, namigov. Samo na nekatere utegnem opozoriti.

Vsa ljudstva morajo skozi skušnje, kot jih prvi pismouk navaja za Kitajsko: Krščanstvo se poganskemu očesu prikazuje na dva načina. Lahko je zapaziti človeški element, civilizacijsko navlako in osebno ter skupinsko sebičnost malo vrednih nosilcev krščanstva, ki na-

vadno prebite misijonarje in jih vedno prekašajo po številu. Toliko bolj počasi se prikaže potem modrost pravih božjih poslancev, modrost „brez barve in vseh barv, kakršna je resnica.“ Nasilje in zvijačnost krščanskih držav sta zlemu duhu vedno bila izgovor, da je sklicujoč se na v domačih šegah vtisnjene postavice ščeval poganse voditelje k odporu proti nauku resnice. V sprejetju tega nagiba vsaj je kitajski Čang Fu Tang podoben slovenskemu Črtomiru. Prav blizu pa mu je na koncu, ko pade zastopniku Cerkev k nogam in pravi: „Mislim, da mi je Bog odpustil, oče. Odvzel sem bil kitajski Cerkvi sto kristjanov, vračam vam jih dvesto.“

Cerkev sprejema prav z božjim veseljem nove sinove. Naj bo zemlja zavita še v tako temo — bojzani in obupu v kristjanih ni mesta. Kako veličastni pogledi se odpirajo, če gledamo z misijonarjevimi očmi: „Vi morda plačujete grehe belokožcev, a naj vam zato ne bo hudo. Ko bo krščanstvo zakraljevalo v vaši zemlji, ga boste morda vi morali spet oznanjati Evropi.“ Naš rod se vrtil med zobmi polomljenega, hreščečega stroja zapadne civilizacije. Kdo bi se jokal nad njo? Zakaj bi bilo nespametno predvidevati spet luč z vzhoda? Vzhodni človek, kot ga prikazuje tudi ta igra, je danes, še posebej zaradi čiščenja v trpljenju komunistične ječe, za božjo milost mnogo pripravnejši sprejemnik kot napihnjeni, v tehniko in denar zazrti zapadnjak. Kdo bi se ne veselil zaradi tega?

Sodobni svet je teman. A milost vžiga svetlobo v izbranih dušah zapada in vzhoda. „Nebo potrebuje kristjana, ki dopolni več evangelij.“ In glej, v današnjem ozračju sovraštva poseben preizkus: „Pa če bi bil en sam tak kristjan na svetu, hoče ga imeti, ki bo zares ljubil svojega sovražnika.“ „Stari Wang, ali boš ti tisti kristjan?“ vprašuje oče v igri. „Slovenec begunec, ali boš ti tisti kristjan?“ vprašuje Cerkev v življenju. Ne vem, ali smo že toliko dozoreli, da lahko odgovorimo: DA. Vem pa, da v tistem času, ko so pobijali prodane domobrance, še nismo bili, tudi še ne dolgo pozneje. In to kljub temu, da smo v teoriji dobro vedeli, kar uči misijonar: „Nihče nima pravice, zanemarjati zveličanja kake duše.“

PROF. LOJZE GERZINIČ

BARAGO NA OLTAR

BARAGA IN REDEMPTORISTI

Piše p. dr. Hugo Bren O. F. M.

Da je bil Baraga v tesni zvezi z misijonsko redovno družbo presv. Odršenika, ki se na kratko redemptoristi imenuje, je splošno znano. Zadnje čase je bilo ozadje te zveze še bolj objasnjeno po dveh med seboj neodvisnih člankih dr. Jakliča in mojem o odnosih sv. Klementa Hofbauerja in Barage. Nobenega dvoma ni namreč, da je bil posrednik te zveze Klement Hofbauer, dujaški apostol-redemptorist za časa Baragovega visokošolskega študija in njegov duhovni voditelj. Ne eden ne drugi imenovanih piscev pa ni mogel dokazati, da bi bil Baraga kdaj skušal stopiti še v ožjo zvezo z redemptoristi in postati član njihove redovne družbe. Dosedanja raziskavanja o tem so obstala bolj ali manj verjetne domneve. Ameriški inženir Mr. J. Gregorič, ki zdaj piše nov Baragov življenjepis v angleškem jeziku, s pomočjo ogromne snovi, ki jo je v ta namen zbral, bi rad tudi to dognal, preden bo svoje delo izdal. Pisal mi je, če bi mogel potom generalnega ali provincialnega arhiva te družbe v Rimu, oz. na Dunaju kaj ugotoviti.

Najprej sem se obrnil na rimskega večaka te družbe P. J. Loew-a, ki je član zgodovinskega odseka sv. obredne kongregacije, katere naloga je raziskavati življenje novih oltarskih kandidatov. Ta me je napolnil na svojega avstrijskega sobrata P. Edv. Hosp, zgodovinarja in arhivista avstrijske redemptoristovske provincije, ki ča ima vse tamkajšnje arhive v evidenci, ker pripravlja zgodovino iste provincije. Le ta mi je odgovoril, da uradni seznam kandidatov za njihovo kongregacijo Baragovega imena ne vsebuje in da tako daleč njegova zveza z redemptoristi ni dozorela. Vprašal sem še arhivarja rimske generalne kurije, če bi bil morda

naravnost tam potrkal. A tudi tam ni nikakega sledu o tem. Drugam bi se bilo itak zastoj obracati v tej zadevi. Zato mirno lahko trdim, kar sem vedno mislil, da dejansko njegov redovni poklic ni nikoli tako dozorel, da bi se bil uradno priglasił za vstop.

Po vsej verjetnosti pa bi bilo do tega prišlo, ko bi bil Klement Hofbauer še živel, ko se je Baraga končno veljavno odločil, da hoče postati duhovnik. Domnevam celo in menim, da ne brez podlage, da se je intimo o tem že razgovarjal s svojimi duhovnim voditeljem, vsaj kot o nekaki bodoči možnosti. Njegov duhovni voditelj je imel namreč posebni dar pridobivanja novih poklicev za svojo redovno družbo. Pri tem ni bil kak vsiljiv priganjač. Nasprotno, če se mu je kdo v svetem mladostnem navdušenju ponudil, da bi želel vstopiti še prej, preden je svoje študije dokončal, mu je dejal: Prijatelj, le počasi, dokler se ti poklic ne izkristalizira. Potem ga je pa tako vodil, da se mu je izkristaliziral in dozorel. Njegovi življenjepisci nam navajajo lepo vrsto takih dozorelih poklicev, ki jih je tiho brez vse zunanje agitacije vzgojil. Po vsej priliki bi bil med njimi tudi naš Baraga, da ni tega svojega duhovnega očeta prezgodaj izgubil.

A gorčično zrno redovnega poklica je že zasejal v njegovo srce, v kolikor je to človeško delo. Da je Barago vleklo v redovni stan, za to imamo gotove dokaze. Pred vsem njegovo lastno izjavo. Redovni stan je imel zanj zato posebno privlačno silo, ker obljuba pokorščine redovni osebi takorekoč markira, za-znamuje pravo pot do cilja in vsa njena dela s sigurnostjo do njega usmerja. To vzvišeno pojmovanje redovne pokorščine, ki mu je vedno budilo nekako domotožje po samostanskem življenju, je

lepo izrazil v nekem pismu svojemu novemu škofu msgr. P. P. Lefevre-ju, pisanim 28. junija 1842 iz Grand River-ja.

Tako-le piše: „Prisrčno želim, monsignor, Vas videti, a ne morem zapustiti svojega misijona, da bi se Vam prišel poklonit in prosit za Vaš višjepastirski blagoslov. Naj to storim v duhu, potom pričujočega pisma. Prosim, da mi tudi Vi v duhu podelite sv. blagoslov... Ob enem izjavljam, monsignor, pred Bogom, ki je edina priča mojih misli in čustev, da se glede naše svete službe popolnoma predajem Vašim rokam. Zapevajte mi, kar Vam bo Bog navdihnil, in izvršil bom s pomočjo svete božje milosti. Kajti božja previdnost Vas je postavila na mesto, ki ga točasno zavzimate. Njegova sveta volja je, da sem Vam pokoren kot njemu samemu. Globoko sem prepričan, da je pokorščina do višjih v vsem, kar ni proti božji postavi, duša duhovnega življenja. Od prvega početka svojega duhovnega življenja sem dnevno srčno želel stopiti v kak red. In to iz ljubezni do sv. pokorščine. Toda vedno sem bil zadržan to storiti. In moja vest me opravičuje. Da svoji želji vsaj nekoliko zadostim, Vas, monsignor, in duhovni oče v Kristusu Jezusu, prosim, da me sprejmete pod svojo pokorščino.“

Tudi to lahko mirno trdim, čeprav nimam kake njegove slične izjave, da ga je najbolj vleklo k redemptoristom, ki so mu po Klementu Hofbauerju z globljim duhovnim življenjem ukresali tudi prvo iskro redovnega poklica. Poleg tega mu je bila ta kongregacija radi svojega mladega, misijonskega značaja, zlasti mrke dni tudi v Avstriji tako potrebnega, posebno simpatična. Navdušene zanj je skozi celo življenje ohranil. Ko je pozneje iskal sodelavcev za svoj prostrani misijon, se je takoj obrnil nanje, da bi zastavili tudi na vnanjemisijonskem polju. Ni trkal zastonj. Njegovi nasledniki v Arbre Croche-ju so bili redemptoristi.

S svojega misijonskega pohoda na Bobrov otok piše 25. avgusta 1833 sestri Amaliji: „Potem sem se podvzval demov, ker sem slutil, da je med mojo odsotnostjo prispel moj naslednik v Arbre Croche. In slutnja me ni varala. Preč. g. Simon Saenderl, duhovnik Družbe božjega Odrašenika in predstojnik redemptoristov v Ameriki... je došel

tja. Z njim sta prišla dva brata iste družbe, tretji je pa že 10 mesecev tam. Kakor pravijo pride še več članov te častite in goreče družbe v Arbre Croche, ker nameravajo tu imeti središče svojega misijona. Zato bom lahko mirno in potolažen zapustil misijon v Arbre Croche, videč ga v rokah pobožnih in gorečih duhovnikov.“ Podobno se je še večkrat izrazil o družbi ali posameznih članih, ki so mu vneto pomagali reševati indijanske duše.

Menim tudi, in upam, da se ne motim, če pravim, da je Klement Hofbauer Barago za slučaj njegovega vstopa v kongregacijo namenil za slovansko misijonsko fronto, kot so njega samega. A po svoji lastni žalostni skušnji, ki jo je imel za seboj, ko so ga z vzhodne misijonske fronte pregnali, bi ga bil najprej poslal v Slovenijo, da tja presadi svojo kongregacijo, ki naj bi bila zibelka nadaljnjih sunkov proti vzhodu. V tem slučaju bi bil naš Baraga gotovo postal drugi Metod. Ne, po mojem to niso le prazne sanje, brez vsake podlage. Dognana pa je le, da je on želel postati redovnik, po vsej priliki redemptorist, a da se mu ta želja ni nikoli uresničila. Vse nadaljnje raziskavanje v tej smeri se meni zdi brezpredmetno.

* * *

Pisec gornjega članka dr. p. Hugo Bren O. F. M. je, lahko rečemo, prvi pionir dela za Baragovo beatifikacijo in raziskavanje njegovega življenja v zvezi z njo. Prvi ne morda časovno, a gotovo po delu, kajti že več desetletij se trudi neumorno za to veliko slovensko narodno in versko zadevo. Začel je v Sev. Ameriki, v deželi Baragovega delokroga, nadaljeval v domovini in nikdar nehal niti ne v Rimu, kamor je bil poklican na profesorsko stolico najvišjega frančiškanskega učnega zavoda „Antonianum“, katere teološko fakulteto je več let vodil kot dekan. V Rimu je bil celo predsednik Baragovega odbora, ki se je ustanovil za časa bivanja slovenskih protikomunističnih beguncev v Svetem mestu, in je njegova zasluga, da se je celotna slovenska begunska družina po vsem svetu priporočila Baragovi priprošnji v tako veliki zadevi izseljeniškega vprašanja ter bila tudi uslišana v nepričako-

vano odlični meri. Z veliko vneto sledi p. Hugo iz Svetega mesta vsakemu prizadevanju za Baragovo beatifikacijo, kjerkoli se pojavi. Tako je oskrbel ne le krepko moralno, ampak tudi denarno oporo izdanju novega Baragovega življenjepisa, ki ga je izdala Slovenska misijonska zveza v Buenos Airesu lansko leto. Velikodušno je tudi sprejel povabilo iste Zveze k sodelovanju v nje Baragovem krožku, ki naj med po svetu raztresenimi rojaki ohranja misel na Barago toplo, željo in molitev po njegovi beatifikaciji gorečo. Bralci „Katoliških misijonov“ najdejo v zadnjem času v skoro vsaki številki ta ali oni Hugonov prispevek o Baragi.

Pred kratkim je pokorščina p. Hugo Brena postavila na visoko mesto: v generalno predstojništvo frančiškanske družbe kot generalnega definatorja vseh frančiškanskih samostanov narodnostnih skupin Slovanov, Albancev, Romunov in Litvancev. K visokemu povzdignjenju našega sodelavca p. dr. Hugo Brenu iskreno častitamo in mu želimo veliko zdravja in milosti ter dolgotrajnega delovanja tako na novem visokem mestu kot — pri delu za Baragovo beatifikacijo, kateri bo odslej opora tako vplivnega moža še dragocenejša.

Uredništvo KM
in Slovenska misijonska zveza

NOVA KNJIGA O MISIJONARJU PIRCU

„St. Cloud Register“, list šentklaudske škofije, je v zvezi s 100-letnico Pirčevega prihoda v Minnesoto v USA objavil tudi tole napoved Pirčevega življenjepisa:

„Kmalu bo natisnjen prvi celotni življenjepiš minnesotskega misijonarja Franciška Ksaverija Pirca.“

40 strani obsegajočo knjigo je pravkar dovršil rev. Viljem Furlan, kaplan pri Angelski cerkvi v St. Cloudu. Ta življenjepiš, katerega naslov še ni znan, pripravlja rev. Furlan že 5 let.

Knjiga bo izšla to pomlad, v spomin misijonarja Pirca „očeta sv. Cerkve“ v škofiji St. Cloud“, ki je prav pred sto leti prišel v te kraje.

Pobudo za to delo je dal preč. škof Peter W. Bartholome, škof v St. Cloudu, videč kako potrebno je seznaniti katoličane in tudi drugoverce s prevažno vlogo, ki jo je misijonar Pirc igral pri ustanavljanju sv. Cerkve v tej deželi.

Leta 1945 je bil škof Peter W. Bartholome v Washingtonu na letnem škofovskem zboru. O svoji zamisli je razpravjal z rev. dr. John Tracy Ellisom, profesorjem zgodovine ameriške Cerkve na Ameriški univerzi. Na njegovo priporočilo je bilo pisanje Pirčevega življenjepisa poverjeno tedaj še bogoslovcu rev. Viljemu Furlanu.

Rev. Furlan bo pač najlažje napisal

življenjepiš misijonarja Pirca, Slovence po rodu. Njegovi stariši, ki žive v Little Falls v New Yorku, so Slovenci. Mati je zadnja leta Pirčevega življenja bivala v Ljubljani. V družini še danes med seboj vedno govorijo slovensko. Zanimivo je tudi, da je rev. Oman, doma od St. Štefana v Minnesoti, po rodu Slovenec, poročil starše rev. Furlana v Clevelandu, kjer rev. Oman deluje kot župnik v župniji sv. Lovrenca.

Skózi 4 leta je rev. Furlan zbiral material za Pirčev življenjepiš. Brskal je po mnogih arhivih notrdamske univerze v USA. Na podlagi teh virov je rev. Furlan spisal pomembno zgodovino Pirčevega življenja in misijonskega dela do 1880. Zelo podrobno je tudi opisal Pirčevo delo v domovini, njegovo odločitev za misijone v Ameriki in nadaljnje delo v Michiganu in Minnesoti ter končno njegovo vrnitev in smrt v domovini Sloveniji.

Življenjepisu je dodan ponatis Pirčevega opisa Minnesote, ki ga je napisal z namenom pospešiti naseljevanje katoličanov v teh krajih. Uvodno besedo življenjepisu je napisal škof Peter W. Bartholome.

Rev. Viljem Furlan je kaplan v župniji Holy Angels in poučuje na kate-dralski višji šoli ameriško zgodovino in verouk. Diplomiral je na zavodu znanosti in umetnosti in na teološki fakulteti katoliške ameriške univerze.

DOBRI PASTIR

Prinašamo v povzetku dva odlomka iz romana pisateljice L. G. Bachmann o našem misijonarju Frideriku Baragi, kakor ju je objavilo ljubljansko „Oznanilo“ meseca marca 1952.

V ŠMARTINU PRI KRANJU

Kuharica Mica je postavila na mizo, kar je kuhinja premogla najboljšega, saj sta bila v gosteh kar dva dekana: častni kanonik Sluga iz Kranja in Jernej Božič iz Stare Loke. Ko je župnik Kalan nalil namesto cvička plemenitega istrana, je Sluga poprašal župnika, kako je z ver-skim življenjem, kar je v fari novi kaplan Baraga.

„O, nad vse dobro! Veliko boljše, kakor bi se bil mogel nadejati. Fara je kakor spremenjena. Ljudje hodijo v cerkev radi in pogosto. Vsako nedeljo in praznik imamo polno obhajilno mizo.“

„A tako,“ je rekel Sluga zamišljeno. „Od kod pa taka sprememba?“

„Saj sam komaj vem,“ je priznal župnik, a se hitro popravil. „Se pravi, nekaj je bilo napravljenega že prej. Novi kaplan pa najprej ni hotel, da bi pridigal samo pred glavno mašo praznim klopem; začel je pridigati pri vsaki maši po evangeliju. To je bilo ljudem novo, pa jih je zamikalo. Pa tudi pridigati zna res kot pravi apostol,“ je priznal brez zavisti. „Dalje je vsak dan sedel po cele ure v spovednici. Nazadnje je le zbudil radovednost in sočutje nekaterim ženicam. Čez čas je prišlo še mlajših, po slovesnem prvem obhajilu so pa pritegnili tudi moški. Potlej se je kar vidno boljšalo...“

„No, to je dobrega že preveč,“ je popadel Božič. „Govori se, da nekateri hočejo k obhajilu kar vsak dan. To gotovo ni prav. Kje je pa spoštovanje do svetega zakramenta, če ga prejemaš vsak dan?“

„Tako? Da je tak novotar?“ se je smehljal Sluga. „No, tistim nekaj vernikom to ne bo škodovalo. Saj tudi nam ne, ko vsak dan mašujemo.“

„To je nekaj drugega,“ je ravel Božič... „Sicer pa, kje pa je ta zanimivi kaplan? Že davno bi nas bil moral pozdraviti.“

„Gotovo na svojih vsakdanjih obiskih pri bolnikih po vaseh. No, saj ravno prihaja,“ je odvrnil župnik, ko ga je zagledal skozi okno.

„To da je on?“ se je zavzel Božič in od začudenja stopil k oknu. „Od kdaj je pa duhovnik takole domač z otroki?! Trije, štirje, pol tucata umazanih otročajeve se mu obeša po talarju. Kje pa je vendar spoštovanje stanovskega dostojanstva? In od kdaj kaplani hodijo okrog — v cokljah?“

Loški dekan je bil zaradi tega strašno hud... Ko so tako opazovali kaplana, je župnik malo v zadregi poskušal pojasnjevati.

„Najbrž je svoje čevlje spet dal vbogajme kakemu siromaku. To je naredil že večkrat. Moram biti kar vesel, da mi ne vlačí beračev v hišo. Poleti je bolnega in zapuščenega potepuha več tednov imel pri sebi in mu stregel. Kar ni si dal do sebe.“

Župnik je dal kaplana poklicati. Toda namesto njega je čez čas prišla Mica, prinesla potico in v zadregi povedala:

„Gospod kaplan prosijo oproščenja; že cela vrsta ljudi čaka nanje za spoved. Saj. Večinoma so celo od daleč...“

„Tak še to!“ je usekal Božič. Župnik pa je malo v zadregi vprašal: „Kaj jih je res toliko tam?“

„Več ko dovolj,“ je rekla Mica. „Celo iz Stare Loke in iz mesta, da ne govorim o vaseh vmes.“

Loškemu dekanu je obraz še bolj potemnel, kranjski pa je hotel stvar omiliti in povprašal: „Ali gospod kaplan ne spoveduje ob nedeljah zjutraj pred mašo?“

„Moj Bog! Če bi ne bilo sobote popoldne za to, bi morali vstajati že popoldne,“ se je zavzela Mica.

„Zakaj?“ je hotel vedeti dekan.

„Ker ljudje še tako prihajajo že ob dveh zjutraj. Da, da,“ je potrdila Mica, ko so vsi trije gospodje ostrmeli, še domači župnik. Silili so vanjo, da jim je izdala svojo skrivnost.

„Gospod Baraga zmeraj pravijo: ‘Mica, Micka! Poglej pred cerkvena vrata in zbudí me, če me bo kdo čakal! Hvalen ti bom za to!’ Tako lepo še nobeden ni govoril s staro Mico! Pa pogledam ponoči s svojega okna dol k cer-

kvi, če koga vidim, pokličem gospoda kaplana in odprem cerkev ob dveh. Zmeraj že kdo čaka na spoved pri gospodu kaplanu. Prihajajo iz Kranja in Strazišča, od Sv. Jošta in Vodice, celo iz Loke in iz loških hribov. Ves čas do maše so tu. V Šmartinu pravijo: 'Pri nas je zmeraj porcijunkula.'"

Župniku je bilo nerodno zaradi klepetave Mice in ji je grdo pomignil, naj gre... Loški dekan je osorno rekel: „Župnikova dolžnost je, da drži kaplanovo gorečnost v pravih mejah.“... Sluga pa je zamišljeno rekel: „Preveč je še zmeraj mnogo bolje kakor nič.“

Božič se je odpeljal v Loko, Sluga pa je sklenil, da si stvar ogleda natančneje. Zato je ostal v Šmartinu ves naslednji dan. Kar je častni kanonik videl tisto nedeljo, ga je vsega prevzelo.

Opazovati je začel kmalu po polnoči. Okoli pol dveh zjutraj je 73-letni kanonik v urah brez spanja zaslišal hojo in polglasno govorjenje pred cerkvijo. Opazoval je skoz okno in v mesečini videl v rjuhe zavito žensko postavo — najbrž je bila Mica — kako je nekaterim čakajočim odprla cerkvena vrata. Kmalu nato je brez šuma smuknila iz župnišča v cerkev visoka, sloka, črna oblečena postava. Tedaj je bilo videti v cerkvenih oknih, da je večna luč zagorela močneje. V naslednjih urah je bila hoja pred cerkvijo zmeraj pogostejša, tako da je Sluga sklenil maševati bolj zgodaj, ne da bi čakal na veliko mašo. Ko je ob pol petih zjutraj šel maševati, je oblegalo Baragovo spovednico kakih 20 do 30 ljudi, v cerkvi pa jih je bilo že kar veliko.

Po maši je kanonik vprašal v zakristiji cerkovnika, če je zmeraj tako. Postavni, zajetni in še razmeroma mladi cerkovnik Pavle mu je potrdil: „O, gospod Baraga, to so gospod, da nimajo para! Te imajo vsi radi, ko so tako dobri. Najhujši grešniki se spreobrnejo, če mislijo, da jim s tem napravijo veselje. Nič dolgih naukov ne dajejo, kar pa povedo, tega zlepa ne pozabiš. Pa za umirajoče so mladi gospod pravi oče. Če je treba kje koga prevideti, hočejo ljudje zmeraj le nje. V teh dveh letih so prevideli in za smrt pripravili dvakrat toliko bolnikov kakor župnik in drugi treji kaplani skupaj!... Tako mišlim, da gospod z molitvijo in s spokor-

nostjo izsilijo spreobrnitev tudi najhujših grešnikov,“ je še zaupno pošepetal cerkovnik. „Nekoč sem opazil, da ležijo kar na deskah brez slamnjače. Tudi vina jih še nobeden ni videl piti.“

Kanonik je Pavletu v zahvalo pokimal. Čez dan pa je videl še marsikaj, čemur ni mogel odreči priznanja... Kanoniku se je nazadnje posrečilo, da je prišel tudi osebno do kaplana in se z njim razgovoril o vsem, kar je videl in slišal. Baraga mu je na vse ugovore vedel pravi odgovor... Slednjič se je Sluga nasmehnil in rekel:

„Tako torej, ne morete se spametovati. Potem pa pridite na pustno nedeljo v Kranj pridigat k 40-urni pobožnosti, da kranjska sitarija ne bo preveč norrela. Če se že po vsi sili hočete uničiti, naj ima vsaj še moja fara nekaj od tega.“

*

Že nekaj tednov prej je dal dekan Sluga razglasiti po vsi dekaniji, da bo pred pustom pridigoval gospod Baraga iz Šmartina. Namenoma je razširil med ljudi tudi nekaj novic njegovega življenja... Vse to je zbudilo veliko radovednosti in mika tudi pri takih, ki sicer niso hodili v cerkev. Zato so kljub pustnim dnevom zasedli cerkev v celih gručah ne le Kranjčani, marveč tudi tam od Kamnika, Mengša in Domžal. Vse se je gnetlo v visoki gotski cerkvi. Zunaj je tulil in zavijal divji vihar in pometal ceste. V cerkvi pa so padale v duše Baragove besede. Zmeraj bolj se je razgrelal, ko jim je razkrival človeško slabost, božjo pravičnost in zlasti božjo ljubezen in usmiljenje...

„O, da bi z ognjenimi črkami mogel zapisati v srce grešniku, ki si ne upa nazaj na očetovsko srce, in mu vtisniti besedo: Prijatelj moj! V večni pravičnosti našega Gospoda je tudi ljubezen njegovega neskončnega usmiljenja... Zato se je daroval zate sam božji Sin. On te je spravil v večno pravičnostjo. Tako ti je odprta pot nazaj v Očetovo hišo. Zato pridi vendar, pridi! Bog v tabernaklju čaka nate. Nič drugega ne terja od tebe kakor dobro voljo...“

Kakor se je burja zaganjala v okna in vrata, tako je pridiga odkrivala srca poslušalcem. Vse se je usulo okoli spovednic in drugi dan so v gručah pristoj-

pali k mizi Gospodovi. Vsak dan huje so pritiskale množice. Tretji dan cerkev ni mogla sprejeti vseh ljudi, ki so privreli od pövsod, ker se je unesel vihar. Tako je moral Baraga pridigo ponoviti.

Kar je bilo mišljeno le kot zadostilna pobožnost v pustnih dneh, je postalo prečiščevanje sre in prava duhovna obnova mesta.

V METLIKI

Tako je prišel 28. oktober 1928; čudovito lep jesenski dan, ves jasen, bleščeč, sončen in topel. Iz vseh vasi so kmetje drli v mesto. Z vseh oken na veliki cesti od Sv. Roka do župnijske cerkve je pozdravljalo jesensko cvetje. Noben Metličan ni hotel zamuditi take redke slovesnosti. Ob devetih zjutraj, koj po jutranjem opravilu, so zvonovi Sv. Roka naznanili, da je z zelenjem okrašeni voz s 14 podobami prišel na mejo župnije. Baraga je šel sprejemati podobe z vsemi strežniki, kar jih je mogel spraviti skupaj; nosili so sveče.

Pri Sv. Roku je že čakala gosta množica ljudi, da bi ne zamudila kakega dela redke slovesnosti. Preskušeni svatbeni starešina je bil reditelj in je postavil otroke v dolgo vrsto. Deklice so nosile košarice s cvetjem, dečki pa velike šope pisanega jesenskega listja, ki so ga stlali na pot, ko so se med petjem pobožnih pesmi začeli pomikati proti farni cerkvi. Za otroki so šla dekleta v belih oblekah z zadnjimi vrtnicami in jih posipala na pot pred prvo podobo, ki jo je nesel za njimi postavni Miha Kamnik. Kar žarel je od ponosa in veselja. Potem je šla spet vrsta deklet z vrtnicami in spet podoba; tako vseh 14 podob. Za njimi so šli ministranti s prižganimi svečami — toliko sveč mesto že desetletja ni videlo — nazadnje pa Baraga z vijoličasto štolo in v večerničnem plašču. Za njim so šla zastopstva mesta in vseh vasi, prve Rosalnice, ki so največ žrtvovale, za njimi pa so se zgrnili gledalci ob poti.

Ko so prišli v cerkev, je kaplan zapel „Pridi, Stvarnik Sveti Duh“ in opravil blagoslov podob. Potem so vsako podobo posebej nesli v procesiji na kraj, ki ji je bil določen. Otroci so pa vmes peli z jasnim glasom „Vexilla Regis“, kakor jih je bil naučil Baraga. Mladi kaplan

je sam stopil na lestvo, poljubil križ in podobo, sam obesil prvo podobo in z ljudmi odmolil pred njo molitve prve postaje. Po štirinajsti postaji je zapel zahvalno pesem, potem pa stopil na prižnico.

Od ondot je šele prav videl, da je iz tega sprejema križevega pota nastal pravi ljudski shod; to je bila očitna priča, kako lačna in željna je človekova duša žive pobožnosti, ki so jo pač omrtvila, a ne zamorila pusta desetletja razsvetljenstva in njegove jožefinske naredbe. Saj je bila metliška župnijska cerkev nabita do zadnjega koticčka in skozi na stežaj odprta vrata je bilo videti na trgu še sila ljudi, ki niso mogli v cerkev. Ob pogledu na to množico so se Baragu orosile oči in za nekaj hipov ga je obšel kakor strah, ker je bilo zdaj le na njem in njegovi šibki besedi, da vsem tem tisočem potolaži dušno lakoto. Tedaj se je priporočil za pomoč Svetemu Duhu in spregovoril.

Svoje prve besede je občutil še kot veliko tveganje. Kmalu pa ga je obsenčila sila te ure. Nič več ni videl ljudi pred seboj; videl je le Gospoda, kako zanje vse daje svoje življenje. To je tako živo popisoval ljudem, kakor mu dotlej še ni bilo dano.

Pri vsem tem pa je podajal le to, kar je tisti trenutek tako jasno in razločno v duhu videl pred seboj, da bi bil lahko slikal. Tisoče poslušalcev so besede že pri prvi postaji, pred rimskim sodiščem, tako prevzele, da so komaj še dihali. Napetost pa je rasla od podobe do podobe in postajala pravo sodoživljanje. Ko je govoril Baraga o srečanju z jokajočimi ženami, so zajokale tudi Metličanke. Ko je slikal vrh trpljenja na križu in ponavljal Kristusove zadnje besede, je presunil dotlej še nikdar zmehčana srca možakov. In ko je nazadnje popisoval neizrečeno žalost učencev ob grobu Učenika, je zdihovalo v cerkvi vse vprek. Čez čas je mladi duhovnik, sam ves prevzet in ginjen, vprašal z glasom, ki je iz njega zvenela čudovita dobrota in ljubezen:

„Ali veste, ljubi moji, kaj ste danes napravili? Gospodu in Zveličarju, ki je v Jeruzalemu na križevem potu pretrpel toliko sramote in hudega, ste izkazali največjo čast. V Jeruzalemu je moral zasramovani Kralj nositi krono z ostrimi

trnji, nesti križ na morišče. Ob vašem slovesnem sprejemu pa je prišel v Metliko kot Kralj z vsemi častmi. S tem ste njegovo užaloščeno in do smrti potrto srce gotovo močno razveselili. Naj se to ni zgodilo samo tokrat! Vsi zdaj slovesno obljubimo našemu Gospodu in Učeniku, da mu bomo zanaprej zmeraj delali le veselje! Potem bo večni Oče, ki nas ima rad vse, kateri častimo njegovega Sina, razlival reke blagoslova na vaše mesto in vašo župnijo, vam in vašim otrokom v zveličanje...“

Popoldne je Baraga imel še enkrat križev pot in cerkev je bila nabito polna. Naslednje dni pa je videl vernike, kako so ga mnogi posnemali, kadar je sam molil križev pot. Na Vse svetnike so prihiteli k njemu zastopniki iz vseh vasi in prinašali prostovoljne darove za podobe, obenem pa so ga prosili, naj bi bil križev pot vsako nedeljo in praznik popoldne. Odkar je ti želji ustregel, se je detlej tako slabo obiskana cerkev polnila nedeljo za nedeljo, dopoldne in popoldne.

Zdelo se je skoraj, kakor da se je zgodil čudež.

*

Dne 28. oktobra 1830, natančno dve leti po blagoslovu križevega pota, je kaplan popoldne pri krščanskem nauku povedal, da se mora ločiti od Metlike, ker pojde v misijone. Vernikov je bila polna cerkev kakor ves zadnji čas. Tedaj so po cerkvi glasno zavzdihnili in zajokali, da Baraga ni mogel več govoriti naprej.

„Ljubi verniki!“ je slednjič nadaljeval ves ganjen, „pomislite vendar, da moram iti. Vi imate Gospoda med seboj. Noč in dan je v tabernaklju pri vas. Ubogi pogani pa ga še poznajo ne. Mnogi pobožni kristjani, ki so se naselili med njimi v novem svetu, morajo živeti brez maše in cerkve. Pa recite, če ni res mnogo potrebnije, da grem v Ameriko, kakor da ostanem pri vas?“

Vendar je za odgovor prejel samo jokanje in zdihovanje. Žena iz Rosalnic je tožeče vprašala: „Kdo bo pa učil naše otroke?“ Možaki so vpraševali: „Kdo bo skrbel za naše bolnike?“ Stara ženska pa je zdihovala: „Kdo se bo usmilil siromakov?“ in bridko jokala.

Tedaj tudi Baraga ni zdržal več in je brž šel s prižnice. V zakristiji je pro-

sil tovariša Čuka, da je imel namesto njega litanije.

Ko so pa ljudje videli, da ni prišel pred oltar Baraga, so jo ubrali iz cerkve in tekli za njim, mu poljubovali roke in obleko in na glas tarnali.

Naslednji dan je čakal pred proštijo voz, da odpelje Baraga. Ko bi moral odpeljati, se ni mogel nikamor ganiti. Okoli in okoli poslopja je stala gosta množica ljudi, ki so hoteli še enkrat videti spoštovanega in priljubljenega gospoda ter prejeti njegov zadnji blagoslov. Baraga se je le z veliko težavo preril do voza. Ko je že sedel na vozu, je pristopil tudi dekan in prijel Friderika za roko. Ta prisrčnost je napolnila Baraga z neizrekljivo srečo. Sicer se je že poslovil od njega, a zdaj je mislil, da bi mu predstojnik navsezadnje le rad pokazal ljubeznivost. Dekan Marko Der-ganc pa je rekel čisto uradno:

„Baraga, vi ste mnogo obnavljali in kupovali za cerkev; ni pa še vse poravnano. Kdo naj to plača, ko zdaj odhajate?“

Te besede so Barago zadele v živo kakor bodalo v prijateljevi roki. Nekaj trenutkov kar ni našel besede, njegov žalostni obraz pa je razodeval globoko razočaranje; nazadnje je le dobil moči za odgovor.

„Gospod dekan! Saj veste, da sam nimam ničesar več in da so prazni tudi moji žepi. Dam vam pa svojo novo suk-njo, da z njo poplačate.“ Vstal je pred vsi množico, slekel suktnjo in jo ponudil izterjevalcu.

Tedaj se je zaslislalo med ljudmi zamolklo godrnjanje. Nekaj mladenič je zavpil: „Poglejte, suktnjo mu hoče vzeti!“ Jezno sikanje, žvižganje in vpitje se je zaslislalo. Baraga bi bil rad spregovoril, da pomiri ljudi, a se ni nihče zmenil za to, videl je le, kako je dekan pred grozečo ljudsko nejevoljo hitro zginit v hišo in pustil Baragu suktnjo. Ta pa je spet sedel in dal vozniku znamenje, naj pože. Toda ljudje se niso umaknili. Nekateri močnejši so celo segli v kolesa in jih zavrli.

Tu Baragu ni ostalo drugega, kakor da je še enkrat vstal in stegnil roke za blagoslov. Zdelo se je, kakor da hoče vse pritisniti na srce, tako dolgo je držal stegnjene roke. Glave in kolena množice so se sklonila. Jokaje so prejeli blagoslov, potem pa napravili vozu pot.

SIMFONIJA IZ NOVEGA SVETA

MISTERIJ — NAPISAL NIKOLAJ JELOČNIK — DRUGA PODOBA

MOLTO VIVACE

Melodija se je sprevrgla v nov, živahniji stavek 5. simfonije Antonina Dvořaka. Kot prizvok tujine, ki gleda v življenju igračo, se nam zdi.

Iz teme na levi se počasi nakazujejo obrisi MOŽA. Sam je v rumenkastem soju dolgočasje, ki ga diha tujina. Zdi se, da nekoga pričakuje. Ko se zgane, melodija skoraj ugasne.

MOŽ (s peresom v roki pred odprto knjigo svojega dnevnika): Enaintridesetega decembra, tisoč devetsto petdesetega, zvečer... v Ameriki... (Molči za trenutek, nato mu pogled splava do cvetlične vaze na okrogli mizi, kjer se razkazuje velik šopek rdečih vrtnic): Vrtnice so njene rože... kako čudovit cvet: sam ogenj je v njem... (Se zamislil): Ogenj? Res, vidim ga ne; kako je vse to v meni omrtvelo... (Spet se zagleda v odprto knjigo, a bolj kot bere, govori sam sebi): Kot starec se zdim sam sebi, kot starec, ki napol slep blodi in ne ve, kam bi. Da bi me vprašal nekdo: kam tvoja pot, prijatelj? — molčal bi, saj bi odgovoriti ne vedel, kaj. Tujina bije v obraz. Kako naj strpim ta mrzli, sivi udar? Ustavljaš se mu, upiraš se, odbijaš ga, slednjič omagaš in se zrušiš: plamen je pošel, samo pepel, siv, prhnat pepel še ostane. Potem pa iztezaš, bednež, roke kot slepec in prosiš, naj se te usmilijo, naj pride kdor koli že, da razgrebe pepel v tebi in razpiha drobceno žerjavico, ki umirajoča tli na dnu. In kdor že je, ki se je sklonil k tebi, predaš se mu ves, kar te je. Saj je vseeno, kam te vodi, vseeno, če bo tvoj plamen samo za trenutek enkrat še zagorel in potem ugasnil za zmeraj. Drugo vse si pozabil, ničesar več ne želiš vedeti. Tak sem: preteklost sem zakopal, zame je ni nič več; prihodnosti ne vidim! Naj tedaj živim ta dan, saj jutrišnji mi je zakrit... Kdo ve, če mi pride še?... (Spet se je zagledal v cvetje): To je tvoje lice, dekle, to je ogenj v tvojih očeh, res, žar tvojih ustnih kipi v njem in tvoj objem diha iz

njega kot neviden val, ki me je potegnil s seboj in se mu več ne iztrgam... (Se zamisli, nato se zdrzne): In vendar! Kako trpka mi je tvoja prisotnost, brez katere ne morem več... Kakšen skrit očiitek v tvojem božajočem glasu, ki ga jaz samo umem in za katerega ti ne veš: sleherna tvoja beseda mi je, kot da bi se z vso dušo zagledal v svoje lastno umazano zrcalo... Bednica, ki mi verjameš, da te ljubim, ki sanjaš v meni Sinjega Kraljeviča, ki mi veruješ, kot zna moškemu verovati samo dekle, ki prvi ljubi: bednica, ti pravim, ki ljubiš bednika — ta, glej, te ljubi in goljufa hkrati... Ogabna ta igra, ki jo igram, da bi pozabil, in o kateri verjameš ti, da si v nji našla svojo srečo, pa ne veš nič, da je igra!... (Dvigne se, gre k mizi počasi, odloži tam knjigo in hoče seči po cvetju; nenadoma obstane: oči se mu zagledajo v neodprto pisanje, ki leži tam. Počasi tiplje za pismom. Mrtvo je v njem, a vendar se je prav na dnu zganilo nekaj kot daljni, že pozabljeni odmev; v stisnjem šepetu, ki mu je ušel čez ustne, dahne): To pismo... in roka, ki je pisala moje ime... kako dolgo že! (Počasi odpira ovoj, izvleče list in bere):

„Glej, moj zvesti, premnogokrat te četim blizu, čutim tvoj topli dih, tvoj globoki pogled, tvoj močni objem, tvoj vroči poljub, ki me žge do srca. Včasih pa je vse tako prazno, da si želim umreti... Pa se zazrem v modre, globoke oči otrokove, tvojega fanta oči, veš — (prav takšne so kot tvoje! In kakšen fant, ti pravim!) — takrat, dragi, se spet vračam k tebi. Tiho prebiram vse tiste ure, ki sem jih prebila s teboj, in zde se mi kot niz belih biservov na ovratnici... Bog naju veže, moj mož...“

(Dolg molk. Nato, kot da se je domislil, kot da vidi spet nazaj, pa se brani previda, pol zmeden govori šepetaje): Proč, proč, prikazni!... (Nezavedno odloži pisanje ne mizo). Pozabite vse, kot sem pozabil jaz... ničesar več nočem od vas, čujete, ni-

česar več... (Melodija se je oglasila spet in prihaja bliže in bliže)... Pu-
stite me s svojim Bogom, ki je zame
mrtev... mrtev... vse, kar je bilo,
je mrtvo zame... (Melodija je zaki-
pela, a v trenutku ugasnila; težka ti-
šina objema prostor: v ozadju stoji
dekle in začudeno gleda moža, ki si
je bil z dlanjo zakril lice in omahnil na
stol; poltihu vpraša):

DEKLE: Kaj je mrtvo, dragi?

MOŽ (se zdrzne ob njeni besedi, pre-
plašen se naglo obrne in dolgo gleda va-
njo. Molk. Nato jo spozna in se ji bo-
lestno nasmehne): Ti si?

DEKLE (k njemu toplo): Jaz! Mar
se me bojiš?

MOŽ (jo vročičen ves objame): Bo-
jim? Kaj naj se bojim tega, kar mi je
edino še, da živim?

DEKLE (mu je desnico zagrebala v
lase, kot bi ga hotela ljubkovati):
Kakšen otrok si...

MOŽ (se je ob njeni besedi stresel;
naglo jo odrine in ystane; obraz mu je
mrzel in trd): Otrok!... (trzajoče): Ne
govori mi o otroku, dekle... (Prejšnji
mir se je zdaj sprevrgel v nemir, ki mu
ne da, da bi zdržal ob nji): Pozabiti ho-
čem... (šepče)... pozabiti... pozabl-
jam... pozabljam...

DEKLE (ga gleda v začudeni bo-
jazni).

MOŽ (daleč od nje, kot da je sam,
kot da sam sebi govori): ...in vendar:
te oči! Modre, pravi, da so... globoke,
pravi, da so... takšne kot moje, pravi,
da so... fant je že... moj fant... moj
sin... moj otrok...

DEKLE (se ga je oklenila od zadaj):
Kaj ti je, dragi?

MOŽ (stisne njene roke, ne da bi se
okrenil, in strmi daleč predse): Okleni
me tesno, deklé... Ne odhajaj... osta-
ni!... Brez tebe je samota... in samote
se bojim!...

DEKLE (ga skuša umiriti): Pri tebi
sem. Kdo ti pravi, da bom odšla?

MOŽ (jo dolgo gleda, nato topló): V
nasmehu tvojih oči pozabljam samoto in
živim!

DEKLE: Nič mi ne more biti ljub-
še, kot da živiš!

MOŽ: Tvoje oči so življenje!

DEKLE (raste v zamaknjenju svoje
ljubezni): Tvoj glas je življenje!

MOŽ (jo globoko pogleda): In v tvo-
jih očeh je ogenj!

DEKLE (še silneje): In v tvoji be-
sedi je plamen!

MOŽ (vneto): Živim, dokler je tvo-
j ogenj v meni!

DEKLE (predano, kot v sreči): Do-
kler živiš, gorim v tebi in moj plamen
je visok!

MOŽ (vroče): Rad bi zgorel!

DEKLE (živo): Ne izgoriš, dokler te
oklepajo moje roke!

MOŽ (zavzeto): Naj me tedaj več ne
izpuste, da ne izgorim nikoli... (Kot
prevzet ves): Mar sem vedel, kaj je živ-
ljenje, dokler te nisem srečal?

DEKLE (iskreno): Čakala sem te.

MOŽ (začudeno): Vedela si, da bom
prišel?

DEKLE (preprosto): Majhna deklica
sem sanjala o Sinjem Kraljeviču, ki me
bo srečal sredi polja, posadil me na belca
in me povedel v svoj biserni grad...

MOŽ (se pol bridko nasmehne): V
meni si našla Sinjega Kraljeviča, ki si
ga sanjala?

DEKLE (začudeno): Čemu se sme-
ješ? Mar nisi, ki sem ga ućakala?

MOŽ (resno): Kdo ve, če sem pravi!

DEKLE (uporno): In kdo mi zatrdi,
da nisi?

MOŽ (trdno, s poudarkom stvarno-
sti): V lice mi poglej, dekle, v mojih
očeh beri in povej: sem jaz tisti, ki si ga
ćakala?... (Dolg molk, mož ne odmakne
pogleda z dekletovega lica).

DEKLE (ga gleda dolgo, nato šepne
tihu, prav počasi): Govoriš mi, kot da
sva si tuja!

MOŽ (trzne kot v bolestem spozna-
nju, ki si ga je bil do zdaj prikrival):
Kako tuja si mi Tujina... Tujcu tuja —
Tujina... Mrzím te, ker si mi mrzka,
Tujina mrzla...

DEKLE (v presenećenem razočara-

nju in v bojazni spoznanja, ki se ga brani): Mrziš me? ... (Živo): Prej pa si mi govoril, da je v tebi plamen, ki meni gori...

MOŽ (za trenutek molči, nato jo od-sotno pogleda in počasi, bolno vpraša): Kdo si? ... (Molk.)

DEKLE (zajoče in se privije k nje-mu): Dragi, kaj ti je?

MOŽ (spet molči in jo gleda, nato si gre z desnico čez čelo, kot da hoče pre-gnati zlo misel: skuša se nasmehniti): Ti si? ... (Molk. Zavede se): Oprosti, draga, obšlo me je samó...

DEKLE (ga objame še tesneje): Po-vej mi, dragi, kaj ti je? Teži te nekaj, povej mi!

MOŽ (se ji hoče odmakniti): Teži? Kaj naj me teži? Pustiva črne misli!...

DEKLE (silneje): Ne, ne, ne izvijaj se: povej, kaj ti je?

MOŽ (v zadregi): Saj ti pravim, da je vse dobro. Minilo je, pozabil sem. (Z narejenim smehom): Bodiva srečna in ne misliva na nič! (Molk.)

DEKLE (dvigne svoje lice prav k njegovemu in ga gleda naravnost v oči: mož ji svoj pogled umakne): Minilo je? Pozabil si? ... Kaj je minilo? Kaj si pozabil?

MOŽ (bežno): Ne vprašuj več... Ni vredno besedi!

DEKLE (uporno): Vedeti hočem! (Ga trdno stisne za rame, kot bi ga ne hotela več izpustiti.)

MOŽ (se je skuša otresti: odmika se ji počasi): Bodi mi dobra, draga... veš da živim samo zate!

DEKLE (k njemu še bolj odločno): Ne izmikaj se! Vem dobro, da mi nekaj prikrivaš! (Gleda ga dolgo. Mož je lice obrnil proč. Otrplo spoznanje seza v njen pogled; bolj in bolj se ji zenice ši-rijo v razočaranje; slednjič ga izpusti in se mu odmakne): Ti... ti... me več ne ljubiš... (Zašepče, nato raste v ihte-nje, ki jo hoče zadušiti povsem): Nave-ličal si se me!

MOŽ (za korak k nji): Kako bi to mogel?

DEKLE (grenko bolj in bolj; glas ji duše solze razočaranja): V očeh ti berem:

več ti nisem v srcu — tvoj plamen je daleč od mene! (Se mu odmakne še bolj).

MOŽ (kot v stiski): Poslušaj vendar in verjemi... (Išče okrog sebe in za-gleda vrtnice na mizi; lice se zjasni): Glej to cvetje tam! Kaj ni tvoje cvetje? Tvoje vrtnice, dekle? (Dolg molg, kot da čaka na ljub odgovor in se hkrati boji odklonitve).

DEKLE (se za trenutek zagleda v ro-že, nato hiti k mizi, objame šopek in šepče): Moje vrtnice... (Pogleda moža in spet reče): Kako bedne so!

MOŽ (v hlinjenem zatrjevanju): Ne bedne! V plamenu so, en sam ogenj je v njih!

DEKLE (bedno): Njih plamen po-jema: nič ni več ljubezni v njem. Trenu-tek še in ugasnil bo povsem... (Pogleda moža in počasi dahne): In z njim mi ugasne tvoja ljubezen.

MOŽ: Ne govori tega!

DEKLE (mu vpade v besedo): Kaj ne vidiš, kako se usiplje cvet za cvetom: ogenj izgoreva, ni več življenja v njem... nekdo ga je ubil... (Desnica ji je nežno pogladila cvetje, nato ji pol mrtvo zdrsné na mizo in nevede zadene na pisanje, ki ga je bil mož prej tja položil. Dekle se najprej zastrmi v moža, nato seže po pismu).

MOŽ (ki je sledil njeni kretnji, ji hoče pismo odtegniti): Pusti to!

DEKLE (s trdim uporom zadrži dlan na pismu, ne odmakne je več): Čigavo je to pisanje?

MOŽ (ji ga skuša iztrgati): Moje... Kaj ti mar?

DEKLE (ga vleče k sebi): Pokaži! Videti hočem...

MOŽ (ji ga odločno iztrga): Ne...

DEKLE (trdo): Ne boš mi ubranil... (Z naglo krettno iztrga možu pisanje in se odmakne daleč v ospredje. Hlastno raztrga ovoj, izvleče list in bere, bere...)

MOŽ (je v zadregi sklonil glavo. Molči in diha težko).

DEKLE (bolj in bolj spoznava res-nico, ki jo bo razočarala do bolečine.

šepetaje bere spet in spet, slednjič poslednji besede iz pisma glasno, počasi izgovori, kot bi jim prav ne hotela verjeti): ...Tihoprebiram vse tiste ure, ki sem jih prebila s teboj, in zdé se mi kot niz belih biserov na ovratnici... (Čisto počasi nato izgovori): **Bog naju veže, moj mož... moj mož... moj mož...** (Nato v grozi vsega spoznanja): **Moj — mož!... Poročen si... (Dolg, težak molk. Solze grenkobe se ji zaleskečejo v obeh. Sama sebi v bridkost zašepete tožno, kot bi pela): Sinji Kraljevič — sredi polja... (Nič si ne zakrije lica z dlanjo, oči jočejo razkrite, prav kot je razkrita resnica, ki jo je zlomila... joče tiho, bedno, neutešeno...)**

MOŽ (stoji nekaj trenutkov v trpki otopelosti; dekletov jok šele ga zgane, da se odtrga z mesta in se počasi nameri k nji. Z desne jo objame za rameni in počasi šepne): **Dekle...**

DEKLE (se bridko nasmehne, nato okrene glavo prav počasi, pogleda ga in se mu z mehko, a odločno kretnjo odmakne): **Zdaj mi ostane samo še lep spomin... (Globoko ga pogleda, nato se nameri v ozadje. Ob mizi se ustavi, gleda rože na nji, trzne z obrazom, iztegne najprej desnico, nato še levico, seže po vrtnicah, jih dvigne in si jih nese k licu: stisne jih na srce, nato, kot da omahuje brez zavesti v ospredje, počasi izpušča cvet za cvetom; ko ji je eden samo še ostal med prsti, ga iztegne daleč predse, gleda nekaj trenutkov vanj, nato pusti, da ji spolzi skoz prste in zašepete v zadržanih solzah, ne da bi ga pogledala, ki mu velja njena beseda): Vidiš... to je bil moj cvet... moj Sinji Kraljevič... (Gleda trenutek raztreseno cvetje po tleh, se obrne počasi in hoče proč).**

MOŽ (se iztrga za njo, kot bi hotel s to kretnjo popraviti vse razočaranje, ki ga je njegova laž deklici zadejala. Prime jo za desnico in jo zadrži šepetaje): **Ne hodi, draga...**

DEKLE (hoče od njega; bridko ga prosi): **Pusti me...**

MOŽ (zraste v odločnosti): **Ne izpustim te... (in skuša objeti dekle).**

DEKLE (se mu upira z obema rokama): **Pusti, pusti me... (V ruvanju ji desnica seže po ovratniku njegove srajce; hoče se iztrgati možu, pa mu od-**

trga ovratnik, da se srajca razpne prav do pasu: kot omamljena odskoči; strah človeka, ki se boji blaznosti, je v njenem pogledu: samo pridušen krik se ji izvije): **O... (Odmakne se daleč in brezizrazno strmi v moža...)**

MOŽ (se je opotekel k mizi. Težko diha in strmi v dekle. Dolg, dušljiv m...).

DEKLE (kot da ne more verjeti očem, čez čas dahne): **To si ti... ti... (Odmakne se še bolj).**

MOŽ (si z desnico nerodno zakrije sive pege, ki mu blede na prsih).

DEKLE (z rastočo grozo v glasu in v očeh): **Je to resnica?... Ali lažejo moje oči?...**

MOŽ (v pošastno mrtvost se mu izvije goltav glas): **Oči ne lažejo... videla si resnico...**

DEKLE (grozljivo še bolj): **...te sivo bele lise na tvojih prsih... to pepelnato ivje na tvojem vratu... ta podmolkla rdečica tvojih usten... ta polblazni pogled tvoj... in tvoj mrtvaški dih... Povej mi: je vse to resnica... resnica?... Ne, ne, reci, da ni, reci, da ni!...**

MOŽ (še bolj ubito): **Laž je razgaljena — gnusno vso jo gledaš...**

DEKLE (prepadeno): **Ti praviš?...**

MOŽ: **Oči ne lažejo...**

DEKLE (v obupu): **Zaznamenovan si!**

MOŽ (počasi in s poudarkom): **Izgubljen... obsojen na smrt!...**

DEKLE (se začinja zavedati): **Obsojen?... Je to?... (Raste še bolj): Je to!...**

MOŽ (podmolklo): **Ne!... Več kot to!**

DEKLE (ne umé. Še bolj razpre oči. Glas ji je pridušen do bolečine): **Več kot to?... Kaj?... (Dolg molk).**

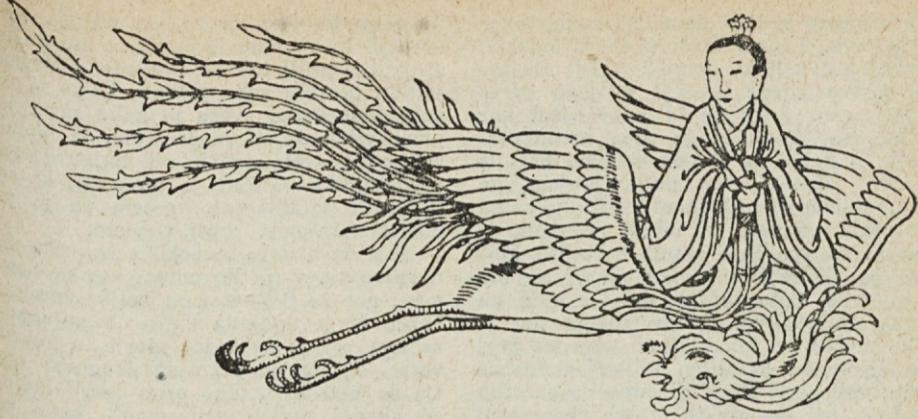
MOŽ (s težko sapo votlo izgovori): **Gobe!...**

DEKLE (skoraj blazno zaihti): **O... gobe... (Opoteče se do stola in počez omahne vanj... Bedno, neutešeno ihtenje jo hoče zlomiti)...**

MOŽ (brezizrazno strmi predse daleč in ve, da je sam...)

V težkem molku se oglasi „Scherzo“ 5. simfonije Antonina Dvořaka.

(Se bo nadaljevalo)

SAMOTNO BIJE URA NEKJE (UN OROLOGIO SUONA SOLITARIO)

ZGODOVINSKI ROMAN O JEZUITU MISIJONARJU OČETU MATEJU RICCIJU
Napisal Fausto Montanari, za „Katoliške misijone“ iz italijanščine prevedel M. T.

VIII. NE IZGUBITI NITI ENEGA DNE V SLUŽBI BOŽJI

Od vsega mnogovrstnega študija, ki so mu ga ukazali, ko je imel noviciat za seboj, je mladi Ricci posebe vzljubil matematiko. Latinska in grška učenost sta se mu zdeli kot srebrne trombe, ki jih dvigajo v modro oblečeni glasniki: sicer sta morda tudi ti dve utegnili služiti slavi božji, a le kot nekšna bleščeča igra, ki je sama v sebi brez vsebine. Matej jima svoje vneme ni odtegnil, a resnično občudovanje je vedno prihranil le matematiki. Tod je bilo vse do potankosti načrtano, nič ni bilo izmikanja, nič dvomljivega umišljanja, tako svojsko poeziji in zgovornosti. V poeziji je gledal umetnost, ki beži pred resničnostjo, ki pove in ne pove, ki hoče in ki noče. V matematiki pa je bilo vse nezmotljivo dooločeno.

Z nekšno tenkovestno doslednostjo je živel Matej tista mučna leta pričakovanja. V polnosti zatajevanja se je pokoraval vsemu, kot da se nikdar več ne bo ganil od tod, kjer je bil; hkrati pa je bil brez pomišljanja trdno uverjen, da

utegne danes ali jutri oditi tja, kjer ga čaka tisto veliko doživetje: svoje lastno življenje žrtvovati Bogu, naj se to že nameri, kjer si bo.

Šest let samostanskega življenja je bilo za njim, ko je prvega majnika 1577 spet začel svoj marijanski mesec. Udarci zvona, ki so merili ure in odkazovali dolžnosti, so mu bili ljubi kot nepogrešljiva resničnost matematike. Tisti večer pa je ob nekšni nenadni novici naravnost pozabil na radost točnosti. Predstojnik, ki ga je bil poklical, mu je povedal, da so ga odbrali za Indijo. Do Geneve naj bi potoval po suhem, odtam pa z ladjo. Iz Orte bi mimogrede lahko zavil še v Macerato, da bi vzel slovo od svojcev; kajti prav malo verjetno je bilo, da jih bo na tem svetu še videl.

— Da govorim odkrito, — je pripomnil Matej, — če to ni ukaz, Macerati bi se želel odpovedati. Od domačih sem slovo jemal prejšnji mesec, ko so bili pri meni.

— A takrat ni vedel on, da bo odšel, niti njegovi tega niso slutili.

— Res je. Pa, kaj zato? Toliko let je že, kar sem šel zdoma. Niti enega dne ne želim izgubiti v službi božji.

Oče superior je skomignil z rameni,

kajti kazno je bilo, da mladi samostanec pretirava. Tudi v Mateju se je oglasilo nekaj kot očitek: domislil se je trudno in mrtvo vdane kretnje svojega očeta kak mesec prej; če bi zdaj odšel kar tako, res, znova bi ga prav kruto razžalil. A nekó se je nek meniški brat le preveč obotavljal s poslavljanjem, pa mu je slednjč prilóžnost za Indijo sama splavala po vodi in mladi redovnik je moral za vse čase ostati v Italiji. Matej pa — rajši vse, kot da bi se mu izmuznile, tiste daljne dežele, kjer ga čaka mučeništvo. Palma zmage mu je bila morda že prav blizu: osem let prej so štirideset jezuitov, ki so iz Lisboe odadrali proti Braziliji, prav na začetku vožnje, pri Kanarskih otokih presenetili s svojimi galerami hugenoti,* ki so jih pobili in v svojem sovraštvu do katoliške vere pometali v morje.

Sicer pa je bila nekšen začetek mučeništva že tale kruta ločitev; že naprej je slutil, kakšen vihar bo divjal v njem, ko se mu bo vse dni ven in ven povračal tisti grenki materini očitek; prvkrat, ko jo je bil spet videl, odkar se je zaprl v noviciat, je bilo.

Mati je sedela pred njim, roke so ji počivale v naročju, solze pa so se neslišno stapljaje na njenem licu. Na vse njegovo dokazovanje najtoplejših čustev, je čisto mirno odgovorila: — Kaj tebi mar tvoja mati?

Če bi kdaj hotel vse to povedati očetu superiorju, bi pač moral malo manj vedeti o matematiki in precej več o poeziji; tako je Matej prav tiho odgovoril samo to:

— Preveč časa bi izgubil, oče.

— Izgubljen bi ne bil. Tudi Marijo v Loretto bi lahko obiskal, — ga predstojnik ni izpustil.

Matej je bil zdaj skoraj trpek, ustne so se mu zagrenile kot na jok:

— Oče, če je le mogoče, ne bi hotel zamuditi ladje, ki je namenjena v Indijo.

Tedaj so mu velcli, naj se razmisli in naj se odloči pčtem, kot se mu bo najboljše zdelo.

Odšel je. V Črte se je Matej, preden je šel skoz mesto, ustavil na križišču: tam, na česni se je cepila cesta, ki je vodila v Macerato; njegov popotni

* hugenoti — francoski krivoverci v 16. stoletju.

drug je bil koj za to, da ga tja pospremi. In vendar: le čemu so mu predstojniki pustili takšno svobodo? Verjel je: da bi sam sebe potrdil, kako se je zares odpovedal svetu in kako zares je pripravljen objeti mučeništvo, je moral biti sam sebi strožji od najstrožjega predstojnika. Gledal je po cesti, ki se je bočila v Macerato, potem pa jo je udaril naravnost proti Orviato.

Kot da bi bila to nekšna nagrada za njegovo žrtev, je šlo potem vse za čudo lepo: pot do Genove z najboljšo vprego; ladja, ki je dvignila sidro ob najugodnejšem vetru; spokojno morje in hladni vetrc, ki jim je vztrajno drugoval vse tja do Lisboe in tako urno drevil ladjo, da skoraj verjeti niso mogli, kako že dolgo niso več v Tirenskem morju, marveč ob obalah samega Oceana. Če bo šlo vse tako, res, potem bo v šestih mesecih Matej lahko v Indiji. V Lisboi pa — smola takšna — ga je zatel ukaz, da mora na univerzo v Coimbro, kjer naj bi nadaljeval s teologijo.

IX. ČARNA IGRA

Zdaj v Coimbri mu je bilo do sramu neprijetno pisati domov po takšni neumljivi naglici, kot je je bil v Italiji poln; ni več mogel zbrati svojih misli, takšne in toliko jih je bilo: lahko bi ga bili v Rimu pridržali, da bi svoje študije končal na Collegio Romano, kjer je vse poznal in kjer so tudi njega vsi poznali, res, bolj kot če bi bil doma; to vsaj bi bilo nekšno tolažilo, da ni mogel na pot. Tod, med temi Portugalci pa je določno čutil, kako daleč je od zraka, ki ga je bil vajen.

—O, Matej, med Portugalci si komaj, pa že dihati več ne znaš! Kaj bo šele med Indijci?

Tako se je pomiril in počasi spoznaval, kako naklonjeni so mu bili vsi prav zato, ker je bil tujec. Morda je bila zdaj to nagrada, ki mu jo je bil poslal Gospod, ker se je v Rimu vedno tako zelo prizadeval za brezdomne tujce, ki jih je pot zanesla v kolegij.

Sicer pa: vse tjale do pomladi ni več mogel na pot, kajti svet uravnava jo njegove dobe in tudi misijonar, ki hiti mučeništvu nasproti, se jim mora ukloniti. Res, tudi mučeništvo ima morda svoj čas, ki ga človek ne more ustvariti, marveč mora s potrpežljivim srcem pričakovati voljo Gospodovo.

No, tokrat je bil Gospod prizanesljiv: osem mesecev samo, da so se le unesli februarški nalivi, pa se je pri-smejal marec s svojim vedrim nebom in ladje so spet lahko dvignile sidra. Tudi Matej je mogel na pot s „Svetim Ludvikom“ in z njim še štirinajst sobratov, vsi namenjeni na vzhod okrog Afrike. S svojimi drugi vred je gledal Matej, kako se je izgubljala evropska obal, slednjič samo še božje morje vse tja do novih dežel, kjer bodo sprebrnili vse pogane ali pa ušrpeli mučeništvo za slavo tistega, ki jih je dal.

Ladja je neutrudno rezala višnjev-kasto morje, vetrc ni ponehal in nebo je bilo ven in ven modro. Od vseh so-bratov, ki so potovali z njim, je bil Matej največ z Rudolfom Acquaviva, posebe še, ko je ob pripovedovanju o hugenotskem pokolju misijonarjev 1569. videl, kako se mu je nekšna zavist za-blestela v očeh.

— Koliko poganov morava rešiti! — sta govorila. Ladja pa je s svojim klju-nom rezala male grebenčaste valove in na levo in desno nenehno iztezala dvoje srebrnih peruti.

Poveljnik, sprva osoren in kujav ves ob sami misli, da mora voziti toliko du-hovnov ali vsaj toliko črnuhov, četudi niso bili še vsi duhovniki, je pozneje strmel nad čudno sapo in jim začel ka-zati svetlejši obraz.

— Morda, kdo pa ve prav, ker jih je toliko, — je razmišljal, — prinašajo srečo.

Zdaj se je brž tudi jed, pičila in slaba v prvih dneh, izboljšala in mirno, brez boleznj so vozili čez ravnik. Mimo rtiča Dobre nade — 13. septembra — so se pribizali do Indije, v Goo.

Zemlja slednjič! Ne več samo tisto že do neznosnosti naveličano gledanje v valove, ko se ne moreš izkrcati, pa če si se morda kje, za trenutek samo je bilo, potem pa spet vsa zmeda nenad-nega, ponovnega odhoda, ne, to tu so zdaj trdna tla po šestih mesecih tistega okornega koracanja po krovu, zibajočega se po dolgem in gugajočega se počez. Izstopili so; Goa jih je na sploh še kar privlačila. Štirinajst misijonarjev! Sami so ostali; tistih nekaj ljudi, ki so stali na bregu, jim je le približno nakazalo pot, ki naj bi jih vodila do jezuitskega kolegija.

V glavi se jim je vrtelo, ko so po

dolгих mesecih samega morja spet sto-pali po suhih tleh; le prerade so se jim zapletale noge: zložna, travnata vzpe-tina ob cesti je bila slednjič le preve-lika skušnjava za štirinajste; gozdšč temnikastih kokosov tam okrog je po-nujal svojo senco. Sedli so in zadihali globoko.

— Zahvalimo Gospoda, — je povzel oče Ruggieri, mož pri petintridesetih, najstarejši med njimi. Acquaviva, ki je sedel ob stran, je med zobmi smilil trav-nato bil, ki jo je bil pravkar odtrgal. Matej je to videl in bil skoraj zavisten njegovi preprosti domisllici.

— Slednjič smo le prišli, — je pri-pomnil oče Passio. A pater Ruggieri ni bil njegovih misli; zatrjevati je začel, da se ne bodo smeli ustaviti v Indiji; ne-kateri vsaj bodo morali prav na Kitaj-sko, kamor po medlem poskusu Fran-čiška Ksaverija nihče več ni uspel. Acquaviva naj bi bil teolog, Passio fi-lozof in Ricci matematik. Pater Ruggieri je bil vse že kar naprej zamislil.

Nasmehnili so se; ko so tako raz-mišljali o svojih prihodnjih poteh, so se sami sebi zazdeli otroci, ki so se bili pravkar lotili posebne, čarne igre.

X. MUČENIŠTVO NOVIH DNI

Seveda, zdaj jim je bila prvo Goa, ki je prva misijonska dežela; odtod naj bi se misijonarji lotili vsega Vzhoda, vseh pokrajin, ki jim jih je bil odmeril Bog kot seme, vrženo v vetru, da obrodi svoj sad.

Oh ljudje, kako zmaličimo vse! Goa je le predobro še pomnila portugalsko piraterijo tamle iz leta 1510. Ko so se do dobra založeni z mušketa mi izkrcali, so si z ognjem in mečem podvrgli vse: pobili in pregnali so Indijce, nad zasuš-njene pokrajine pa postavili nasilne in brezobzirne evropske kolone.

Res, v Goa ni bilo vse samo rož-nato. Indijci so se bili umaknili evropski objesti, očetje jezusovci pa so svoje delo omejili edinole na poučevanje Portu-galcev, kajti nekaj deset let je vsekakor moralo mimo, preden bi ne bili več v pohujšanje nevernikom in si jih spet lahko približali.

Res pa je tudi, da so se v tistih časih kaj radi opirali na svetno gospo-sko; kajti takole z vojaštvom so dose-zali spreobračanje celih množic. Na Ri-biški obali je bilo spreobrncev že čez

sto tisoč; tisti ljudje tam so se dali kar brž krstiti, ko so jim Španci obljubili oboroženo zaščito pred muslimani: pa jih je bilo le preveč, katerih krščanstvo ni seglo dlje od krsta, saj so še kar naprej nezadržno vztrajali v svojem malikovanju, ki jim je bilo v krvi od nek-daj. Tako so se bili guvernerji takrat skoraj zagrizli v nekšno čudno tekmo-vanje z muslimani, ki so cele pokrajine spreobračali z mečem.

— Zares lepo, — je grenko stisnil oče Ruggieri, — presijajne učitelje smo našli: več ne bomo krščevali z vodo, temveč s sabljo.

Guvernerji pa so se seveda kaj malo menili za nežnost, tako ali drugače so vedno podprli le to, kar je utegnilo kor-ristiti beli nadoblastnosti.

— A mi vendar nismo prišli sem za-radi belcev, — je ves jezen zatrjeval Rodolfo Acquaviva sredi skupine portu-galskih častnikov in trgovcev. — Zaradi Indijcev smo prišli.

— Indijci, — je zategnil ustne mlad oficir z debelo brazgotino prek čela: — zares, ti so pošten! Naj se njihova častiljivost potrdijo, da se spoznajo z njimi, kaj brž bodo spremenili mišlje-nje. Stavim, da jih bodo prav imenitno ocvrli s poprom in soljo.

Tri leta pozneje so očeta Acquaviva zares živega sežgali. A svojega mišlje-nja ni spremenil.

Sploh pa, kamor koli si šel, povsod so taiste nadloge bile po krščanstvu. Tam čez v Italiji se je moral Pavel IV. sprijeti s španskim kraljem, tu pa so se morali od časa do časa škofje in mi-sijonarji pričkati s krščanskimi guver-nerji, res, mnogo več kot z Indijci.

Edina tolažba je bila molitev v cerk-vi svetega Pavla Apostola, kjer so ne-strojneno hranili truplo Franciška Ksa-verija, ko so ga bili z Daljnega Vzhoda sem prenesli. On vsaj se ni bil izkrcal z mušketa mi v ovni*; sam samcat je jadril in slednjič prijadral prav na otok San Čan, da je tam potem umiral v bedi in mrzlici prav pred vrati neprod-irne Kitajske, zraven pa šepetal k Bogu svojo poslednjo prošnjo, da bi tudi to ljudstvo skoraj, skoraj našlo h Kri-stusu.

* Oven — srednjeveški napadalni stroj, katerega prednji del je imel obli-ko ovnove glave.

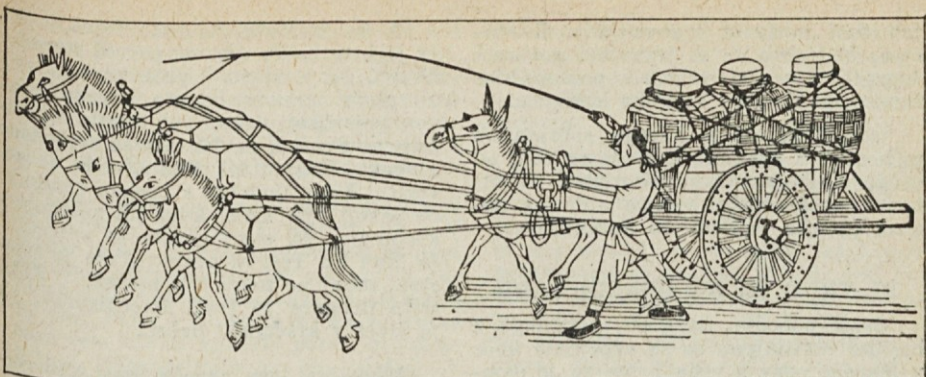
A Kitajska je bila glasnikom Kri-stusovim še vedno zaprta dežela. Sto-letja nazaj so manjši bratje** sicer uspeli skoz neprodirno pregrado in pre-mnoge krstili; zdaj pa je spet bilo, kot da nikoli niso bili tam, pa tudi vesti, da bi bil še kak kristjan v tisti deželi, ni bilo. Kitajci, ki so komaj odnesli kožo pred tatarskimi hordami, so se narav-nost divje oteпали tujevci: naj že so vo-jaki, trgovci ali misijonarji, vseeno ko- — takšni ali takšni, ni zaupati tem lju-dem, ki s prikritim nemirom prihajajo iz malih, daljnih barbarskih dežel in groze tisočletnemu miru kitajske ure-jenosti.

V Goa so dobro vedeli, da se je oče Valignano, Družbe Jezusove, vizitator vsega Daljnega Vzhoda, že leta mučil z uganko, kako odpreti Kitajsko evange-liju. Na Japonskem so se bili že mnogi spreobrnil, bogati in knezi so bili med njimi, dá, celo sam kralj iz Bungo. A tudi Japonski je le preveč mešala glav-o Kitajska, dežela modrijanov in modro-sti, ki ni in ni dala vstopa krščanstvu. Res, tole kitajsko čarovnijo je bilo tre-ba treščiti ob tla.

Prav za to je Matej prenekaterikrat po dolge ure preklečal ob grobu Fran-čiška Ksaverija, ki je umrl pred kitaj-skimi vrati leta 1552, ko je ta, danes mladi samostanec, komaj dva meseca vokal v svet. Morda se je bil on prav zato rodil, da bi nekoč zasedel mesto, ki ga je bil moral Ksaverij zapustiti, ko je razočaran v svoji ihti po osvajanju umiral in prav gotovo daroval Bogu mladost, da bi si bil tako vsaj drugi nekdok zaslužil odliko prodreti v to težavno deželo. Morda je Ksaverij v zad-njih trenutkih upal, da bo mesec, vsa leto pozneje kot v nagrado za njegovo predano smrt kdo drugi uspel tja. Pa je tisti drugi takrat komaj dobro začel z očmi mežikati; trideset let je še mor-ralo mimo, da bi se slednjič le prerinil na Kitajsko in se tam ustanovil. Matej je vroče molil, da bi bilo res tako.

Kaj je trideset let v božjih očeh*? Za nas pa, Bog moj, res, za nas je tri-deset let že skoraj celo življenje. Že sami ti meseci, Goa, ki so si drug dru-gemu podajali roko, so bili neznosno dolgi s svojim edinim, do neznosnosti

** manjši bratje — francišskani.

odvratnim opravilom, ubijati v glavo dijakom v kolegiju svetovljanske učenosti. Tudi v Kočinu, na jugu od Goe, kamor so ga bili leto pozneje poslali, se je moral Matej še vedno gnjaviti s tem abotnim poslom.

Tolažba tod mu je bila misel, da je zdaj vsaj za korak bliže Kitajski, slednjič pa še mašniško posvečenje in nova maša dne 26. julija 1580.

Je pa Matej zdaj, ko je polna tri leta iz same gole pokorščine premleval književnost kot jed, ki se vedno znova upira, začel priznavati nje koristnost. Jeziki in knjige, ki odkrivajo neslutene skrivnosti sleherne govorice, so za misijonarje prav gotovo od vsega najpotrebnejše; saj skoraj ne bo uspel pri ljudeh, če se bo pri pouku ven in ven posluževal tolmača.

A le preveč je še bilo v tistih časih misijonarjev, ki so v Indijcih gledali nekšne manjvredne ljudi; njih modroslovje so odriivali, prezirali domačo govorico in jih za vsako ceno hoteli naučiti portugalščine. A prav v Kočinu so dve leti prej kot udarec na glavo takšnim, ki so trdili, da je to blatenje evangelija, natisnili prvi katekizem v indijskem jeziku; knjiga je doživela čudovit uspeh. Od tistih časov naprej so se tudi Indijci z večjo vnemo lotili portugalščine in latinščine, res, celo za latinsko književnost so se jeli ogrevati: tako se je v njih počasi vzbudilo spoštovanje do krščanskega zapada. Tak tedaj tudi črke le niso tako brez vsake koristi!

Oče Ruggieri, ki so ga kot najstarejšega odlikovali tako, da jo je smel mahitati proti Kitajski in se je bil tistikrat že ustanovil na vzhodu, v Macao,

se je prav zato z vso ihto vrgel na kitajščino.

V prejšnjih stoletjih je misijonarjev trud, ki so mu drugovale tolikšne žrtve, le premnogokrat prav zaradi neznanja domačega jezika usahnil, ne da bi obrodil vsaj drobcen sad. Ti starodavni misijonarji, ki so bili brž zavzeti za še takšno krvavo mučeništvo, se kar niso mogli sprijazniti s počasnim mučeništvom spoznavanja jezika, mišljenja in navad tistih daljnih narodov, da bi jih pozneje privedli k evangeliju v znamenju njim lastnega duha.

In vendar ne sme misijonar stikati za krvavim mučeništvom; rajši sprejeti še tako grenko žrtev, da bo s trajno potrpežljivostjo spreobrnil nevernike: prav na te ugotovitve so se vztrajno opirala navodila, ki jih je bil general Družbe Jezusove Francesco Borgia petnajst let prej objavil. Ne nekšno bežno junaštvo, ki se použije v kretnji enega dne, marveč trdna, vsakdanja prizadevnost, ki bo trajala leta in stoletja: tako naj tedaj katehumenom razlagajo katekizem kar najbolj domače, bogoslužje pa naj kar se da približajo domačim navadam. Naj se ne presedajo neučakano iz kraja v kraj; ustanové naj se, kamor so prišli, in vztrajajo tam. To potrpljenje, ki ga ni spremljal noben vidni čar, je bilo zares mučeništvo novih dni.

Oče Matej je razmišljal te koristne napotke in v Kočinu čakal, kdaj mu bodo veleli, naj pohiti za očetom Ruggierijem v Macao. Dve leti pozneje mu je takšen ukaz zares prišel.

Macao so si v trajni zakup vzeli Portugalci; od časa do časa so mu da-

jeli tudi možnost trgovanja s Kantonom. V Macao so si jezusovci postavili kolegij, kjer so vzgajali portugalske fantine in domače kitajske krščence.

Oče Ruggieri je novega sobrata ob prihodu brzj opomnil, kako je za zdaj od vsega najbolj važno, izkoristiti prisotnost novokrščenih kitajcev, da se seznanijo z njih jezikom in mišljenjem.

XI. TRUD, KI NE OBRODI SADU

Sredi pobočja, na gosto poraslega z bujnim rastlinjem, so se vzpenjale koče v Macao: prav z vrha hriba se je samcata in trdna razgledovala trdnjava. Sikiam na zapadu se je s svojo blede modrino živo odbijal od okolice, ki se je kar kopala v prepestrih barvah. Zrak je bil milo nasmejan. Če si takole popoldne za kako uro zašel na vrt v kolegiju, te je prav gotovo obšla nekšna blažena dremavica: tisto čudno pozele-nje, ki te sili, da zapreš oči in brez misli srkaš opojni zrak.

Matej je bil zdaj pravi ujetnik nekšne naravnosti blažne obsedenosti za krivenčasto vrtoglave znake, ki so se mu ponujali iz kitajskih knjig, čez in čez razmetanih po mizi v sobi; drugega za drugim, na deset in deset vsak dan, si jih je ubijal v glavo. Kajti prav zato je sem prišel: da bi svojo lobanjo do roba napolnil s tisočji teh prepestrih podob, v katerih je skrit zaklad kitajske miselnosti. Te dolge redi čudaških znamenj bi že bile človeku, ki bi jih samo gledal, čez vse zanimive; tistemu pa, ki si jih je skušal v spominu vtisniti, drugega za drugim, vse možne različnosti pomenov slehernega od njih, njih vsebinski in njih navepni smisel, vsa njih sestavljanja in skrajne odtenske, so se ti migotajoči znaki kaj brz spremenili v sikajoče zmaje, ki so ugonabljali dan in še v snu niso mirovali. Vsa ta znamenja, ki se vežejo v kratkih, polkrožnih stavkih, kjer se še tako živa domišljija zapadnjakova izgubi na varljivih miselnih stezah ali pa sploh obnemore, ker ne razume ničesar več. Da, niti tega več ne veš, kako da po naši zapadnjaški šegi ne moreš ničesar razumeti: nič ni tvoj vzrokov in učinkov, le čudovito skladje podob, pa globoki izreki, ki si jih moraš ubiti v glavo, in jih ponavljati spet in spet.

A ko je Matej že tako daleč prišel, da je brez muke umeval po več stolpičev hkrati, ga je skrita lepota prenekaterih moralnih izrekov bogato nagradila za ves poprejšnji trud: saj morda ne Cicero ne Seneca, ne Plato niso segli tako globoko. Kaj ni bil Men Čio, ki je govoril: „Kdor ljudstva za mečem zmaguje, ne osvoji njih srca; kdor jih zmaguje s krepostjo, jih stori zveste in srečne.“ In Kon Fu Tse, ki pravi: „Čam je strasten, tedaj ne more biti močan.“? Kako čisto drugače je trdil Macchiavelli; pa je živel v krščanski deželi.

Modrijani tega naroda tedaj niso verjeli v silo, marveč v krepost: resnično, ves kitajski družabni red je bil nekako navezan na silovito zaupanje v pravno krepost, ki jo čuva knjižna veda. Kdor je stremel za visokimi službami, je dobro vedel, da mora do dna obvladati knjižnost, če jih hoče doseči: kdor je znal preudarno povedati najizjavnih izrekov, se je vzel do najvišjih mest. Kaj bi bil ta narod, če bi njegovo pravno modrost dopolnila in poživila evangeljska! Grki in Rimljani šestnajst stoletij prej prav zares niso bili na evangelij bolj pripravljeni od Kitajcev.

Iz dneva v dan lažje je bilo učenje za Mateja; manj trdo ga je prav zato zadelo, ko sta Ruggieri in Passio spet odšla v notranjost dežele, kamor ju je bil pozval podkralj in Šao Kina, da bi tam ostala.

Vsak dan nujnejši je bil študij jezika: tisto leto je peščici franciškancev zares uspelo, da so prišli prav na Kitajsko; po stari navadi so začeli učiti po tolmaču. — Spreobrnite in pokorite se, gadjaz zalega! — so klicali kot Krstitelj v puščavi. A Krstitelj je Jude v njihovi govorici klical k pokori in njihovih navad se je držal. Tem bosonogim bratom pa seveda ni prišlo na pamet, da bi se taisti Krstitelj, če bi se h Kitajcem nameril, po kitajsko nosil, kot sveti Pavel, ki je bil Grk med Grki. Tako se je tedaj zgodilo, da so blage brate kaj hitro vtaknili pod ključ: šele s tridimi grožnjami so jih Portugalci pozneje rešili. Takole so seveda kaj slabo koristili razširjanju evangelija, res, že vnaprej so onemogočali sleherni potizkus, ki bi se ga kak bodoči misijonar lotil.

Kitajcem si se moral predstaviti kot človek, ki na globoko občuduje njih kulturo: kot nekdo, ki pride, da bi se naučil naukov tega najbolj učenega naroda sveta, pa si šele pozneje, ko že premnogo ve, drzne kaj svetovati in učiti kaj, kot on misli, da bo prav.

Oče Matej je tako preživel drugo leto trdega študija in mučnih ur. V Macao je učil katehumene, hkrati pa imel na široko odprte oči, da mu noben odtenek njih načina mišljenja in življenja ni ušel. Patri v kolegiju so ga že nekaj časa sem klicali kitajski pater; z dobrohotno prizanesljivostjo so gledali v njem mladeniča, ki si gradove v oblake postavlja, in ljubeznive šale zbijali na njegov račun.

Pa vendar ne misli oče Kitajcem govoriti o Aristotelu?

— Če je Aristotel človek, prav zares ne najdem razloga, da bi ga drugi ljudje ne razumeli.

— Oče najbrž ne ve, da je bil oskrbnik mojega deda tudi človek, pa mu še tiskana črka ni šla v glavo. Je že tako: so ljudje in ljudje. Sicer pa prav Aristoteles trdi, da so ljudje, ki so se rodili za svobodnjake, in drugi, ki jim je odmerjeno, da so sužnji, ker so pač neozdravljivo butasti.

— Aristoteles res, a ne tako Odrešenik.

— Sem si mislil, dragi pater. Ampak Odrešenik je dejal tudi, da se v posvetne stvari noče vtikati. Kdor je kralj, naj bo kralj, kdor bogat, naj bo bogat, kdor pa suženj, naj suženj ostane. Važno je samo, da se vsi namenijo v nebesa; mi pa smo zato, da jim pomagamo, če imajo zares voljo tja gor. Tako pač naj so stvari na tem svetu, kot so. Naj potrpi malo, pater, naj si nabere malo izkušenj, pa bomo spet govorili.

Nasprotnikov glas se je h koncu že skoraj zaostрил; drugi, ki so stali okrog, so se zamišljeno nasmihali, zaglobljeni vsi v svoje lastne izkušnje. Mateja, najmlajšega med njimi, je prevzelo občutje osamljenosti; čutil je sicer, da je bilo v tistih ugovorih le premnogo tega, kar je podiralo stare temelje in dasi se je bil prav on sveto zagovoril, da noče ničesar spreminjati, da pa se hoče ves približati

in slednjič živeti po kitajsko, ni bilo več tiste sile v njem, ki bi ga podžgala, da bi razgovor nadaljeval. V zadregi je obmolknil in se vrnil med svoje katehumene.

— Naj nikar ne misli, — mu je ob neki drugi priložnosti dejal starejši pater, — da ga ne umem, da ne občudujem njegovih načrtov. A zdaj je menda že več kot očitno, da proti tej Kitajski začaranosti ne moremo ničesar več. Prav takšni so kot Judje: na sodni dan šele se bodo spreobrnili. Ni dvoma več, da je sleherno prizadevanje obsojeno na smrt: Tristo let in več je tega, kar je brat Janez da Montecorvino že sem prišel; res, nekaj uspehov je imel, pa se je slednjič znašel prav tam, kjer so naši sodobniki danes podlegli: naj že uspeh ali neuspeh — on in oni, vsi so se znašli na istem.

In je utihnil, ves prevzet ob bleščeči igri svojih besed, ki jo je imel za neznamljivo dejstvo.

— A vendar, če bi morda še enkrat poskusili..., je vztrajal Matej.

— Saj; prav gotovo bo on dosegel, česar sam Francišek Ksaverij ni zmogel.

Mateja je zbudlo prav do srca; kot izgubljen je molčal, kajti zdelo se mu je, da se je bil le preveč prevzel, ko je bil svoje rojstvo postavljajl v isto vrsto s Ksaverijevo smrtjo. Res, po vsej pravici je bil takšno muko zaslužil.

Prve dni v Macao se je Mateju dozdevalo, da so vsakdanje stiske zdaj za njim, da je prišel v svobodnejši in širši svet; pa ga je strogo življenje v kolegiju težilo čedalje bolj; tolike in tako velike in tako važne stvari bi moral razmišljati, a se je le prevečkrat s strahom zalotil, kako se je bentil z očitki Ticiju in Caiu.

A čemu so se vendar ti njegovi sobrati odločili tako daleč v svet, res, do samega Macao, če je bil njih cilj samo to, da se udobno znajdejo v zaprtem krogu dobro poznanih oseb, kjer bodo lahko živeli mirno od same gole vlnudnosti? Ti možje so poznali samo življenje v kolegiju, življenje, ki je že docela urejeno in ustaljeno, trdno in mirno življenje v nenehnem ponavljanju pobožnih vaj, brez kakšne želje za dvomljivimi poskusi.

— Kaj ne razume, — so mu ponavljali, — da so vsi ti podvigi golo zapravljanje moči, ko bi bilo vendar mnogo koristnejše, če bi se predano začel ukvarjati z verniki? Naj pomisli, da je tudi naš Gospod odšel iz krajev, kjer njegova beseda ni rodila sadov.

Ah da, trud, ki ne obrodi sadov. In očetu Mateju spet ni kazalo drugo, kot da gre k svojim katehumenom: ti vsaj niso navajali evangelija, da bi mu ubijali pogum za njegove misijonske cilje. Pa so vendar tudi ti fantini, ne da bi vedeli, že vse tako delali, kot da hočejo potrjevati dvomljivost belih.

— Oče, — mu je lepega dne dejal najbolj umnih katehumenov: — Jožefu sta umrla dva dečka, odkar so ga krstili. Kaj morda krst ni bil dober?

Drugi Kitajci okrog so si namigavali in vidno pritrjevali. Prav zdaj, ko je že verjel, da jih je bil dobobra poučil, so ti ljudje zamenjavali krst s čudodelnim napojem za dolgo življenje.

Mateju je bilo, da bi zakričal svoj ne, da bi jim vrgel, kako Bog da krst večkrat prav blizu smrti, kot bi on sam rad umrl v tistem trenutku in se iztrgal temu bednemu svetu, ki ga Kitajci tako strašno ljubijo.

Pa, saj je vedel, da niso Kitajci edini. Pogoltnil je gnev in predano mirno nadaljeval svojo razlago.

Pod večer se je ves truden zavlekel v kapelo, ki je bila še prazna; skušal je odgnati to strašno občutje verske razdalje, ki je ločila kitajske katehume od tujih evropskih, portugalskih, italijanskih ali španskih bratov, naj že bodo, kateri hočejo. Obraz je zaril v dlani in ni več mogel ganiti usten, da bi molil.

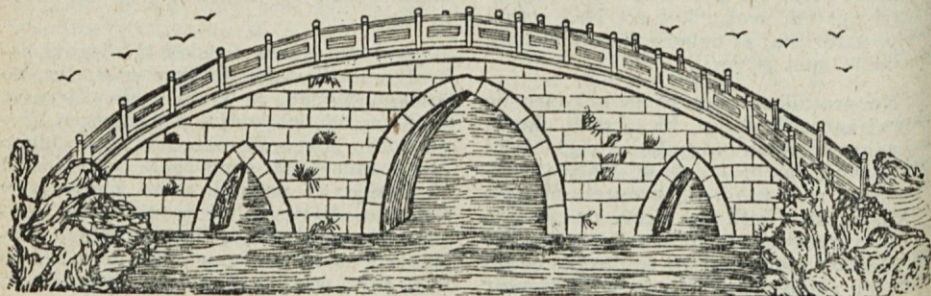
V kapelo so med tem prihajali redovniki, katehumeni, sem pa tja kak portugalski fantin, kaka žena; glasno so začeli rožni venec. Zdaj je tudi pater Matej dvignil obraz in njegova usta so se v pravih presledkih družila s skupno molitvijo. Ob tej besedi, spočetka tako enolični molitvi mu je poslednja tenja grenkobe v srcu kopnela; in ko so končali, mu je bilo srce lahko in mirno. Saj morda je bilo vse to ponavljanje besed slednjič docela odveč. Kaj naj ima Gospod od tega, če ga molimo v zboru?

In vendar je tako vse naše življenje: Bog, ki je bil vse brez nas mogel, hoče da si leta in leta razbijamo glavo ob negibnem zidu, da se leta in leta trudimo brez vsake koristi. Potem pa nam nekoč, ko smo že toliko truda v nič pogrnali, čisto drugje nekje z enim samim udarom odpre vrata, na katera nikoli niti mislili nismo.

In vse, kar smo storili, bo brez koristi; pa vendar ne bo ničesar brez koristi, če smo delali, kar smo delali, kot molitev. Z nasmejjano potrpežljivostjo moramo gaziti svojo blatno pot: kajti božja pot je povsem druga; je pot, kjer bo njegovo delo prišlo k nam po enem samem udarcu s perutmi in se nam bo zdelo, da se je rodilo v trenutku. In nihče ne bo nikoli vedel, kako davno prej so morda nekateri že pripravljali taisto pot, ki se bo nam zdela brezkoristna.

Večernice so bile pri kraju. Verniki so se porazgubili, obe sveči na oltarju sta ugasnili, večerni hlad je polnil mali prostor. Skoraj potem le še begotno loputanje oknic, ki so se zapirale, pa se je vse potopilo v skrivnostni molk.

(Se bo nadaljevalo)

„2.000 DOLARJEV ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE“

Za leto 1952 smo se odločili vsaj malo pomagati prav vsakemu dosegljivemu slovenskemu misijonarju, zlasti pa tistim, ki že več kot deset let niso prejeli od rojakov niti centava, dasi upravičeno pričakujejo naše pomoči, saj niso kaki samozanci, ampak jih je Bog sam izbral iz naše srede in jih kot zastopnike slovenskega naroda poslal v svet osvajat ga za Kristusa.

Upamo, da bomo z združenimi moči kaj lahko dosegli teh 2000, če ne več dolarjev za to pač skromno pomoč številnim slovenskim misijonarjem, ki je nekateri že začeno biti deležni. Po zaslugi severoameriških rojakov, ki se pridno odzivajo nabilni akciji Grdina-Meršol v USA, smo pred kratkim mogli odposlati 100 dolarjev v Hong Kong v prvo pomoč izgnanim čaotunskim misijonarjem, 50 dolarjev salezijanskemu novomašniku g. Stanku Pavlinu prav tja in 50 dolarjev primorskemu rojaku br. Karlu Kerševanu CM v Belgijski Kongo. Radi pa bi pošiljali iz sklada „2000 dolarjev za vse slovenske misijonarje“ v vedno hitrejšem tempu, da bi čimprej vsi prišli na vrsto... Zato pozivamo misijonske odseke in posamezne rojake po svetu, da se odzovejo našemu povabilu in začno prispevati v ta sklad. Odseki naj pririjejajo v ta namen prireditve, katerih izkupiček bi bil namenjen temu skladu, posamezniki naj pošiljajo svoje prispevke ali naravnost na našo centralo (na ime Lenček Ladislav, calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina) ali pa na krajevne slovenske misijonske odseke.

V Argentini bodo člani misijonskih odsekov v juniju in juliju obiskovali rojake in jih poprosili za vsaj skromne prispevke. V Gorici, čujemo, da že imajo pripravljeno lepo vsoto v ta namen. V Kanadi bodo menda koncem junija priredili veliko misijonsko prireditev z misijonsko veletombolo... Kako ne bi sledili odseki in posamezniki tem lepim zgledom. Ljubezen je iznajdljiva in bo že našla kako možnost za večji ali manjši prispevek. V imenu vseh slovenskih misijonarjev — lepo prosimo!

SLOVENSKA MISIJONSKA ZVEZA

IZ VSEBINE PRIČUJOČE 5.-6. ŠTEVILKE „KATOLIŠKIH MISIJONOV“

Un aniversario de gran significado (—nj—) — Misijonski jubileji leta 1952 (L. L. C. M.) — Binkošti, misijonski dan bolnikov (L. L. C. M.) — Kdo naj dela za misijone (Dr. Al. Odar) — Očetova beseda (Misijonska okrožnica Pija XII. z Wolbankovim komentarjem) — Cerkev na Kitajskem (Pokoren Drago) — Usoda mons. J. Kereca, slovenskih sester in dr. Janeža v Čaotungu na Kitajskem — Hong Kong, mesto izgnancev (Rafael Mrzel S. D. B.) — Mihael in Lucifer v boju za Indokino (Aladin) — Domača umetnost v misijonih: Japonska, Koreja, Indokina, Siam, Filipini, Indonezija (Marjan Marolt) — P. Kolbe, apostol, misijonar in mučenec ljubezni (Dr. I. L.) — Mala misijonska — Misijonarji pišejo (Franc Jereb CM, p. Robert Pifko OFM, Andrej Majcen SDB, Pavel Bernik SDB, o. Stanko Poderžaj D. J., br. Marcel Kerševan CM, m. Ksaverija Pirc O. S. U., br. Valentin Poznič FSC) — Po misijonskem svetu — Misijonsko zaledje — 130 letnica DŠV v Velikem Buenos Airesu — Starega Wanga največja modrost (Dr. I. L. — Prof. Lojze Gerzinič) — Na sestanku — Baraga in redemptoristi (Dr. p. Hugo Bren OFM) — Nova knjiga o misijonarju Pircu — Dobri pastir (Bachmann) — Simfonija iz Novega sveta (Nikolaj Jeločnik) — Samotno bije ura nekje (F. Montanari)

Prosimo vse, ki prejemaajo naš list po pošti in še niso plačali niti delne naročnine, da to nemudoma store ali nam vsaj sporoče, da se smatrajo za naročnike. Naslednji zvezek „Katoliških misijonov“ bomo namreč mogli poslati samo tem, ki se bodo na ta ali oni način izkazali kot naročniki.

„Katoliški misijoni so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonkih družb in slovenskih misijonarjev. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Lenček Ladislav CM. Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires, Argentina. — S cerkvenim odobrenjem.

